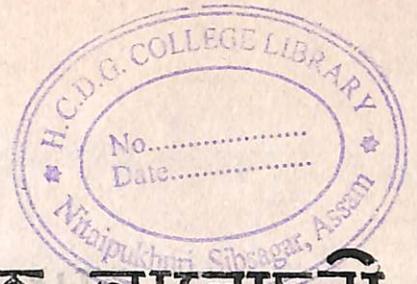


বিশ্ব  
দেয়  
জাতিস্বামী  
আজীবন  
স্বদেশসেবক  
আলোচনী

১৯৯১-৯২  
বর্ষ  
১১

সম্পাদক - শ্রী শ্রী হাজি মদন



# হেম চন্দ্র দেৱ গোস্বামী কলেজ আলোচনী

বাহ্যেৰুকীয়া প্ৰকাশ

চলিত চাৰিত্ৰ ত্ৰয়োদশ আৰু চতুৰ্দশ বৰ্ষৰ কালৰ প্ৰতিঃ ১৯৯১-৯২

প্ৰতি \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

তত্ত্বাবধায়ক :

অধ্যাপিকা স্নীৰ ৰুতা গগৈ লাহন,

সম্পাদক :

মঃ বিহু শঙ্কৰীকা

কনাস্পাৰ

কিনীতাৰ ভূমী

# শিবালিয়া আমাৰ একঁজলি স্থিতি তৰ্ণণ

শাক্ত চিকিৎসাত

মৃত্যুৰ শীতল হাতৰ পৰশত যোৱা ইং ১৯৯২ চনৰ এপ্ৰিল মাহত মটৰ দুৰ্ঘটনাত অকালতে আমাৰ মাজৰ পৰা হেৰাই যোঁগা আমাৰ কলেজৰ ছাদশ শ্ৰেণীৰ ছাত্ৰী ভনীমঞ্জুৰীমা চাংমাইৰ অকাল মৃত্যু আৰু সেই একেই মাহতেই আকস্মিক ভাৱে অকাল মৃত্যু সৱতি লোৱা আমাৰ কলেজৰ একাদশ শ্ৰেণীৰ ছাত্ৰ পৰম বন্ধু তপন বৰুৱাৰ স্থিতিত সবনো শিক্ষা গুৰু তথা ছাত্ৰ ছাত্ৰীৰহৈ আমাৰ অশ্ৰুসজল পুষ্পাৰ্ঘ অৰ্পন কৰিছোঁ তেওঁলোকৰ আত্মাই প্ৰশান্তি লাভ কৰক ॥



শাক্ত চিকিৎসাত



৪ কলাপল  
কালিকা চন্দ্ৰী

৪ কড়াচচাত  
কলাপল চন্দ্ৰী

সম্পাদক  
মঃ বিহু হাজৰিকা

# শিবালিয়া আমাৰ একঁজলি স্থিতি তৰ্ণণ

“শ্বহীদ প্ৰণামো তোমাক”

\*-\*

অতীতৰ পৰা বৰ্তমানলৈকে “আই মাতৃৰ” বন্ধাৰ্থে যি সকল শ্বহীদে দেশৰ বাবে প্ৰাণ উহৰ্গা কৰিলে, সেই সকল চিৰ বৰেণ্য পুণ্যআলৈ আমাৰ হৃদয়ৰ গভীৰ শ্ৰদ্ধাঞ্জলী আৰু পুষ্পাৰ্ঘ নিবেদিলো।

“হে শ্বহীদ শতবাৰ প্ৰণামো তোমাক”

সম্পাদক  
—বিহু হাজৰিকা

# সম্মাদনাৰ মজিয়াত

\* উদ্দেশ্য :

শ্রীযুত ডিব্ৰুগড়ৰ নেওগ, এম এ.  
ভাৰপ্ৰাপ্ত অধ্যক্ষ

\* সভাপতি :

শ্রীযুত বাণীকান্ত গগৈ, এম. এ

\* তত্ত্বাবধায়কদ্বয় :

প্ৰবন্ধ আলোক গোহাঁই  
এবং স্মৃতিপ্ৰভা গগৈ (লাইন)

\* সম্পাদক :

মঃ বিতু হাজৰীকা

\* সংসা :

শ্রীমতী মধুমিতা কোঁৱৰ  
, মিকুমণি ছুৱা

বেটুপাতৰ পৰি কল্পনা :

হাজৰীকা

\* বেটুপাত অংকণ শিল্পী :

শ্রীযুত প্ৰমোদ কোঁৱৰ

\* প্ৰকাশক :

হে: চ: দে: গো: মহাবিদ্যালয়  
ছাত্ৰ একতা সভা  
( ১৯৯১-৯২ বৰ্ষ )

\* মন্তব্য :

মহন শ্ৰীটি প্ৰেছ  
বি. জি. ৰোড  
শিৱসাগৰ



শ্রীলক্ষ্মণ চৌধুৰী

সভাপতি

অসম সাহিত্য সভা

কেন্দ্ৰীয় কাৰ্যালয় : চন্দ্ৰকান্ত সন্দিকৈ ভৱন : যোৰহাট ৭৮৫০০১ : ফোন : ৩২০৩৭৬

গুৱাহাটী কাৰ্যালয় : ভগৱতীপ্ৰসাদ বৰুৱা ভৱন : গুৱাহাটী ৭৮১০০১ : ফোন : ৩৪৩২১

ডিব্ৰু কাৰ্যালয় : বাংছিনা ভৱন : ডিব্ৰু ৭৮২৪৬০ : ফোন : ২৫৯০

হেমচন্দ্ৰ দেৱ শোণামী মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ উদ্যোগত ১৯৯১-৯২ চনৰ বছৰেকীয়া আলোচনোথনৰ প্ৰকাশৰ প্ৰস্তুতি কৰিছে বুলি শুনি অতিশয় আনন্দ পালো।  
এই আলোচনোথনৰ পাতত ন-ন লেখক লেখিকাৰ লিখা পঢ়িবলৈ আমি আগ্ৰহেৰে বাট চাই বুলো।  
আলোচনোথনৰ সকলো দিশতে সাফল্য কামনা কৰিলো।

লক্ষ্মণ চৌধুৰী  
১/১/৯৩

সম্পাদক আলোচনো

হেমচন্দ্ৰ দেৱ শোণামী মহাবিদ্যালয়

ছাত্ৰ একতা সভা

ডাক: নিতাই পুখুৰী, শিৱসাগৰ।

ব্যক্তিগত ঠিকনা : আমবাৰী, গুৱাহাটী ৭৮১০০১ : ফোন নং : ২৬১০১

MUKUNDA MADHAVA SHARMA,  
M.A., PH.D., D.LITT. (CAL), KAVYATIRTHA  
Vice-Chancellor

DIBRUGARH UNIVERSITY  
DIBRUGARH 786004  
ASSAM : INDIA  
PHONE (O)-70239  
(R)-70203

৫/৩/০০

নং ১০১৯

প্রতি

মঃ বিতু হাজৰীকা

তৰ্ক, সাহিত্য আৰু আলোচনী সম্পাদক

হেমচন্দ্ৰ দেৱ গোস্বামী মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ একতা সভা

ডাক — নিত্যপুখুৰী, জিলা — শিৱসাগৰ

স্নেহস্বামীদেয়ু

তোমালোকৰ মহাবিদ্যালয়ৰ বছৰেকীয়া আলোচনীখনৰ সম্পাদনৰ ভাৱ তোমাৰ ওপৰত পৰা বুলি জানি ভাল  
পালো। এই গুৰুত্বপূৰ্ণ দায়িত্ব লাভ কৰা বাবে তোমালৈ অভিনন্দন জনাইছো।

সজ্জ চিন্তা আৰু সজ্জ আদৰ্শৰ বাহক হৈ নু-সাহিত্যেৰে সৰ্বাঙ্গ সুন্দৰ হৈ আলোচনীৰ প্ৰস্তাৱিত সংখ্যাটো যাতে  
প্ৰকাশিত হয় তাৰ বাবে মোৰ আন্তৰিক শুভেচ্ছা জনাইছো।

এই চিন্তিবেই তোমালোকৰ মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰদেয় অধ্যক্ষ, অধ্যাপক-অধ্যাপিকা সকল, সমূহ কৰ্মচাৰী আৰু বিষয়া  
আৰু সকলো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীলৈ মোৰ ওলগ আৰু শুভেচ্ছা জনালো।

স্নেহমালৈ সন্নেহ শুভেচ্ছাবে। ইতি

তোমাৰ

মুকুন্দমাধৱ শৰ্মা

PHONE : 70496

70671



# সদৌ অসম ছাত্ৰ সন্থা ALL ASSAM STUDENTS' UNION

মুখ্য কাৰ্যালয় : গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়

H. O : GAUHATI UNIVERSITY, GUWAHATI- 781 014

Ref. No. -----

Date -----

## শুভ-ইচ্ছা

মাননীয়

সম্পাদক

একোখনি মহাবিদ্যালয়ৰ আন্দোলনৰ লগত সেই মহাবিদ্যালয়ৰ ত্ৰৈভিহ পৰামৰ্শ আৰু ভৱিষ্যতক  
কেৱল কবি মহাবিদ্যালয়খনৰ বৌদ্ধিক ভ্ৰমভব ওপৰত এক সুন্দৰ প্ৰতিচ্ছবি অঙ্কিত হৈ থাকে।  
ক্ৰু, ক্ৰু পৰিসৰৰ আন্দোলনী সমূহে লেখক, কবি সাহিত্যিক সৃষ্টিত তাৎপৰ্যপূৰ্ণ অবদান আগ-  
বঢ়াই আহিছে। নিতাই পুখুৰী হেমচন্দ্ৰ দেৱগোহালা মহাবিদ্যালয়ৰ বাৰ্ষিক আন্দোলনখনিয়ে ধনুৰা প্ৰতি  
ভাৱান তৰুণ চামৰ আশীৰ্ব্বাদৰ সূৰিৰে কবি মহাবিদ্যালয়খনৰ গৌৰৱ বহন কবিৰ বুলি আশা কৰি সদৌ অসম  
ছাত্ৰ সন্থাৰ শুভেচ্ছা জনাইছে।

(স্বৰ্গীন্দৰ সোনোৱাল)

সভাপতি

সদৌ অসম ছাত্ৰ সন্থা

(নবজ্জল কুমাৰ ভট্টাচাৰ্য)

সাধাৰণ সম্পাদক

## শুভেচ্ছা বাণী

*Kirtinath Hazarika*

Ex-Editor, Dainik Asam.

Ex-President Asom Sahitya Sabha

*Chandrasekhar Cheleng*

Guwahati - 781003

Date 10.1.93

সম্পাদক মহোদয়,

হেমচন্দ্র দেৱ গোস্বামী মহাবিদ্যালয়ৰ আপোনাৰ খনিৰ বাবে আন্তৰিক শুভেচ্ছা জনাৰোঁ।  
ভাষা জননীৰ সাধনাত আপুনিৰো এই পাৰি ফুলে উঠি অহা চামক জাতিকাৰ কৰি তোলাক - এয়ে কামনা।

আমাৰ আশা-ভাবসৰ খল উঠি অহা চামক বিকাশ সধাটো বৰ্তমান সময়ৰ বিশেষ আহ্বান। একালত  
কলিকতাত অধ্যয়ন কৰা এওঁটি ছাত্ৰই অসমৰ কাৰণে অসাধা সাধন কৰি গ'ল। অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যৰ এই  
চাম বপুৰা বুৰঞ্জী হৈ গ'ল। তেওঁলোকে যেন আজিৰ চামকো খেৰণা যোগায়। আজি অসমক যিহবে চুকোঁগে  
বেৰি পৰিছে, সেই চুকোঁপৰ বিকল্পে যুজিবলৈ হলে মাতৃক সচেতন কৰি তুলিব লাগিব।  
সেই জাগৰণৰ অঙ্গ হ'ব - কলম।

সেই বেৰি আপোনাৰ আপোনাৰ আলোচনায় উঠি অহা চামক সাহিত্যৰ সাধনাৰ বাবে খল উলিয়াই দিয়াৰ  
লগতে এচাম নিষ্ঠাবান 'বপুৰা' পঢ়াতো সহায় কৰক।

পুনৰ শুভেচ্ছা জনাৰোঁ।

কীৰ্তিনাথ হাজৰিকা

# সূচী

সম্পাদকীয়—

এক অন্তৰংগ মূহূত কবিতা কোঁৱৰৰ সৈতে

## ○ প্ৰবন্ধ ○

জ্যোতিপ্ৰসাদৰ মূল্যায়ণ প্ৰসঙ্গ — প্ৰবন্ধা—শ্ৰীবাণীকান্ত গগৈ ।

মিচি বিহুৰ পৰম্পৰা — শ্ৰী বুদ্ধেশ্বৰ কমান ।

শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱৰ সমাজ দৰ্শন — শ্ৰীমতী বীণামাণি গগৈ ।

আমাৰ মানসিকতা প্ৰগতিবাদী নে পশ্চাদগামী — শ্ৰী বিষ্ণু শইকীয়া ।

১৮৫৭ চনৰ বিদ্ৰোহত অসমৰ ভূমিকা — শ্ৰীকমা মণি গগৈ ।

## ○ কবিতা শৰাই ○

শ্বহীদ — শ্ৰীযতীন কোঁৱৰ ।

অনুৰোধ — শ্ৰীষাধৱ বৰুৱা ।

অনুসন্ধিৎসা — শ্ৰীবুদ্ধেশ্বৰ কমান ।

ঠিকনা — মঃ বিহু হাজৰিকা ।

অনুভব — শ্ৰীমতী কপজ্যোতি চাংমাই ।

সেইবাটেদি মই আহি আছোঁ—শ্ৰীনিবোধ গোহাঁই ।

সংগ্ৰামী বন্ধুলৈ — শ্ৰীনবীন গগৈ ।

অৱক্ষয় — শ্ৰীহুলাল বৰুৱা ।

## ○ গল্প ○

নিস্তৰু বজ্জীৰ বেদনা — শ্ৰীহুৰ্লভ গগৈ ।

মই শ্ৰীমানে কৈছোঁ — শ্ৰীপ্ৰবীন গগৈ ।

মানুহৰ ইতিহাস — শ্ৰীতনু বৰুৱা ।

সম্পাদকীয় প্ৰতিবেদন

[— ( ১৯৯১-৯২ ) চন ।



নৈতিক স্বৰ্গনিৰ পৰ্বৰে আগবঢ়া নিয়ে । প্ৰচলিত শিক্ষা ব্যৱহাৰত শিক্ষাৰ্থীক প্ৰকৃতৰ্থে স্বাৱলম্বী কৰি তুলিব নোৱাৰাটোৱেই শিক্ষা নীতিৰ মূল ত্ৰুটি । যুৱক সকলৰ নৈতিক অধঃপতনৰ বাবে অভিভাৱক সকলক দায়ী কৰা হয় । একে শিক্ষাৰে শিক্ষিত অভিভাৱক তথা অগুৰু-সকলে তেওঁলোকৰ অনুজসকলক কিবা সৎপথ দেখুৱাবলৈ বুলি আশা কৰিব পাৰি জানো ? পাশ্চাত্য সংস্কৃতিৰ অন্ধ অনুকৰণৰ প্ৰচলিত শিক্ষানীতিৰে আন এটা দিশ বুলিব পাৰি । এই অনুকৰণৰ ফলতেই ছাত্ৰ যুৱক যুৱতীৰ উশুংখল জীৱন যাপনত অভ্যস্ত হৈ পৰিছে ।

## আলোচনী খনৰ বিষয়ে

এখন মহাবিদ্যালয়ৰ বছৰেকীয়া আলোচনী খন ছাত্ৰ ছাত্ৰী তথা যুৱ সমাজৰ কলা-জ্ঞানৰ দাপোণ স্বৰূপ, সমাজৰ বিৱৰ্তনৰ এটি মাধ্যম । সাহিত্যই জাতিয়ত্বৰ আচল চিনাকী সাহিত্যই জাতিয়ত্বৰ প্ৰকৃত জীৱন । সাহিত্যৰ অবিহনে কোনো জাতিৰ অস্তিত্ব টিকিবৰ সম্ভাৱনা নাই । আৰু সাহিত্যই মানৱ জাতিৰ অক্ষয় আৰু অবিনিশ্বৰ ভাব চিন্তাৰ ভঁৰাল ।

এনে এটি গুৰু দায়িত্ব সম্পন্ন বিভাগৰ সম্পাদক হ'ব বুলি সপোনতো ভবা নাছিলো । কিন্তু আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ আলোচনীখন কেইবা বছৰো নোলোৱাত এটা জেদী মনোভাৱ আৰু সতীৰ্থ সকলৰ নেবা নেপেৰাত সম্পাদক হ'লো । প্ৰকাশৰ বাবে প্ৰস্তুতি চলাওঁতেই কাৰ্য্যক্ৰমৰ সময়ৰ যমজ কাৰ, চাপি আহিল । ছাত্ৰ ছাত্ৰী আৰু শিক্ষা গুৰু সকলৰ পৰা তৎপৰ লিখনি

আজিৰ শিক্ষা নীতিয়ে কোনো সুস্থ পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিব পৰা নাই । প্ৰচলিত শিক্ষানীতিক সংশোধন কৰি যুগৰ উপযোগীকৈ গঢ় দিয়াৰ নোৱাৰিলে ছাত্ৰ শক্তিৰ অপপ্ৰয়োগ হৈয়ে থাকিব । শিক্ষাৰ লগত জড়িত সংশ্লিষ্ট ব্যক্তি তথা বুদ্ধিজীৱি সকলে সৃষ্টিত পৰি-কল্পনাৰে এক ফল প্ৰসূ শিক্ষা ব্যৱস্থা গঢ় দি মুতুলিলে এনে পৰিস্থিতি অব্যাহত থাকিব । এই ক্ষেত্ৰত চৰকা-ৰৰো দূৰদৰ্শিতাৰ অভাৱ ঘটিলে সমস্তাই ভয়াবহ ৰূপ ধাৰণ কৰিব ।

বিচাৰি হাবাথুৰী খালো । অশেষত যি অল্প লিখনি পালো তাকে শিক্ষা গুৰু সকলৰ অশেষ কষ্টৰ ফলত আপোনালোকলৈ আগবঢ়াই দিলো । কিন্তু মই বিটো আশা লৈ আলোচনীৰ কাম হাতত লৈছিলো, মাজতে ভাবিছিলো অধ্যক্ষ চ'বৰ হাতত গটাই দিম বুলি । কিন্তু হতাশ নহৈ পুনৰ কামত আগবাঢ়ি গলো । ভাবিছিলো আলোচনীখন ভালকৈ গঢ় দিম বুলি । কিন্তু সেইয়া আপোনালোকৰ বিচাৰ্য্যৰ বিষয় । পৰমৰ্থক হলেও গভীৰ নিষ্ঠা আৰু বহু আন্তৰিকতাৰে আলোচনী খন পঢ়ুৱৈ সমাজলৈ আগবঢ়ালো । আৰু আলোচনীখনৰ প্ৰকাশৰ আৰম্ভৰে পৰা প্ৰকাশৰ মুহূৰ্ত্তলৈকে যি সকল শিক্ষাগুৰু তথা বন্ধু বান্ধবীয়ে মোক প্ৰেৰণা যোগানে তেখেত সকলৰ ওচৰত ওবেটো জীৱন ধৰুৱা হৈ বুলো ।

## কৃতজ্ঞতা

বুলো ।

শ্ৰদ্ধাৰ অধ্যক্ষ মহোদয় শ্ৰীযুত চিত্ৰসেন বাজ-কুমাৰ দেৱ আৰু ভাৰপ্ৰাপ্ত অধ্যক্ষ মহোদয় শ্ৰীযুত ডব্ব-কম্বৰ দেৱৰ আগবঢ়োৱা সুপৰামৰ্শৰ বাবে তেখেত

ছয়োজনৰ ওচৰত ওবেটো জীৱন চিবকৃতজ্ঞ হৈ বুলো । সম্পাদনা সমিতিৰ সভাপতি মহোদয় শ্ৰীযুত বাণীকান্ত গগৈ চাবে উপদেশৰ লগতে অশেষ কষ্টৰে যি সহায় আগবঢ়ালে তাক কেতিয়াও পাহৰিব নোৱাৰো আৰু সম্পাদনা সমিতিৰ অসমীয়া বিভাগৰ উপদেষ্টা শ্ৰীযুক্তা কীৰ প্ৰভা গগৈ লাহন বাইদেউ আৰু ইংৰাজী বিভাগৰ উপদেষ্টা শ্ৰীযুত আলোক গোহাঁই চাবে আগবঢ়োৱা উপ-দেশ আৰু সহায় সহযোগৰ কাৰণে মই চিব কৃতজ্ঞ । ইয়াৰ উপৰিও ইংৰাজী বিভাগৰ অধ্যাপক মাননীয় শ্ৰীযুত সুধীৰ দাস চাৰ, শ্ৰীযুত অজিত কুমাৰ বেহেৰা চাৰ, শ্ৰীযুত শিৱৰঞ্জন শৰ্মা চাৰ, শ্ৰীযুত ফণীধৰ শইকীয়া চাৰ, শ্ৰীযুত অৰুণ গোহাঁই চাৰ, শ্ৰীযুত সঞ্জীৱ গোহাঁই চাৰ সকলোলৈকে শলাগৰ শব্দই আৰু কৃতজ্ঞতা থাকিল । মহাবিদ্যালয়ৰ মাননীয় শিক্ষাগুৰু সকলৰ ঋণ হয়তে কোনো দিনেই সুজিব নোৱাৰিম । এই মধুৰ মনতেই তেখেত সকলক শ্ৰদ্ধাৰে সুৰ্বিছো । আৰু সাধাৰণ সম্পাদক শ্ৰীতুলসী সন্দিকৈ, সদস্য শ্ৰীমতী মধুমিতা কোঁৱৰ, সদস্য শ্ৰীমতী মিতুমণি এখেত সকলোলৈকে কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলো । গ্ৰন্থাগাৰিক, শ্ৰীযুত নকুল শৰ্মা আৰু কাৰ্য্যক্ৰমৰ প্ৰধান সহায়ক বৰ্মচাৰী শ্ৰীযুত কান্ত বড়া, সহায়ক ভোলন চাংমাই শ্ৰীযুত যাদৱ গগৈ এখেত সকললৈকে কৃতজ্ঞতা থাকিল । আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰী বন্ধু-বান্ধবী সকলৰ ভিত্তৰত সহায় আগবঢ়োৱা মোহন গগৈ, বাবুল বড়া, কেশৱ গগৈ, হিৰণ্য দাস বঞ্জিত বড়া, হেৰথ বৰা, জয়ন্ত লাহন, অৰুণ সন্দিকৈ অশোক চাহ, দীপক বৰুৱা, বতন গগৈ, নৱ গগৈ, হিৰণ্য গগৈ, বাছদ আলি, চন্দ্ৰ দিহিঞ্জীৱী, মকবুল আলি, বাতুল দিহিঞ্জীয়া অকুলা আহমেদ, হৰেণ গগৈ আৰু অৰ্চনা কোঁৱৰ, নিভা ওজা কমী হাজৰীকা, বিভা ওজা, মিনাকী দত্ত, কমলা গগৈ,

কপৰেখা দত্ত বল্পনা সন্দিকৈ হেমাঙ্গী দেৱী প্ৰভৃতি সকলোলৈকে অফুৰন্ত মৰম আৰু শলাগৰ শব্দই আগবঢ়ালো ।

বেটপাতৰ শিল্পী মাননীয় শ্ৰীযুত প্ৰমোদ কোঁৱৰ দেৱলৈ কৃতজ্ঞতা থাকিল । আৰু আলোচনীখনৰ বিভিন্ন কামত সহায় আৰু দিহা পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা মাননীয় ককাইদেউ মুনীৰ দিহিঞ্জীয়া দেৱলৈ কৃতজ্ঞতা থাকিল । ছপাশালৰ উপযোগীকৈ লিখনি সমূহৰ প্ৰতি-লিপি লিখি সহায় আগবঢ়োৱা অগুৰু শ্ৰীমঞ্জীৰ কোঁৱৰ আৰু অহুজ প্ৰতীম হিৰেণ গগৈ লৈ শলাগৰ শব্দই আগবঢ়ালো । সৰ্বশেষত আলোচনীখন অতি কম দিনৰ ভিতৰত ছপা কৰি দিয়াৰ বাবে শিৱসাগৰ "মহন প্ৰিন্টিং প্ৰেছ"ৰ স্বত্বাধিকাৰ মহন দা আৰু সমূহ কৰ্মকৰ্ত্তীকৈ কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলো । ক্ষমা বিচাৰি সাহিত্য জগতত এইয়া মোৰ প্ৰথম পদক্ষেপ গতিকে আলোচনীখনৰ সম্পাদনাৰ কাৰ্য্যত হয়ত উজুতি খাইছে । অনিচ্ছাকৃত ভাৱে কৰা ভুলৰ বাবে সমস্তোটিৰ ওচৰত ক্ষমা বিচাৰিছো আৰু কেইজনমান বিভাগীয় সম্পাদকৰ বছৰেকীয়া প্ৰতিবেদন সময়মতে নাপালো তাৰ বাবে জগৰীয়া তৈ বুলো ।

সৰ্বশেষত মহাবিদ্যালয়ৰ সংগীন উন্নতিৰ বাহিনী কৰি সম্পাদকীয় সাৱৰিলো ।

জয়ন্ত মহাবিদ্যালয়ৰ আলোচনী  
জয়ন্ত অসম

ইতি

মঃ বিতু হাজৰীকা

ছাত্ৰ একতা সভা [ ১৯৯১-৯২ ]

হেঃ চঃ দেঃ গোঃ মহাবিদ্যালয় ।



**প্রশ্ন ৩ :-** আপোনাৰ শ্ৰেয় কবি কোন ?  
**উত্তৰ** মোৰ শ্ৰেয় কবি নাৰীসমাজ কবি।  
 গুৰু পদাৰ্থ চলিহা আৰু ভিবেকৰ নেতৃত্ব  
 ত্ৰয়োদশে মোক পাইমোঁ স্কুলত পঢ়ি  
 থাকোঁতে ১৯২৪ চনত লগ পায়।

**প্রশ্ন ৪ :-** আপুনি কেনেকৈ পৰিবেশিত কবিতা  
 লিখি ভাল পায় ?  
**উত্তৰ** মোৰ কবিতা লিখা নিৰ্দ্ধাৰিত  
 সময় নাই। মই যি কোনো পৰিবেশতেই  
 আৰু যি কোনো সময়তে কবিতা  
 লিখি ভাল পাওঁ।

**প্রশ্ন ৫ :-** আপুনি একমুখী কবি, আপোনাৰ  
 নিজকে কবি ক'ব যেন লাগেনে ? আন  
 উপাধিৰে সন্মানিত কৰা হ'লত,  
 বাতৰীয়া সভা আদিত নিজকে কেনে  
 অনুভৱ কৰে ?

**উত্তৰ** সচ'কৈয়ে মই একমুখী কবি। আৰু মই  
 গোটেই মানুহটোকেই কবি। মই কবিতাবে  
 ক'ব কওঁ। কবিতাবে বক্তৃতা দিওঁ।  
 মই এই বে কবি ইয়াত মোৰ কোনো  
 আঙ্গুগৌৰৱ নাই। ১৯১০ চনত নাৰী  
 অধিবেশনত অসম সাহিত্য সভাই  
 মোক "কবিতা কোৱঁৰ" উপাধিৰে  
 বিভূষিত কৰে। এই কবিতা কোৱঁৰ  
 উপাধিটোৰ পৰা মই মাত্ৰ কবিতাৰ সৃষ্টিত  
 অনুভৱনা পাইছোঁ। বেছি ভাল পাওঁ  
 মোৰ সাধনাৰ বে বীজৰে স্বীকৃতি দিয়ে

**প্রশ্ন ৬ :-** আধুনিক কবিতাৰ হৃদয় কথা বা  
 প্ৰয়োজনীয়তাক তুমি ক'ব হ'ব বা  
 তিনিটা শাৰীৰ ভিতৰত কবিয়ে

কাব্যিক প্ৰতিভা বিকশিত কৰে,  
 অহম্মত আৰু হৃদয়ত কবিতাৰ  
 সন্দৰ্ভত আপোনাৰ মতামত কি ?  
**উত্তৰ** অহম্মত আৰু হৃদয়ত কবিতা যিয়েই  
 হওক। এতেকে হৃদয়ই হওক বা  
 হৃদয়ৰে হওক কোনো কথা নহয়।

(কিন্তু অনুসন্ধানৰে এই ক্ষেত্ৰতে কিতো  
 লিখিবলৈ লোহে কবিতাৰ বিষয়বস্তু কি)  
 এইটো যদি বোধগম্য নহয় অনুসন্ধানৰ  
 উদ্দেশ্য হলে কবিয়ে কবিতা লিখা এতেই  
 বিফল হ'ব। মোৰ উদ্দেশ্য এইটোৱেই।  
 কবিতাৰ হৃদয়ত কবি সৃষ্টি কৰা হয় ?  
 এই সন্দৰ্ভত বহু বিতৰ্ক থাকিলেও কবি  
 হিচাপে আপোনাৰ মতে কোনটো  
 সত্য ?

**উত্তৰ** কবি সাধনাৰ কবলত সৃষ্টি হয়। জন্ম  
 অহম্মত আৰু হৃদয়ত কবিতাৰ  
 সন্দৰ্ভত আপোনাৰ মতামত কি ?  
 এইটো যদি বোধগম্য নহয় অনুসন্ধানৰ  
 উদ্দেশ্য হলে কবিয়ে কবিতা লিখা এতেই  
 বিফল হ'ব। মোৰ উদ্দেশ্য এইটোৱেই।  
 কবিতাৰ হৃদয়ত কবি সৃষ্টি কৰা হয় ?  
 এই সন্দৰ্ভত বহু বিতৰ্ক থাকিলেও কবি  
 হিচাপে আপোনাৰ মতে কোনটো  
 সত্য ?

**প্রশ্ন ৮ :-** আপুনি লিখা কবিতা বিলাক  
 কিতো বা পুথি আকাৰে প্ৰকাশ হোৱাৰ  
 পিছত আপোনাৰ মনত কেনে মানসিকতাই  
 গা কৰি উঠে ?  
**উত্তৰ** মই প্ৰকাশ হলে বেছি ভাল পাওঁ। আৰু  
 পুথি আকাৰে আজি-কালি উলিয়াবলৈ

বহুত টকা-পইচা লাগে। কিন্তু আজি-কালি  
 মোৰ ভাল লগাতকৈ অনুতাপহে বেছি  
 লাগে। কাৰণ আজি-কালি মোৰ কবিতা  
 বিলাক খোজে মই পঠাওঁ। কিন্তু মোলৈ  
 কোনো কপি এটাও নপঠায়। মই কিতাপৰ  
 দোকানৰ পৰা কিনি আনিহে পঢ়িব লাগে

**প্রশ্ন ৯ :-** আপুনি পোৱা কবিতা কোৱঁৰ উপাধিটো  
 নিশ্চয় আপোনাৰ কবিতা সৃষ্টিৰ কৃতিত্বৰ  
 বাবেই। এই উপাধি কেতিয়া কত কেবলৈ  
 প্ৰদান কৰিছিল আৰু উপাধিৰ দ্বাৰা  
 আপোনাৰ কাব্য সাধনাত অৰ্থাৎ কবিতা  
 কোৱঁৰ উপাধি পোৱাৰ আগত আৰু  
 পাছত কিবা পৰিলক্ষিত হৈছিল নেকি ?  
**উত্তৰ** ১৯৬০ চনত শিৱসাগৰ জিলা নাৰী  
 অধিবেশনত অসম সাহিত্য সভাই এক  
 বিশেষ সংস্কৃতি সন্ধ্যা অনুস্থানত মোক  
 কবিতা কোৱঁৰ উপাধি দিয়ে। আৰু এই  
 কবিতা কোৱঁৰ উপাধি পায় মই সচ'কৈয়ে  
 গৌৰৱ অনুভৱ কৰোঁ। আৰু মোক সভা  
 সমিতিয়ে কবিতা কোৱঁৰ বুলিয়েই কয়  
 আৰু কোনোবাই মোক ভাঙনি কোৱঁৰ  
 বুলিও আখ্যা দিছে।

**প্রশ্ন ১০ :-** আজিৰ অসমত যুৱ সমাজ আৰু নাৰী  
 সমাজৰ মাজত সম্পূৰ্ণ উশৃংখলতাই দেখা  
 দিছে। এই যুৱ সমাজ আৰু নাৰী সমাজৰ  
 উশৃংখলতাৰ বিষয়ে দায়ী কোন ? আপুনি  
 অলপ বুজায় কব নে কি ?

**উত্তৰ** এই যুৱ সমাজ আৰু নাৰী সমাজৰ মাজত  
 উশৃংখলতাৰ বাবে দায়ী আজিৰ শিক্ষা  
 ব্যৱস্থা। কিন্তু ইয়াৰ উপৰিও সমাজ

ব্যৱস্থা দায়ী কৰিব পাৰি। অকল  
 সমাজ ব্যৱস্থা নহয় আজি-কালি বজাৰত  
 ওলোৱা সস্তীয়া চিনেমা আৰু বেশ্যা  
 চিনেমাই যুৱ সমাজ আৰু নাৰী সমাজক  
 পংগো কৰিছে। আজি কালি প্ৰায় স্কুল  
 কলেজৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে সুৰা পান কৰে।

মোৰ মতে এই সকলো বিলাকেই যুৱ  
 সমাজ আৰু নাৰী সমাজক ছৰ্জ কৰিছে।

**প্রশ্ন ১১ :-** আজি কালি প্ৰায়ে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়েই  
 বাতৰি কাকত উপভাস আৰু আলোচনী  
 আদি নপঢ়াৰ মূলতেই কি শক্তি লুকুই  
 থাকিব বুলি আপুনি ভাৱে ?

**উত্তৰ** আজি-কালি প্ৰায় লৰা ছোৱালীয়েই পঢ়ে  
 কিন্তু বাতৰি কাকত আদি নহয়। বজাৰত  
 ওলোৱা সস্তীয়া কিতাপ বিলাক। লুকুই  
 চুবকৈ প্ৰায় ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে পঢ়ে।

**প্রশ্ন ১২ :-** বৰ্তমানলৈকে আপোনাৰ কিমান কবিতা  
 তথা কবিতা প্ৰকাশিত আৰু অপ্ৰকাশিত  
 ভাৱে কিমান আছে ?

**উত্তৰ** "ভটনী," বুকুৰ ব্যথা "সৌমাৰ বিজয়"  
 "সেউজীয়া পাতৰ ষাঙলী বোল"  
 "কেঁচা সোণ" দেশৰ মাটিৰ  
 "পুজাৰ ফুল"  
 ইয়াৰ উপৰিও হাতে লিখা অৱস্থাত কবিতা,  
 নটক গীত, বুৰঞ্জীৰ এসোপা সাৰ্টি  
 ধোৱা আছে।

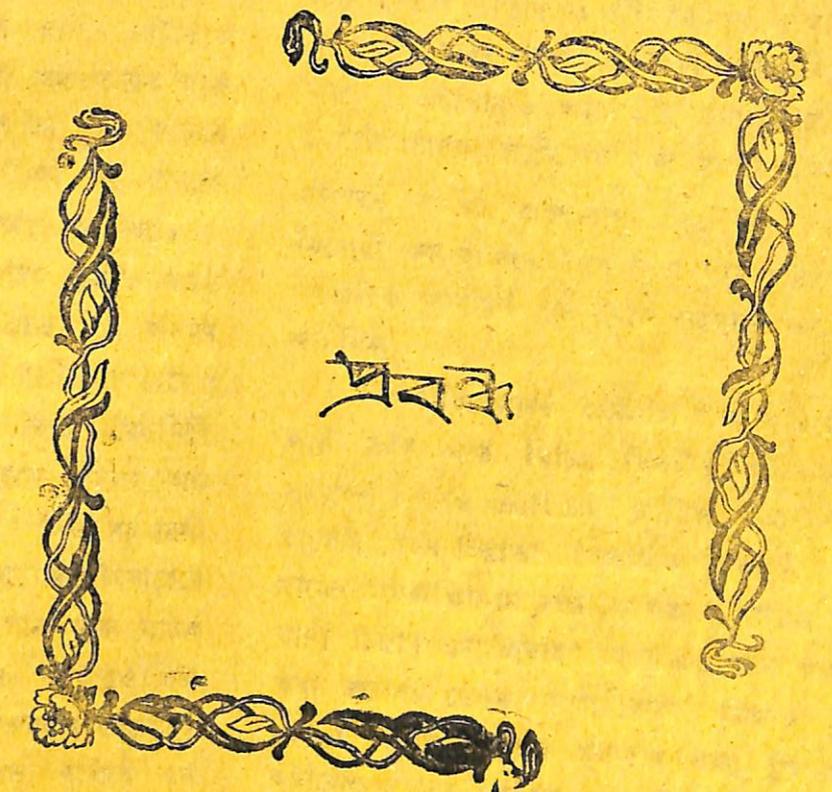
**প্রশ্ন ১৩ :-** আধুনিক আৰু পৌৰাণিক কবিতাৰ  
 মাজত পাৰ্থক্য কি ?

**উত্তৰ** আধুনিক পৌৰাণিক বোলা কথাৰ,  
 নাই কোনো কবিতাৰ ক্ষেত্ৰত আনৰ

তকাল। ফুলী সমাজৰ নীতি-শিল্পী সলনি  
 তৰাচৰ নোৱাৰে এবিধ কেৱে পিকা বন্ধখিনি  
 সৃষ্টিৰ পাতনিৰে পৰা ফুলি থকা ফুলে  
 কৰিছেনে নিজ ৰূপ ত্যাগ কোনো কালে ?  
 নাথাকিলে কবিতাত ছন্দ সুমধুৰ;  
 নুবুজি কোনোও গঢ়ি ভাৱ ভাষাবোৰ।  
 দুৰ্ভাগ্যবশত শব্দৰ অৰ্থ জানে কেইজনে  
 দুই কথা কেতিয়াবা ভাৱে মনে মনে।  
 আগৰ কবিতা গীত মন্ত্ৰ বিলাকেই  
 মুহিছিলো মানুহৰ মন প্ৰাণ সেই।  
 গঢ়ে গঢ়ে তেতিয়া তাক নতুন সঁচত  
 "শিক্ষা নীতি" টোৰ দৰে হ'লগৈ শেষত,  
 প্ৰত্যেক বস্তুৰে আছে স্বকীয়তা গুণ:  
 জুই অঙঠাতে পুৰি চাব লাগে সোণ।  
 গবেষণা কৰি কলো এই কথাষাৰ  
 মানে নে নামানে আনে চাম শেষবাৰ।  
 কবিলে। প্ৰকাশ যিটো সত্য বুলি জানো:  
 তৰ্কৰ পাতনি মেলা লাভ নাই কোনো।

প্ৰশ্ন ১৪: শেষত মৰীম কবি সাললৈ আপোনাৰ  
 ভীম আত্মন কি :  
 উত্তৰতৰ্কীয়া আমাৰ দেশৰ নতুন কবিয়ে  
 জন্মসাধাৰণে বুজিব পৰা  
 চাপতকী ছন্দৰে সজাই কবিতা বচিলে  
 উজলি উঠিব সাহিত্য চ বা  
 বিগত যুগৰ কবি সাহিত্যিকে  
 ভূত ভৱিগত সকলো বুজি;  
 কিদৰে কবিলে সাহিত্য সাধনা  
 ভাৱক সি কথা আটায়ে আজি।  
 সেউজী দেশৰ মাটিৰ কবিয়ে  
 পোৱা নাই চিনি নিজকে হাঁয়।  
 নৈৰ পলসত দিছেগৈ ভৰি  
 পানী খাবলৈ কাকনো চাই।  
 যি কোনো বস্তুৰ স্বৰূপ প্ৰকাশ  
 কৰিবলৈ গুণ লাগিব গাত,  
 বুৰঞ্জীৰ জ্ঞান যদিহে নাথাকে  
 নাপায় বিচাৰি একোৰে আঁত।

"স্বাৰ্থী চাৰ্ভাৰ": [সাক্ষাৎকাৰ গ্ৰহণ সম্পাদক আৰু সহায়ক হিৰেণ গগৈ]  
 "স্বাৰ্থী চাৰ্ভাৰ": [সাক্ষাৎকাৰ গ্ৰহণ সম্পাদক আৰু সহায়ক হিৰেণ গগৈ]  
 "স্বাৰ্থী চাৰ্ভাৰ": [সাক্ষাৎকাৰ গ্ৰহণ সম্পাদক আৰু সহায়ক হিৰেণ গগৈ]  
 "স্বাৰ্থী চাৰ্ভাৰ": [সাক্ষাৎকাৰ গ্ৰহণ সম্পাদক আৰু সহায়ক হিৰেণ গগৈ]  
 "স্বাৰ্থী চাৰ্ভাৰ": [সাক্ষাৎকাৰ গ্ৰহণ সম্পাদক আৰু সহায়ক হিৰেণ গগৈ]  
 "স্বাৰ্থী চাৰ্ভাৰ": [সাক্ষাৎকাৰ গ্ৰহণ সম্পাদক আৰু সহায়ক হিৰেণ গগৈ]  
 "স্বাৰ্থী চাৰ্ভাৰ": [সাক্ষাৎকাৰ গ্ৰহণ সম্পাদক আৰু সহায়ক হিৰেণ গগৈ]  
 "স্বাৰ্থী চাৰ্ভাৰ": [সাক্ষাৎকাৰ গ্ৰহণ সম্পাদক আৰু সহায়ক হিৰেণ গগৈ]  
 "স্বাৰ্থী চাৰ্ভাৰ": [সাক্ষাৎকাৰ গ্ৰহণ সম্পাদক আৰু সহায়ক হিৰেণ গগৈ]  
 "স্বাৰ্থী চাৰ্ভাৰ": [সাক্ষাৎকাৰ গ্ৰহণ সম্পাদক আৰু সহায়ক হিৰেণ গগৈ]



শব্দ

# জ্যোতিপ্ৰসাদৰ মূল্যায়ণ প্ৰসঙ্গ

বাণীকান্ত গগৈ

প্ৰবন্ধ: বাঞ্ছনীয় বিজ্ঞান বিভাগ

জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালা অসমৰ এটি পৰিচিত নাম। তেওঁ একেধাৰে আছিল কবি, নাট্যকাৰ, গীতিকাৰ, সুধকাৰ, চলচিত্ৰ নিৰ্মাতা, সমাজসেৱক আৰু বহুতো তেওঁৰ জীৱনকাল আছিল চমু ১৯০৩ চনৰ পৰা ১৯৫১ চনৰ জানুৱাৰীলৈকে। এই চমু জীৱনত শেষৰফাললৈ তেওঁ শাৰীৰিক ভাৱে অস্থি আছিল।

বৰ্তমান কালত জ্যোতিপ্ৰসাদৰ কৃতিত্ব আৰু মহত্ব অসমত সুপ্ৰতিষ্ঠিত হৈছে। তেওঁক লৈ অসমৰ বৌদ্ধিক মহলত যথেষ্ট চিন্তা-আজোৰা বা হৈ চৈ হৈছে। বোধহয় তেওঁক লৈ যিমান হৈ চৈ হৈছে মেলমিটিং হৈছে আলোচনীত যিমান চৰ্চা হৈছে অসমৰ অস্থি বুদ্ধিজীৱিৰ ক্ষেত্ৰত সিমান হোৱা নাই। তেওঁৰ বচনাৱলী প্ৰকাশ কৰা হৈছে; তেওঁৰ জন্মদিন, মৃত্যুদিন উৎসাহেৰে সৈতে অনুষ্ঠিত কৰা হৈছে তেওঁৰ গান আৰু নাটক লৈ সাংস্কৃতিক উৎসৱ পতা হৈছে। তৎসত্ত্বেও এটা কথা কব লাগিব তেওঁৰ সৌৱৰণী সভাবোৰ বহুক্ষেত্ৰত তেওঁৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধা নিবেদন কৰা সভা বুলিহে কব পাৰি।

এই নিৰ্ধাৰ উদ্দেশ্য হ'ল জ্যোতিপ্ৰসাদৰ মূল্যায়ণ কৰা। আধুনিক এটা কথা কোৱা সমীচীন হ'ব জ্যোতিপ্ৰসাদৰ মূল্যায়ণ সৰল বা সহজ নহয় কিয়নো জ্যোতিপ্ৰসাদ অসমীয়া সমাজৰ এটা যুগৰ প্ৰতিনিধিয়েই নহয় বৈচিত্ৰতা তেওঁৰ জীৱন। ইয়াৰোপৰি জ্যোতিপ্ৰসাদ কিয় যি কোনো ব্যক্তিয়ে

চিন্তা চেতনা বা তাৰ তি পৰিবৰ্তন নহয়। মানুহৰ চিন্তা বা চেতনা হৃদয়ৰ মাজেদিহে বিকাশ হয় বুলি এটা কথা আছে। এইখিনি আৰু এটা কথা কোৱা ভাল হ'ব জ্যোতিপ্ৰসাদক আমি যি বুলি মূল্যায়ণ কৰিম সেই মূল্যায়ণ সব জন গ্ৰহণ যোগ্য নহ'ব পাৰে। পৰম্পৰা বিৰোধী হৃদয় বা সংঘটোৰে উপচা আমাৰ উল্ৰ নৈতিক গণতান্ত্ৰিক ভাবাদৰ্শ পুঠ সমাজ ব্যৱহাৰত এনে হোৱাই স্বভাৱিক।

জ্যোতিপ্ৰসাদৰ জীৱনলৈ লক্ষ্য কৰিলেই দেখা পাওঁ তেওঁৰ গাত বিচিত্ৰ বিপৰীত ধৰ্মী গুণাৱলীৰ সমাবেশ। তেওঁ এহাতেদি আছিল ভাৱবাদী; অহাতেদি তেওঁৰ চিন্তাত বৈজ্ঞানিক বস্তুবাদী চিন্তাৰো মাজে-সময়ে প্ৰতিফলন নঘটাকৈ থকা নাছিল। গান্ধীবাদী চিন্তাৰ এটা প্ৰবাহ জ্যোতিপ্ৰসাদৰ গাত চক্ষু কৰা হলেও, তেওঁৰ অগান্ধীবাদী চিন্তাও নোহোৱা নহয়। জীৱনৰ সবহভাগ মূল্যবান সময় কংগ্ৰেছী হৈ কটালেও জীৱনৰ শেষৰফালে তেওঁৰ কমিউনিষ্ট সকলৰ প্ৰতি গভীৰ সহানুভূতি হোৱাৰ কথাও অস্বীকাৰ কৰিব নোৱাৰি। জ্যোতিপ্ৰসাদৰ ঐতিহ্যৰ প্ৰতি কিছু দুৰ্বলতা থাকিলেও তেওঁ উগ্ৰজাতীয়তাবাদী কিংবা সংকীৰ্তনবাদী নাছিল। জ্যোতিপ্ৰসাদ প্ৰকৃত অৰ্থত আছিল সমৰ্থৰ সাধক, জনতাৰ শিল্পী আৰু সংস্কৃতিৰ পূজাৰী।

জ্যোতিপ্ৰসাদৰ মূল দাৰ্শনিক দৃষ্টিকোণ যে, ভাৱবাদী আছিল এই বিষয়ে কোনো সন্দেহৰ অৱকাশ

থাকিব নোৱাৰে। জ্যোতিপ্ৰসাদ নাস্তিক নাছিল। ঈশ্বৰত আছিল তেওঁৰ অটম বিশ্বাস। ভগৱতগীতা বুকুত লৈ তেওঁ মৃত্যুবৰণ কৰিছিল। যাবতীয় জীৱনৰ সকলো সজুলিয়েই সম্পদেই বাস্তৱৰ বুকুত মনৰ সৃষ্টি বুলি স্পষ্টভাৱে তেওঁ ঘোষণা কৰিছিল। জীৱনৰ শেষ মুহূৰ্তলৈকে সমাজৰ পৰিবৰ্তন আধ্যাত্মিক বা মানসিক শক্তিৰ ক্ৰিয়া বুলি তেওঁ ভাবিছিল। নৈতিক অধঃপতনৰ ফলতেই ভাৰতৰ পতন হোৱা বুলি তেওঁৰ বিশ্বাস হৈছিল। অগ্ৰহাতেদি জ্যোতিপ্ৰসাদৰ চিন্তাত বৈজ্ঞানিক বস্তুবাদী চিন্তাৰ প্ৰতিফলন নঘটাকৈ থকা নাছিল। বৈজ্ঞানিক বস্তুবাদী সকলৰ দৰে তেওঁও ঈশ্বৰৰ পাৰ্থক্য উৎস সম্পৰ্কে সন্দেহ কৈ বুজিব পাৰিছিল সেয়েহে তেওঁ লিখিছিল -

‘পৰিবসৈ মন থকোতেও পঢ়াওতা নাই,

দেশজালিকা গুণ থাকোতেও

ফুল বাচি শুই তাঁত ববসৈ সূতা গুণা নাই।

সেই কাৰণেই দাঁত কাৰুৰি আকাশলৈ চ’ৱ

নেদেখা গোঁসাইজনক কণা বুলি কৰ।

আছে যদিও গোঁসাইজনা নাই

থকাহলে তোবনো কিয় এলুৱা বিলাই’।

অগ্ৰহাত তেওঁ লিখিছে এইদৰে, অৰ্থনীতি আধ্যাত্মিক প্ৰকাশ বা উক্তিগো গুণিতই সংস্কৃতিৰ প্ৰধান অৱলম্বন হৈছে তেওঁ অৰ্থনীতি” (কৃষ্টি আমাৰ প্ৰাণিৰ্থ ১৯৭৩ চন)। অৰ্থনীতিক মূল বিষয় হিচাপে ধৰি লৈ অগ্ৰ সকলো বিষয় তাৰে সৈতে জড়িত বিষয় বুলি ধৰি লোৱাতো বৈজ্ঞানিক বস্তুবাদী সকলোৰেই কাম।

জ্যোতিপ্ৰসাদৰ গাত এটা গান্ধীবাদৰ প্ৰৱাহ লক্ষ্য কৰা হয়। গান্ধীৰ প্ৰতি থকা জ্যোতিপ্ৰসাদৰ ভক্তিৰ কথা সকলোৱে জানে। অধিক কি, স্বাধীনতাৰ আগলৈকে গান্ধীজীয়েই আছিল তেওঁৰ মূল প্ৰেৰণা। জ্যোতিপ্ৰসাদে

যি সময়ত ১৯৩০ চনত বিলাতৰ পৰা ঘূৰি আহিছিল সেই সময়ত ভাৰতবৰ্ষত সত্যাগ্ৰহ আন্দোলন চলিছিল। বিখ্যাত ঐতিহাসিক দাণ্ডি যাত্ৰাও এই সময়ৰে কথা। বিলাতফেৎ জ্যোতিপ্ৰসাদে ভাৰতলৈ আহিয়েই অধিক উৎসাহেৰে স্বাধীনতা আন্দোলনত জঁপিয়াই পৰিছিল। ১৯৩২ চনত তেওঁ ১৫ মাহ জেল খাতিছিল। গান্ধীজীৰ অনুগামী হৈ তেওঁ জেল খালে, জৰিমনা ভৰিলে ক্ষয়-বোগতো আক্ৰান্ত হল। বিয়াল্লিছৰ আগে আগে স্বেচ্ছা সেরক বাহিনীৰ অধিনায়ক হৈ জ্যোতিপ্ৰসাদে অসমৰ ইমূৰৰ পৰা সিমূৰলৈ ভ্ৰমণ কৰিছিল। বহুতে এই কথাও জানে যে বিয়াল্লিছৰ হিংসাত্মক বিপ্লবী চক্ৰত যোগ দিও গান্ধীৰ অহিংস নীতিৰ প্ৰভাৱত শেষত আতৰি আহিছিল। মহাত্মা গান্ধী অসমলৈ আহোঁতে তেওঁ বোলে ছাবৰ জ্যোতিপ্ৰসাদৰ ঘৰত আলাহি হৈছিল। বিয়াল্লিছৰ বিপ্লৱত তেওঁ বোলে বহুদিন কলিকতাত আত্মগোপন কৰি আছিল। এই সকলোবোৰ কথাই নিসন্দেহে গান্ধীবাদৰ এটি প্ৰৱাহ জ্যোতিপ্ৰসাদৰ গাত থকাৰ কথা প্ৰতীয় মান কৰে। য়েই হওক, গান্ধীবাদৰ প্ৰৱাহ জ্যোতিপ্ৰসাদৰ গাত লক্ষ্য কৰা হলেও অগ্ৰ গান্ধীবাদী চিন্তাও জ্যোতিপ্ৰসাদৰ নোহোৱা নহয়। ইয়াৰ পুমাণ পোৱা যায় জ্যোতিপ্ৰসাদৰ ‘লভিতা’ নাটকত। উক্ত নাটকৰ এঠাইত “আমি পুয়োজনহলে খাৰ বাৰুদৰ কুঠৰিলৈ যাব লাগিব” বুলি কোৱা হৈছে। নাটকৰ প্ৰথম দৃশ্যত নিৰ্দোষী জোৱালীৰ ওপৰত অহ্যাচ’ৰ কৰা পুণ্ডিচ বিষয়াৰ হাতৰপৰা পিস্তল কাচি লভিতাই কৈছে, ‘মই গান্ধীৰ বহীত নাম লিখোৱা নাই, জানিবি বাপেকে’ নাটকৰ শেষত লভিতাই সাম্ৰাজ্যবাদীৰ বিৰুদ্ধে সশস্ত্ৰ সংগ্ৰামত যোগ দি অহিংস বিদ্ৰোহীৰ ঠাইত অহিংস বিদ্ৰোহীৰ পৰিচয় দিছে। অহিংসা সম্পৰ্কে জ্যোতিপ্ৰসাদৰ সংশয় নথকা হলে উপকৃত কথাবোৰ নাটকত

নিশ্চয় নোসোমালহেঁতেন।

ঐতিহ্যৰ ভক্ত নগৰও ঐতিহ্যৰ প্ৰতি জ্যোতিপ্ৰসাদৰ দুৰলভা নথকা নহয়। জ্যোতিপ্ৰসাদৰ সময়ছোৱা আছিল সাম্ৰাজ্যবাদী বৃটিছৰ শোষণ, অত্যাচাৰৰ সময়। সেই বৃটিছৰ শোষণ আৰু অত্যাচাৰৰ বিৰুদ্ধে ভাৰতীয় মানুহৰ মনত পুনৰ্জাগ্ৰনবাদী চিন্তা কিংবা ভাৰতীয় সংস্কৃতিৰ শ্ৰেষ্ঠত ধাৰণা জনসমাজত প্ৰতিভাত হোৱা দেখা গৈছিল। তাৰদ্বাৰা জ্যোতিপ্ৰসাদ প্ৰভাৱিত হোৱাতো তেনেই স্বাভাৱিক। ঐতিহ্যৰ প্ৰতি কিছু দুৰলভা থাকিলেও জ্যোতিপ্ৰসাদ যে ঐতিহ্যৰ গোড়া ভক্ত নাছিল এই কথা এয়াৰ কথাই প্ৰমাণ কৰে। তেওঁ লিখিছিল ‘পুৰণি সংস্কৃতিৰ প্ৰাণ-নথকা বস্তুখিনিকো আমি তাৰ ময়া এৰি যাহুঘৰত থব লাগিব’। জ্যোতিপ্ৰসাদে সাধাৰণতে নতুন কিবা গঢ়াৰ খাতিৰতহে পুৰণিক ব্যৱহাৰ কৰাৰ কথা কৈছিল। ঐতিহ্যৰ পুতি কিছু দুৰলভ থাকিলেও, বা উগ্ৰজাতিয়তাবাদীক প্ৰেৰণা যোগোৱা হুই-এটা লেখনী থাকিলেও জ্যোতিপ্ৰসাদ উগ্ৰজাতিয়তাবাদী নহয়। জ্যোতিপ্ৰসাদ প্ৰকৃত অৰ্থত অসম প্ৰেমীক বা ভাৰত প্ৰেমীকেই নাছিল তেওঁ বিশ্বপ্ৰেমীকো আছিল। তেওঁৰ লেখনীৰ বহু ঠাইত ‘বিশ্বজনতা’ আৰু ‘বিশ্বপ্ৰেম’ৰ কথা পোৱা যায়। তেওঁ কৈছে, যি সংস্কৃতি বিশ্বশিল্পলৈ উঠিব তাৰ ভেটি বান্ধিব লাগিব বিশ্বজনতাৰ ওপৰত’ জ্যোতিপ্ৰসাদে কৈছে জ্যোতিপ্ৰসাদে “ভাৰত শত্ৰু/দেশত শত্ৰু/কলা সাহিত্যত সংগীত শিল্প/সৌন্দৰ্য শিল্প/তোৰ ভিতৰত/শত্ৰু আহিছে বেয়া বতৰত/মণিকুট গৈ পোৱাৰ আগত সমূলে নিপাত কৰ;/আপোনাৰ ঘৰ ৰাখিবলৈ তই কালৰ মুঠ ধৰ”- বুলি লিখিলেই জ্যোতিপ্ৰসাদ উগ্ৰজাতিয়তাবাদী হৈ নেযায়।

জ্যোতিপ্ৰসাদৰ মূল্যায়ণ পুস্কৃত জ্যোতিপ্ৰসাদ সাম্যবাদী আছিলনেকি এই কথাও বিচাৰ কৰি চোৱাৰ

পুয়োজন আছে বুলি বিবেচনা কৰা; কাৰণ জ্যোতিপ্ৰসাদে সাম্যবাদ বা সাম্যবাদীৰ পুতি লক্ষ্য ৰাখিও অনেক বেৰ কথা কৈছিল বা লিখিছিল। যেই হওক সাম্যবাদীৰ পুতি লক্ষ্য ৰাখি জ্যোতিপ্ৰসাদে যিয়েই নহওক, বা নিলিখক পোনপতীয়া ভাৱেই এই কথা কব পাৰি যে, জ্যোতিপ্ৰসাদ কমিউনিষ্ট নাছিল। কমিউনিষ্ট নহলেও কিন্তু এই কথা ঠিক, জ্যোতিপ্ৰসাদৰ কমিউনিষ্টৰ পুতি গভীৰ সহানুভূতি আছিল; অধিক কি, গান্ধীৰ শেহৰফালে কমিউনিষ্টৰফালে কিছু চল লৈছিল বুলি ভৱাৰো অৱকাশ নোহোৱা নহয়। আনি ওপৰত জ্যোতিপ্ৰসাদৰ অহিংসাৰ পুতি কিছু সংশয় হোৱাৰ কথা উল্লেখ কৰি আহিছো: যিটো কথা কমিউনিষ্ট সকলৰ ক্ষেত্ৰতো পুয়োজ্য। কমিউনিষ্ট সকলে অহিংসাৰ কথা কলেও মূলত: তেওঁলোক অহিংস বিদ্ৰোহী নহয়। জ্যোতিপ্ৰসাদৰ কমিউনিষ্ট সকলৰ পুতি থকা গভীৰ সহানুভূতি তেওঁৰ ‘লভিতা’ নাটকত ভালদৰে পৰিস্ফুট হৈছে। নাটকত লভিতাই গান্ধীৰ ঠগামি, ভগামিৰ বিৰুদ্ধে সৰৱ পুতিবাদ জনাওঁতে গান্ধীৰ ই যোঁতা চিত্ৰণি উঠে - “এই বেটা কমিউনিষ্ট হল কমিউনিষ্ট হল” বুলি তেতিয়া ফুটি উঠে জ্যোতিপ্ৰসাদৰ ঠগামি, ভগামিৰ বিৰুদ্ধে তীব্ৰ ঘৃণাই নহয়; কমিউনিষ্ট সকলৰ পুতি এক আত্মীয়তাৰ স্বৰ। ১৯৪৭ চনত যেতিয়া কমিউনিষ্ট প্ৰভাৱিত গণনাট্য সংঘৰ প্ৰথম বাৰৰ বাবে অসমত ইয়াৰ শাখা পুতিষ্ঠা হয়, তাৰ সভাপতিৰ পদ গ্ৰহণ কৰিছিল জ্যোতিপ্ৰসাদে। নালিয়া পুলৰ ঐতিহাসিক ঘটনাতো পু’লচৰ কঠোৰ দমন নীতিৰ বিৰোধিতা কৰি শেষ জীৱনত বাঁহাৰলৈ দিয়া নংলীয় পুসৰ বিপদ সংকেত’ নামৰ চিঠি লিখিছে জ্যোতিপ্ৰসাদৰ কমিউনিষ্ট পুতিৰ স্বাক্ষৰ। জ্যোতিপ্ৰসাদে কমিউনিষ্ট সকলক অভিহিত কৰিছিল “ঐতিহাসিক

অন্যায় বিৰুদ্ধে পৃথিবীজোৰা প্ৰতিৰোধ জগাই তোলা আদৰ্শবাদী দলৰ সভ্য' হিচাপে। তেওঁ সাম্যবাদক আখ্যা দিছিল 'সৌন্দৰ্য্য প্ৰয়াস' বুলি। তেওঁ লিখিছিল "যি অৰ্থ নৈতিক অসামঞ্জ্যতাই সমাজৰ এভাগক সাংস্কৃতিক জীৱনৰ পৰা বঞ্চিত কৰি আপচুকে থৈছে অহুন্দৰ কৰি থৈছে - সেই ভাগতো সৌন্দৰ্য্য নমাবলৈ মানুহৰ নৱতম সামাজিক ক্ষেত্ৰত সৌন্দৰ্য্য প্ৰয়াস হৈছে সাম্যবাদ"। (পোহৰলৈ, জ্যোতি বচনাৱলী)

শেষ জীৱনত জ্যোতিপ্ৰসাদ কমিউনিষ্টৰ প্ৰতি আকৃষ্ট হোৱাৰ কাৰণে নোহোৱা নহয়। কংগ্ৰেছৰ কামত দীৰ্ঘদিন লাগি থাকি তেওঁ অশেষ ত্যাগ কৰিছিল। কিন্তু দেশ স্বাধীন হোৱাৰ পিছত তেওঁ দেখিবলৈ পালে গান্ধীজীৰ আদৰ্শৰ কথা কোৱা এচাম নেতাৰ অৰ্থ-লুপ্ততা, ক্ষমতাৰ বাবে হোৱা তেওঁলোকৰ অৰিয়া-অবি জনতাৰ সেৱাক প্ৰহসনলৈ পৰিণত কৰিব খোজ। তেওঁলোকৰ আচৰণ 'বিয়াল্লিছৰ কাহিনী' নামেৰে নিৰূক্ত জ্যোতিপ্ৰসাদে খেদ কৰি লিখিছে, 'এইদৰে স্বাধীনতা আহিল - মনুহৰ হেজেৰে চকুৰ পানীৰে আৰু আমি সেই স্বাধীনতা কলুষিত কৰিলো আমাৰ দুৰ্নীতিৰে, আমাৰ নৈতিক অধঃপতনেৰে। ছিঃ ছিঃ হিঃ হিঃ'। তেওঁ আকৌ লিখিছিল,-

'স্বাধীনতাৰ দল/তোৰ মিছা হ'ব কৌশল  
বাইজৰ সেৱা চৰ কৰি তই বচাব খুজিছ বুল'  
জগতৰ নেতাক সন্মান কৰি তেওঁ লিখিছিল

'জনতাই তোৰ স্বৰূপ চিনিছে সাৱধান, সাৱধান  
জ্যোতিপ্ৰসাদ সাম্ৰাজ্যবাদ আৰু ধনতন্ত্ৰবাদৰ  
সম্পূৰ্ণ বিৰোধী আছিল। তেওঁ লিখিছিল 'এই  
পৃথিবীজোৰা হুঙ্কাৰিত স্বৰূপটো কোৱাৰ দৰেই। ধনতন্ত্ৰ  
বাদ আৰু সাম্ৰাজ্যবাদ এই দুয়োটা পৃথিবীৰ বুৰঞ্জীত  
সংস্কৃতিৰ পত হুঙ্কাৰিত পূৰ্ণৰূপ।' (জ্যোতিধাৰা) তেওঁ

আকৌ লিখিছিল 'সাম্ৰাজ্যবাদক প্ৰতিহত কৰি আমি  
তাবেই যত্ন। ভায়েক কিন্তু ধনতন্ত্ৰবাদক সংস্কৃতি বুলি  
ভুল কৰিবৰ উপক্ৰম কৰিছানে কুটনৈতিক কাৰণত  
কৰা ই এটা আপোচ'। (এ) জ্যোতিপ্ৰসাদে স্পষ্টভা-  
ষাৰে সাম্ৰাজ্যবাদ আৰু ধনতন্ত্ৰবাদক খণ্ড কৰাৰ লগতে  
বিপ্লৱ কি গণবিপ্লৱ, কি, এই সম্পৰ্কেও চিন্তা চৰ্চা  
কৰিছিল। জ্যোতিপ্ৰসাদৰ মতে হুঙ্কাৰিত বিনাশ কৰা  
আৰু সংস্কৃতিৰ ৰক্ষা কৰাৰ সংহত উপায় হৈছে বিপ্লৱ।  
বিপ্লৱ সদায় সৃষ্টিমূলক হ'ব লাগিব, সিহে আচল বিপ্লৱ  
বিপ্লৱ মনে যি সামাজিক নৈতিক অৰ্থনৈতিক, ৰাষ্ট্ৰিক  
মুঠতে এক অভিনৱ উচ্চতৰ পৰিৱৰ্তিত সমাজ পাবলৈ  
ভূমিকম্প কৰে সিয়েই বিপ্লৱ'। (আইদেউৰ জোনাকী  
বাট, জ্যোতিবচনাৱলী) গতিকে বিপ্লৱৰ চালিকা শক্তি  
হ'ব লাগিব-সত্য, সংস্কৃতি আৰু জ্ঞান। অগ্ৰহাৰ্শেদি  
'সংস্কৃত সৃষ্টিৰ প্ৰধান আহিলা ৰাষ্ট্ৰিক, শাসনতন্ত্ৰক  
আনিবলৈ জনতাৰ যি প্ৰচণ্ড হেঁচা সিয়েই হৈছে গণ-  
বিপ্লৱ'। (পোহৰলৈ, জ্যোতি বচনাৱলী)। এইখিনিতে  
অন্য এটা কথা উল্লেখযোগ্য জ্যোতিপ্ৰসাদ সাম্য  
বাদ, বিপ্লৱ গণবিপ্লৱৰ বিষয়ে কলেও ৰাষ্ট্ৰৰ নেতৃত্ব  
শিল্পী কবি-সাহিত্যিকৰ হাতত থকাতোহে বিচাৰিছিল  
তেওঁৰ মতে পৃথিবীৰ শক্তিৰ বাহকৰী থাকিব লাগিব  
কবি-দাৰ্শনিকৰ হাতত'। (জ্যোতি বচনাৱলী) জ্যোতি  
প্ৰসাদে এই কথা কোৱাৰ চাই তেওঁ এই ক্ষেত্ৰত  
প্লেটোৰ দাৰ্শনিক শাসনৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱান্বিত হোৱা  
ৰে লাগে। সেই হওক কবি-দাৰ্শনিকৰ হাতত  
ৰাষ্ট্ৰৰ শাসনতাৰ অৰ্পণ কৰিব বিচাৰিলেও ভবিষ্যতৰ  
সমাজ সলোৱা শক্তি কিন্তু জনতাতেই নিহিত আছে  
বুলি বিশ্বাস কৰিছিল। তেওঁ লিখিছিল  
'গাৱঁৰে জুপুৰি ইকৰাৰে সজা  
তাতে থাকে ভবিষ্যৎৰ আধাকে, টি ৰজা'

(জ্যোতি বচনাৱলী)

জ্যোতিপ্ৰসাদ আছিল অসমীয়া ভাষাৰ  
এগৰাকী একনিষ্ঠ সেৱক। তেওঁ লিখিছিল -

'কামৰূপা মোৰ

সুৰদী সুৰীয়া

অসমীয়া ভাষা

জগত সভালৈ যাব।

উজ্জল সুজ্জল

কহিব পিন্ধি

হাঁহি জ্যোতিৰূপা হ'ব

জ্যোতিপ্ৰসাদ আছিল সমন্বয়ৰ সাধক।

অসমৰ বিভিন্ন জাতি-জনগোষ্ঠীৰ মাজত জ্যোতিপ্ৰ-

সাদে সমন্বয় সাধন কৰিব বিচাৰিছিল। তেওঁ গাইছিল-

'ময়েই খাচিয়া / মই জয়ন্তীয়া / ডফলা আৰব, অৰু /

ময়েই চিংফো / ভৈয়ামৰ মিমি / সোৱনশিৰীয়া ডেকা /

আগতে কৈ আহিছো তেওঁ আছিল উগ্ৰজাতিয়তাবাদৰ

ঘোৰ বিৰোধী ; যি চিৰিছিল যে, বাহিৰৰ পৰা যি

সকল অসমলৈ আহিছে সেই সকলোকে 'নিজৰ ভাষা

দোৱান সংস্কৃতি এৰি আমাৰ মহাপুৰুষীয়া সংস্কৃতি

যাক আমি অসমীয়াইও পৰিৱৰ্তন কৰিব বিচাৰিছো-

সেই পুৰণি সংস্কৃতি লৈ নিজৰবোৰ এৰিবলৈ কোৱাৰো

শংকৰদেৱৰ সমন্বয়ৰ নীতিৰ ফালৰ পৰাও অসংগত।

নতুনৰ পোহৰত আমাৰো পুৰণি সংস্কৃতি কিছু

এৰিব লাগিব সেইদৰে আন সকলো এৰিব লাগিব

তেওঁলোকৰ লগত লৈ অহা পুৰণি সংস্কৃতি'। (নতুনৰ

পূজা) অন্য এঠাইত তেওঁ কৈছিল - যে, "আমি যদি

আমাৰ সভ্যতা সংস্কৃতি এই সাৰ্বভৌম আদৰ্শৰ পৰা

আঁতৰাই আনি আমাৰ মনটোক লুইতৰ বৰ চাপৰিত

এৱাল দি থও, তেন্তে আমাৰ মনটো অসমৰ গৰু-

দৰেই টিলিকা হৈ থাকিব। আমাৰ সাহিত্য সংস্কৃতি

সকলো থাকিব নামঘৰতে পৰি'। (অসমীয়া স্থাপত্যৰ

নৱৰূপ)

সকলো থাকিব নামঘৰতে পৰি'। (অসমীয়া স্থাপত্যৰ  
নৱৰূপ)

জ্যোতিপ্ৰসাদৰ মূল্যায়ণ সন্দৰ্ভত সৰ্বশেষত কব  
বিচাৰিছো জ্যোতিপ্ৰসাদ আছিল এগৰাকী মহান সাংস্কৃ-  
তিক পূৰ্ণাৰী আৰু দায়বদ্ধ লেখক। 'কলাৰ খাতিৰতে  
কলাৰ সৃষ্টি কৰা অগ্ৰাণ শিল্পী, সাহিত্যিকৰ সৈতে  
জ্যোতিপ্ৰসাদৰ অমিল আছে। সেইবুলি জ্যোতিপ্ৰসাদক  
বিশুদ্ধ হুন্দৰৰ পূৰ্ণাৰী আখ্যা দিয়া মানুহবো অসমত  
অভাৱ নাই। জ্যোতিপ্ৰসাদৰ শিল্প-সংস্কৃতি চৰ্চাৰ মূল  
উদ্দেশ্য আছিল জনতাৰ মুক্তি, বিধমানৰ মুক্তি।  
জনতাৰ চিন্তাই জ্যোতিপ্ৰসাদৰ বিভিন্ন লেখনীত প্ৰাধান্য  
বিস্তাৰ কৰিছিল। ইয়াৰ এটা কাৰণ হ'ব পাৰে জ্যোতি-  
প্ৰসাদে নিজ চকুৰে স্বাধীনতা আন্দোলনত জনতাৰ অংশ  
গ্ৰহণ দেখিবলৈ পোৱাৰো। তেওঁ জনতাৰ মাজত  
দেখিবলৈ পাইছিল অশেষ ত্যাগ, অটল বিশ্বাস, আৰু  
প্ৰেৰণা। ডঃ হীৰেণ গোহাঁইয়ে তেখেতৰ 'সাহিত্য আৰু  
চেতনা' পুথিত জ্যোতিপ্ৰসাদৰ সামাজিক দায়বদ্ধতাৰ  
কথা সুৱৰি এনেদৰে লিখিছে, 'কলা যেন সকলো  
ধৰণৰ জৈৱিক/সামাজিক প্ৰয়োজনৰ উৰ্দ্ধত - এনে  
ইংগিত তেওঁৰ (জ্যোতিপ্ৰসাদৰ) বচনাত একাধিক।  
কিন্তু সেই ধাৰণা পিচ পেলাই অন্য এক শিল্পনিদৰ্শনো  
তেওঁৰ বচনাত আগবাঢ়ি অহা দেখা যায়। সেই শিল্প-  
দৰ্শন কলাকৈৱল্য বাদৰ (Art for artis Same)  
দৰ্শন নহয়। তাত সমাজকল্যাণ আৰু বিধ-মানৰ  
মুক্তিৰ লক্ষ্য নিহিত আছে'। বুদ্ধিজীৱি, শিল্পী-কলাকাৰৰ  
কৰ্তব্য হিচাপে জ্যোতিপ্ৰসাদে ঘোষণা কৰিছিল সেই  
কাৰণেই আজি আমাৰ শিল্পী, সাহিত্যিক কবি সকলক  
নহলেই নোহোৱা হৈছে। জনসাধাৰণৰ মাজত সংস্কৃতিৰ  
আদৰ্শ হুন্দমোৱাকৈ জ্বলাই ৰাখি আৰু আনফালে  
হুঙ্কাৰিত স্বৰূপ দেখুৱাই জনসাধাৰণক আন্ত পথেদি

পৰিচালিত - হেঁৱাৰ পৰা বন্ধা কৰিবলৈ আমাক  
তেওঁলোকক লাগে" । ( পোহৰলৈ জ্যোতি বচনাৱলী )  
জ্যোতিপ্ৰসাদ আছিল প্ৰকৃত অৰ্থত জনতাৰ শিল্পী ।  
তেওঁৰ মতে জনতাই বুৰঞ্জীৰ শ্ৰেষ্ঠা জনতাই শিল্পী-  
সংস্কৃতিৰো শ্ৰেষ্ঠা । হেঁও জনতাৰ সৈতে সকলোসময়তে  
এৰা অলুভৰ কৰিছিল । 'জ্যোতিপ্ৰসাদৰ লেখনীৰ  
বহু ঠাইত মই' শব্দটোৱে জনতাক বুজাইছিল । তেওঁ  
উচ্চস্বৰে গাইছিল -

"জনতা তোৰ পুণ্যৰো পুণ্যত/মনৰো মনত/  
শিল্পী যে মই লুকাই লুকাই আছে  
তোৰ সপোনৰ ক'ত ছবিত/ক'ত যে ফুল বাহোঁ/  
লুকাই লুকাই আছে" ।

জ্যোতিপ্ৰসাদ ৰাজনীতি ভীক শিল্পী নাছিল । কলাক  
তেওঁ অৰ্থনীতি - ৰাজনীতি ক্ষেত্ৰৰ পৰা আঁতৰাই নিয়াৰ  
অপচেষ্টা কৰা নাছিল । তেওঁ লিখিছিল, "মই শিল্পী  
হৈ সংস্কৃতিৰ কথা কওঁ সংগ্ৰামৰ কথা কওঁ । সপোন  
দেখি ছবি আঁকি থকা শিল্পীৰ দ্বাৰা আজি আমাৰ  
কাম নহয় । আজি নিঃস্বৰ তেজেৰে পুৱাৰ ৰঙা বেলিৰ  
ছবি আঁকিব পৰা শিল্পীহে আমাক লাগে" ।

জ্যোতিপ্ৰসাদ আছিল সঁচা সংস্কৃতিৰ ধাৰক  
আৰু বাহক । মানুহৰ মনত বিকৃত ধ্যান ধাৰণা বা  
বিকৃত কচিবোধ জন্ম দিব পৰা সামাজ্যবাদ আৰু  
ধনতন্ত্ৰবাদে সৃষ্টি কৰা সংস্কৃতিক ( যাক দুষ্কৃতিবুলিহে  
কোৱা ভাল ) তেওঁ দুষ্কৃতি আখ্যা দিছিল । সংস্কৃতিৰ  
জ্যোতিপ্ৰসাদৰ মতে সমন্বয়ৰ মাতেদি গঢ়ি উঠ । তেওঁ  
লিখিছিল, "পৃথিবীত এই বৈজ্ঞানিক যুগত একেবাৰে  
দুৰ্ভাগ্যবশত কোনো দেশ, পুদেশৰ, মহাজাতিৰ, জাতিৰ  
বা উপজাতিৰ সংস্কৃতি হ'ব নোৱাৰে" । জ্যোতিপ্ৰসাদৰ  
মতে সংস্কৃতিয়ে সংস্কৃতিয়ে কেতিয়াও স্বন্দ নহয় -

সংঘৰ্ষ হয় দুষ্কৃতিৰ সৈতে । সংস্কৃতিয়ে সংস্কৃতিয়ে  
মাথোন সমন্বয়হে হয়" । জ্যোতিপ্ৰসাদে সংস্কৃতি,  
দুষ্কৃতিৰ সংজ্ঞা দাঙি ধৰি লিখিছিল "যি কথাই যি  
কামে, যি চিন্তাই মানুহক সুন্দৰ কৰে, মানুহক বৰ্বৰ  
প্ৰকৃতিৰ পৰা তুলি নি দিব্যপ্ৰকৃতি দিয়ে এই পৃথিবী-  
খন ধুনীয়া কৰি মানুহক মানুহৰ সম্পূৰ্ণ আনন্দ পাবলৈ  
বাট দেখুৱাই নিয়ে সেই কথাই, সেই কামেই, সেই  
চিন্তাই সংস্কৃতি" । অগ্ৰহাতেদি "যি কথাই, যি কামে,  
যি চিন্তাই মানুহক তলৰ খাপলৈ নমাই নি মানুহৰ  
জীৱন নিৰানন্দময় কৰি মানুহ গুচি পিষাচ কৰে সেই  
কথাই সেই কামে সেই চিন্তাই দুষ্কৃতি" । (আইদেউৰ  
জোনাকী বাট জ্যোতি বচনাৱলী) ।

জ্যোতিপ্ৰসাদে বিচাৰিছিল পূৰ্বভাৰতীয় সমন্বয়ৰে  
অসমীয়া সংস্কৃতিৰ নৱ প্ৰকাশ ।

তেওঁ কৈছে -

ময়ে অসমৰ  
ময়ে ভাৰতৰ  
ময়ে ডেকাল'ৰা অগ্নিময় ।  
ময়ে ভাৰতৰ নবীন সূৰ্য  
পূৰ্বাচলত বজাওঁ তুৰ্য্য"  
.....

জ্যোতিপ্ৰসাদৰ মূল্যায়ণ প্ৰসঙ্গৰ ইমানতে ইতি  
পেলাইছো । আমি আগতেই কৈ আহিছো জ্যোতি-  
প্ৰসাদৰ মূল্যায়ণ সহজ বা সবল নহয় । এই আলোচনাৰ  
উদ্দেশ্য জ্যোতিপ্ৰসাদক কোনো বিশেষ বাদ'ৰ পূৰ্ণ  
সমৰ্থক বুলি প্ৰমাণ কৰা নহয় । আমি - যে জ্যোতি-  
প্ৰসাদক পূৰ্ণভাৱে মূল্যায়ণ কৰিবলৈ সমৰ্থ হৈছো সিও  
নহয় । যি কৰা গল সি আমাৰ সীমাবদ্ধ সামৰ্থ আৰু  
সাধ্যমতেহে ।

হেমচন্দ্ৰ দেৱ গোস্বামী কলেজৰ আলোচনী ৬

## মিচিং বিহুৰ পৰম্পৰা

শ্ৰীবৃন্দেধৰ কমান  
স্নাতক দ্বিতীয় বাৰ্ষিক  
( কলা )

প্ৰকৃতিৰ বিশাল বস্তুৰাত তৃণ-তৰুৰ ন-পাতে  
কুলী-কেতেকীৰ সু-মধুৰ মাতে পৃথিবীৰ বুকুলৈ, সবগৰ  
পৰা মৰ্তলৈ বিহুৱান মাতৃৰ আগমনৰ বতৰা দিয়ে ।  
সৌন্দৰ্য্যময় প্ৰকৃতিদেৱী ফলে-ফলে জাতিস্বাৰ হয় আৰু  
চৰাই চিৰিকটিৰ সু-মধুৰ কণ্ঠস্বৰে বিহুৰ আগমনৰ  
আগলি বতৰা দিয়ে । তেতিয়া বিহুক আদৰণি জনাবলৈ  
সকলো জাতি-উপজাতি তৎপৰ হয় । এই ক্ষেত্ৰত মিচিং  
সম্প্ৰদায়ো ব্যক্তিক্ৰম নহয় ।

শদিয়াৰ পৰা ভৰলীলৈকে বিস্তৃত মিচিং সকলে  
ঐধানিকৈ আলি-আয়ে ল'গাং উৎসৱ বা বিহু পালন  
কৰে । মিচিংসকল কৃষিজীৱি । কৃষিৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ  
কৰি ৮০% ভাগ জীয়াই আছে । অসমীয়া সংস্কৃতিৰ  
স্বৰূপ বহাগ বিহুৰ দৰেই আলি-আয়ে ল'গাংক কৃষি  
উৎসৱ বুলিব পাৰি । এই উৎসৱত খেতিৰ সজুলি কোব  
লোহা আদি খেতিৰ সজুলিক পুৰা কৰে । এই বিহুৰ  
দিনা মিচিংসকলে কুকুৰাৰ ডাকতে ঘৰে ঘৰে বৰকাই  
বজায় । বৰকাইৰ শব্দত মেঘ দেৱতাই সাৰ পাই  
বৰষুণ দিয়ে বুলি মিচিংসকলে বিশ্বাস কৰে । সাধাৰ-  
ণতে এই বিহু কাণ্ডৰ মাহৰ পুৰুষ বৃষাবৰ দিনা  
পালন কৰা হয় । এই বিহুত মিচিংসকলে ঘৰে ঘৰে  
গৈ চোতালত বিহু মাৰে আৰু গুমবাগ নৃত্য নাচে আৰু  
লগতে মিচিংসকলৰ অতি মৰমৰ গীত ঐনিতম্ আৰু  
কাবান ( বনগীত ) গায় । বিহুত ঐনিতম্ নাগালে  
ধানৰ ঠোকৰোৰ ডাঙৰ আৰু শকত নহয় বুলি মিচিং  
সকলে বিশ্বাস কৰে । এই ঐনিতমৰ যোগেদি ডেকা

গাভৰুৱে মনৰ ভাৱ খুলাখুলিকৈ প্ৰকাশ কৰে । গুমবাগ  
নৃত্যত বিভিন্ন ধোলৰ চেওৰ যোগেদি ধান-কুৱা, ধান-  
দোৱা, গা-ধোৱা আদি দৃশ্যবোৰ প্ৰদৰ্শন কৰে । এই  
উৎসৱত ধনী-স্থখীয়া, উচ্চ-নীচৰ কোনো প্ৰশ্ন হুঠে ।  
সকলোৱে হাঁহি আৰু আনন্দেৰে গুমবাগ নৃত্যত অংশ-  
গ্ৰহণ কৰে । আৰু ঐনিতম্ গায় ।

অতীত মিচিং বিহু :- মিচিংসকলৰ কিংবদন্তিৰ  
পৰা জনামতে অতীতত তেওঁলোকে পাহাৰে ভৈয়ামে,  
হাবিয়ে বননিয়ে পছ চিকাৰ কৰি কুৰিছিল । তেওঁলোকে  
পছৰ মাংসখিনি খাই পছৰ ছালবোৰ এবিধ পাহাৰীয়া  
ডাঙৰ কাককাইৰ টুকুৰা কাটি ছয়োমূৰে বেতৰস্তুৰে  
বান্ধি ঢোল তৈয়াৰ কৰিছিল । সেইদৰে মৰা ম'হ বা  
মেঠোনৰ শিং ফুটা কৰি পেপা বজাইছিল । ইয়াৰ  
উপৰিও মিচিংসকলৰ পূৰ্ববাদ্য ছম্পাং, এবিধ কুমলীয়া  
বাইৰ বাদ্য ( দেন্দুন ), বীনজাতীয় ( গুংগাং ), গগনা  
( তুওক ) বাঁহী ( লেলং বাৰবাং ), বৰকাই আদি নানা  
জাতীয় বাদ্য আছে ।

উক্ত বাদ্য যন্ত্ৰবোৰ মিচিংসকলে, উৎসৱ অনুসৰি  
ব্যৱহাৰ কৰিছিল । বিশেষকৈ বিয়া আৰু বিহুমূলক  
উৎসৱতহে সকলো বাদ্যযন্ত্ৰ ব্যৱহাৰ হৈছিল বুলি জনা  
যায় ।

বৰ্তমান মিচিংবিহু :- অতীতত মিচিংসকলে ঘৰে  
ঘৰে গৈ বিহু-মৰা নাছিল । অলুষ্ঠানিকভাৱে এঘৰত  
বিহু মাৰিছিল । বিহু মৰাৰ অন্তত ডেকা-গাভৰুক  
গৃহস্থই অভ্যর্থনা জনায় আৰু ব'ইজৰ পৰা তেওঁ

আশীৰ্ব বিচাৰে। গৃহস্থই সৰ্বশেষত আপং (লাওপানী), গুৰুনাহ (উচান অংগ) ভজা আৰু পুৰাং আপিন (কোপাতেৰে বন্ধা বৰাধানৰ ভাত), ডেকা-গাভৰুক খুৱাই বিদায় দিয়ে। তেতিয়া মিচিংসকলে বিহুত ছুচৰি গোৱা নিয়ম নাছিল। ধাৰণামতে, বিহুত ছুচৰি গোৱা নিয়ম আহোমৰাজত আৰম্ভ হৈছিল।

কিন্তু সভ্যতাৰ অগ্ৰগতিৰ লগে লগে মিচিংসকলৰ প্ৰাণস্বৰূপ বিহুৰ গাতো পৰিবৰ্তনৰ বোল লাগিছে। ইয়ালৈ ফলস্বৰূপে মিচিংসকলৰ বিহুৰ ধৰণ-কৰণবেই কিছু সলনি হোৱা নাই; সলনি হৈছে বাদ্যযন্ত্ৰসমূহে কিছুদূৰ। ই হল উন্নত সভ্যতা সমূহৰ সৈতে হোৱা সমন্বয়ৰ ফল। মিচিংসকলেও অসমীয়া জাতিৰ অবিচ্ছেদ্য অঙ্গ হিচাপে বজাবলৈ শিকিছে অসমীয়া সকলৰ দৰে ঢোল পেপা গগনা আদি। এনে সাংস্কৃতিক সংমিশ্ৰনে অনৈক্যক মাজত একত্ৰ কৰিছে।

ঐনিতম মিচিংসকলৰ প্ৰিয় গীত। গাঁৱলীয়া ডেকা ল'ৰাই দোকমোকালিতে ম'হৰ পিঠিত পকা ধানৰ মাজে মাজে পেপা বজাই দূৰণিৰ পথাৰত বিনি বিনি স্তব্ধ তুলে। পকা ধানৰ মাজে মাজে মিচিং কনে-জমীয়ে হাতত কাঁচী লৈ কলনাৰ সাগৰত ডুব গৈ ঐনিতমৰ ধনি তুলে। মিচিংসকলৰ ঐনিতম সাংস্কৃতিক মিলনৰ উৎকৃষ্ট ফল। উন্নত জাতিৰ সৈতে আজিৰ মিচিং সাংস্কৃতিক সমন্বয় আৰু বিকাশৰ মাজেদি আগবাঢ়ি গৈ আছে।

মিচিংসকলে আজি আয়ে ল'গাং উৎসৱ কাণ্ডন মাহত বিদায় দি শ্ৰেণীলোক বহাগ বিহুলৈ পুনৰ সাজু হৈ থাকে আৰু চ'ত মাহৰ কোনোৱা এটা দিনত মিচিং ডেকা গাভৰু সমবেত হৈ বিহুৱান মাতৃক সৰগৰ পৰা মন্তালৈ নামি আহিবলৈ কাকুতি মিনতি কৰে।

সন্ধ্যাৰ বিহুৰ দিনা পুৱাই মিচিংসকলে গৰু ম'হ নৈ বিলত নি গাখুৱায়। গাখুৱাই পিচত গৰু

ম'হবোৰক শুভাপাত নিৰ্মিত নতুন পৰাৰে বন্ধা হয়। সেইদিনা গুৰু ভকতক ম'হ (আপং), তামোল পান, পইচা আদি দি সেৱা কৰা হয়। বয়োজ্যেষ্ঠ সকলে নামঘৰত মিলিত হৈ বিহুৱান মাতৃক সেৱা কৰে। মৃত সকলৰ সদগতিৰ বাবে বন্তি জ্বলোৱা হয়। সেইদিনা ডেকা-গাভৰুৱে বয়োজ্যেষ্ঠ সকলৰ ঘৰে ঘৰে বিহু গাই ফুৰে। বিহুৰ খাদ্য হিচাপে গাখীৰ, দৈ, চিৰা, ঘিলা-পিঠা আদি ব্যৱহৃত হয়। দ্বিতীয় দিনা মিচিং ডেকা গাভৰুৱে বয়োজ্যেষ্ঠ সকলক নিমন্ত্ৰণ কৰি এঠাইত গোট খাই 'মোৰজাদ' ভাঙে অৰ্থাৎ বিহুলৈ আগবঢ়াই তৈয়াৰ কৰি থোৱা আপং খাই ৰাইজে বিহু-ছুচৰি সম্পৰ্ক লৈ আলোচনা কৰে। ডেকা-গাভৰুৱে যুবকীৰ সিদ্ধান্ত ক্ৰমে বিহু গোৱা আৰম্ভ কৰে। এইদৰে মিচিংসকলে ধনী-ছখীয়া ভেদাভেদ আতৰাই প্ৰতি ঘৰতে বিহু গাই যায়। বহাগ মাহৰ ভিতৰতে মিচিংসকলে বিহু-ছুচৰি গাই শেষ কৰে। বিহু শেষ কৰাৰ তিনিচাৰি দিনৰ পিচত মুকলি পথাৰত বা নৈ পাৰত সমবেত হৈ ডেকা গাভৰুৱে আগন্তুক বহাগ মাহলৈ বিহুৱান মাতৃক বিদায় দিয়ে।

বিহু অসমীয়াৰ অতিকৈ আপোন এই অসমীয়াৰ জাতীয় উৎসৱ। এই বিহু কোন জাতি-জনগোষ্ঠীৰ অৱদান এই বিষয়লৈ নানা জনৰ নানা মত। ই দৰা-চলতে এতিয়া সমন্বয়ৰ উৎসৱ। আজি অসমীয়া সংস্কৃতি এচামপোকে ভাৱবীয়া সজাই বিকৃত কৰি তুলিছে। পশ্চিমীয়া সভ্যতা অনুকৰণ কৰাৰ ফলত অসমীয়া বিহু ডিস্কো নাচলৈ পৰিণত হোৱাৰ সম্ভাৱনাই দেখা দিছে। বিকৃত নৃত্যভঙ্গী আৰু সুৰৰ প্ৰভাৱত অসমীয়াৰ গণ-উৎসৱ বিহু যেন নিস্তজ হৈ আহিব ধৰিছে। বিভিন্ন জাতি-জনজাতিৰ সমন্বয়ত গঢ়ি উঠা অসমীয়া সংস্কৃতিৰ প্ৰাণকেন্দ্ৰ স্বৰূপ বিহুক নিৰ্ভেজাল ৰূপত জীয়াই ৰাখিবলৈ অসমীয়া সকল সচেতন হওক এই কাৰ্যনাৰে নিৰুৎসাহ সাধৰণি মাৰিলো।

## শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱৰ সমাজ দৰ্শন

শ্ৰীমতী বীণামণি গুণে  
দ্বাদশ শ্ৰেণীৰ ছাত্ৰী

শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ আছিল অসমৰ মহান বিভূতি সন্ত। উচ্চ-শ্ৰেণীৰ কবি-নাট্যকাৰ আৰু সমাজ সংস্কাৰক মধ্যযুগৰ ভাৰতীয় সন্ত আৰু সমাজ সংস্কাৰক সকলৰ ভিতৰত শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ অগ্ৰণী আছিল বুলি কলে ভুল কোৱা নহয়। অসমীয়া সমাজখনক নকৈ গঢ় দিয়াত আৰু ধৰ্ম সাহিত্য-তথা সংস্কৃতিৰ ক্ষেত্ৰত এক নতুন যুগৰ সূচনা কৰোঁতে শঙ্কৰদেৱে যি অপৰিনীম ত্যাগ স্বীকাৰ কৰি গঢ় তাক জনেও নুই কৰিব নোৱাৰে। তেখেতৰ বাণী কেৱল অসম অথবা ভাৰতৰ কাৰণেই উপযোগী নহয়; ই বিশ্ব মানৱৰ কাৰণেও উপযোগী বুলি সকলোৱে স্বীকাৰ কৰিব লাগিব। বহুমুখী প্ৰতি ভাসম্পন্ন শঙ্কৰদেৱৰ বিভিন্ন দিশৰ ওপৰত আলোচনা নকৰি কেৱল এটা দিশৰ ওপৰতহে আলোকপাত কৰিবলৈ লোৱা হৈছে। এই নিবন্ধত। সেয়া হল শঙ্কৰদেৱৰ সমাজদৰ্শন।

শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱৰ সমাজদৰ্শন মানে শঙ্কৰদেৱৰ সমাজৰ প্ৰতি কি দাৰ্শনিক চিন্তাবোধ আছিল ইয়াকে বুজোৱা হৈছে। শঙ্কৰদেৱৰ সময়ৰ সমাজখন আছিল মধ্যযুগীয়া সমাজ যিখন সমাজত বজা আৰু ডাঙৰীয়া শ্ৰেণীয়ে প্ৰাধান্য বিস্তাৰ কৰি আছিল। সেই সময়ৰ সমাজখনৰ মূল ব্যৱস্থা আছিল ভূমি ব্যৱস্থা। ৰাজনীতি, ধৰ্ম, সংস্কৃতি, সাহিত্য-আইন কলা আদি সকলোবোৰেই ইয়াৰ দ্বাৰা সঞ্চালিত হৈছিল। বজা তথা ভূঞা। সকলৰ ৰাজনৈতিক শক্তিও

ইয়াৰ ওপৰতেই নিৰ্ভৰ কৰিছিল। শঙ্কৰদেৱে নিজেই শিৰোমণি ভূঞা আছিল। তেখেতৰ দীঘলীয়া জীৱন কালত কেখেতে অনেক ৰজা তথা ৰাজবংশৰ উত্থান পতন দেখিছিল। ৰজাসকল নিজ গৰ্বত অন্ধ আছিল সেয়েহে সাধাৰণ প্ৰজাসকল ৰজা তথা ৰাজত্বৰ উৎপীড়নত ব্যতিব্যস্ত হৈ পৰিছিল। প্ৰজাই ব্ৰহ্মহত্যা গুৰুহত্যা পিতৃ মাতৃৰ হত্যা আদি নাৰকীয় কাম কৰিবলৈও আনকি বাধ্য হৈ পৰিছিল।

শঙ্কৰদেৱৰ সময়ৰ সমাজখনত অৰ্থৰ লোভ অধিক ব্যাপক আছিল। অৰ্থৰ প্ৰতি লোলুপতা কেৱল ব্ৰাহ্মণ শ্ৰেণীতে আৱদ্ধ নাছিল সমাজৰ অন্যান্য ব্যক্তিসকলৰ মাজতো বিস্তাৰিত আছিল। অৰ্থ সম্বন্ধে তেখেতৰ নিজৰ দৃষ্টিকোণ এনে আছিল যে যাক কেখেতে 'অস্থিৰ', ক্ষণস্থায়ী' তথা ভক্তি বিৰোধী বুলি উল্লেখ কৰিছিল।

সেই সময়ৰ সমাজখনত অনেক দেৱ-দেৱীৰ পূজা উপাসনা চলিছিল। পূজা উপাসনাৰ নিম্নম নীতি-বেলেগ বেলেগ ধৰণৰ আছিল। সাধাৰণ জনসমাজত এনে এক বিশ্বাস আছিল যে, সংকৰ্ম আৰু দুষ্কৰ্মৰ পৰা ক্ৰমে পুণ্য আৰু পাপৰ অংশীদাৰ হবলগীয়াত পৰে। স্বৰ্গ আৰু নৰকপ্ৰাপ্তি পুণ্য আৰু পাপৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে বুলি মানুহৰ ধাৰণা আছিল। শঙ্কৰদেৱৰ সৃষ্টিভঙ্গীও এই ক্ষেত্ৰত ব্যতিক্ৰম নহয়।

শঙ্কৰদেৱৰ সময়ৰ সমাজখনত নাৰীসকলক

উপযুক্ত স্থান দিয়া হোৱা নাছিল। শংকৰদেৱে নিজৰ  
বচনাত এই কথা উল্লেখ কৰি কৈছে যে, নাৰীৰ ধৰ্ম  
পতিব্ৰত। ইয়াতকৈ তেখেতে হীম নাৰীক অধাৰ্মিক  
ও নিকট বুলি অভিহিত কৰিছে।

শংকৰদেৱৰ সাহিত্যত প্ৰাপ্ত সামাজিক শিষ্টা-  
চাৰ প্ৰায় সৰ্বভাৰতীয়। সাধাৰণ ব্যক্তিৰ মাজত 'নমো'  
'নমস্তে' 'নমস্কাৰ' 'প্ৰণাম' আদি সম্বোধন প্ৰয়োগ  
কৰিছিল। নিজতকৈও সৰু ব্যক্তিৰ বাবে 'আশীৰ্বাদ'  
'চিৰঞ্জীৱী' 'দীঘায়' আদি শব্দৰ প্ৰয়োগ কৰিছিল।  
সেই সময়ৰ সমাজখনত নানান লোকাচাৰ যেনে প্ৰিয়জন  
বা আতিথিৰ লগত দেখা কৰাৰ সময়ত গলাগলি  
কৰা, হাতযোৰ কৰি প্ৰাৰ্থনা কৰা, আতিথিৰ সংকাৰ  
কৰা বিভিন্ন উৎসৱত উপহাৰ দিয়া আদি প্ৰচলন  
আছিল।

সমাজ সম্বন্ধে শংকৰদেৱৰ বিচাৰ ধাৰা ধাৰ্মিক  
ইওক বা আধ্যাত্মিক, দাৰ্শনিক ইওক বা ভক্ত  
মতবাদী ইওক, সকলোৰে আধাৰশিলা আছিল অনকাৰ  
ত্যাগ।

মাজত একা প্ৰতিষ্ঠা কৰা। এই ক্ষেত্ৰত সকলো জাতি  
জনগোষ্ঠীৰ কাৰণে মুক্ত শব্দদেৱৰ প্ৰচাৰিত ভাগৱতী  
ধৰ্মইও ইফল যোগাইছিল। উদাৰতা ভাগৱতী ধৰ্মৰ  
এটা বৈশিষ্ট।

শংকৰদেৱৰ সমাজ দৰ্শনৰ আন এক বিশেষত্ব  
এয়ে যে তেখেতে বিভিন্নতাৰ মাজত একতা স্থাপনৰ  
দৃষ্টিকোণে এনে প্ৰকাৰে প্ৰয়োগ কৰিছিল। যিয়েনেকি  
সকলোৰে অন্তৰ্ভুক্তি আনন্দোৰে স্পৰ্শ কৰিব পাৰিছিল।  
এই দৃষ্টিকোণৰ পৰা চালে তেখেতৰ স্বভাৱ আৰু কাব্য  
লক্ষণ দুয়োটাই হিন্দী সাহিত্যৰ কবীৰ দাস আৰু তুলসী  
দাসৰ মিলিতা আছিল। শংকৰদেৱৰ কবিতাৰ বাস্তৱিক  
মহত্ব মানব স্বৰূপ শাস্তি আৰু আনন্দ প্ৰদান কৰাটোৱে  
অকল মাজিল আছিল অনুশাসন কৰাটোও। তেখেতৰ  
আত্মাই মাধুৰ্য্য নহয়, দাসত্বতহে বসতি স্থাপন কৰিব  
বিচাৰিছিল। সামাজিক সম্বন্ধৰ ক্ষেত্ৰত তেখেতে স্বামী  
সেৱক সম্বন্ধক উৎকৃষ্ট সম্বন্ধ আখ্যা দিছিল। সেই  
সময়ৰ সমাজখনত প্ৰচলিত আসোৱাই নহয় দুৰ কৰি  
এক নতুন আদৰ্শ সমাজ প্ৰতিষ্ঠাৰ বাবে শংকৰদেৱে  
যথনোপযুক্ত চেষ্টা কৰিছিল।

শংকৰদেৱে নিজৰ কবিতাৰ মাজত  
সকলোৰে অন্তৰ্ভুক্তি আনন্দোৰে স্পৰ্শ কৰিব পাৰিছিল।



শংকৰদেৱে নিজৰ কবিতাৰ মাজত  
সকলোৰে অন্তৰ্ভুক্তি আনন্দোৰে স্পৰ্শ কৰিব পাৰিছিল।

শংকৰদেৱে নিজৰ কবিতাৰ মাজত  
সকলোৰে অন্তৰ্ভুক্তি আনন্দোৰে স্পৰ্শ কৰিব পাৰিছিল।

# আমাৰ মানসিকতা প্ৰগতিবাদী নে পশ্চাদগামী

শ্ৰীবিষ্ণু শইকীয়া  
মাতক দ্বিতীয় বাৰ্ষিক  
(কলা)

কিবা কাম এটা এজনক কৰিবলৈ দিয়া হৈছিল  
কৰিব নোৱাৰিলে, লগে লগে মন্তব্য দিয়া হ'ল অস-  
মীয়া মানুহ এনেকুৱাই। দুজনমান ডেকাই ব্যৱসায়  
আৰম্ভ কৰিলে পুঞ্জিৰ অভাৱতেই হওক অথচ কোনো  
কাৰণতেই হওক অলপ দিনৰ ভিতৰত ব্যৱসায় বন্ধ  
হ'ল। মহাব্য হ'ল অসমীয়া লবাই কি বিজনেছ কৰিব।  
ভালকৈ কাম কৰিব নোৱাৰাজে বা ব্যৱসায় কৰিব।  
নোৱাৰাটো যেন অসমীয়া মানুহৰ চাৰিত্ৰিক বৈশিষ্ট্যহে।  
আমাৰ দূৰ বিশ্বাস বিগত দীৰ্ঘ দিনীয়া গণ জাগৰণৰ  
পিছত দৃষ্টি ভংগীৰ সন্নিহিত হৈছে। সচেতনতা বৃদ্ধি হৈছে।

নিজৰ শক্তিৰ ওপৰত বিশ্বাস জন্মিছে বুলিয়েই আমি  
বিশ্বাস কৰো। নিজৰ ভাষা স্ব-সংস্কৃতিৰ প্ৰতি আগ্ৰহো  
বাঢ়িছে। কিন্তু এনে কিছুমান সৰু সৰু ঘটনা যি  
বোৰে আমাৰ মানসিকতাক ভালদৰে উদজাই দিয়ে।  
আৰু আমাৰ সচেতনতা সম্পৰ্কে আমাকেই সন্দেহান  
কৰি তোলে। আমাৰ মানসিকতা কেইটামান প্ৰতিচ্ছবি  
লিখিত ভাৱে প্ৰকাশ কৰিবলৈকে হাতত কলম লৈছো।  
যি বোৰ সৰু সৰু ঘটনাৰ সমষ্টি আৰু ঘটনাবোৰ সম্পূৰ্ণ  
সত্য, মাত্ৰ নাম আৰু ঠিকনাহে বেলেগ।

## মানসিকতা ১

তিনিজন লবাই কথা পাতিছে। কথা বজাব  
পৰা গম পালে। তিনিজনেই মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ  
প্ৰথম লবা:— এই, তই অনাৰ্চৰ নোট বোৰ কিহত  
বনাইছ।  
দ্বিতীয় লবা:— মই ইংৰাজীত। তই ?  
প্ৰথম লবা:— মই নোট লিখাই নাই। একো ঠিক  
কৰিব পৰা নাই ভাই।  
তৃতীয় লবা:— মই হলে ইংৰাজীত বনাম।  
প্ৰথম লবা:— কিয় ?  
তৃতীয় লবা:— অসমীয়াত লিখিলে নম্বা কম পায়।  
প্ৰথম লবা:— খেং নহয়।

দ্বিতীয় কৈলৈ নহয় অ। হয়। চেনেই হৈছে অসমীয়াত  
বেছিকৈ লিখিব লাগে আৰু নম্বাৰো কম দিয়ে।  
তৃতীয় লবা:— গগৈ চাবে কৈছে। বিমলা বাইদেউৱে  
কৈছে। বিজয় দাই কৈছে। ইংৰাজীত যিখন লিখিলে  
বাৰ (১২) নম্বাৰ পাবি অসমীয়াত হেনো ৮/৯ ব  
বেছি নাপায়।  
লবা কেইজন গগৈ? কিন্তু বহুদিনৰ পৰা  
শুনি থকা এনে ধৰণৰ কথা যিনিয়ৈ ভবাই তুলিছে।  
মহাবিদ্যালয় সমূহত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মাজত দূৰ হৈ পৰা  
এনেধৰণৰ মনোভাৱে আমাক কলৈ নৈ যাব ?  
প্ৰগতিৰ উচ্চতম শৃংগলৈ নে অবনতিৰ নিয়ন্ত্ৰণ গুহাগৈ

অসমীয়া মাধৱত প্ৰশ্নৰ উত্তৰ কৰাৰ এই ভয়ৰ কাৰণ কি ?

## মানসিকতা ২

বিজ্ঞা চালকক মই আৰু মোৰ বন্ধুৰ মাতৃহো,  
'কেই বিজ্ঞা উধাৰ আও' ।

বিজ্ঞা চালকে বিজ্ঞা লৈ আহিল । দুয়ো উঠি  
বহিলো । বহাৰ লগে লগে বিজ্ঞা চালকক ক'লো  
চল ।

কিছুক পিছতে বিজ্ঞা চালকে সুধিলে : দাদা  
ক'লৈ যাব ?

মোৰ গাত চিকুটি দিলে মানে যাক

আমি হিন্দিত সুধিছিলো সেইজনে সুধিলে অসমীয়াত  
উত্তৰ দিয়াৰ সমানি দুয়োজনেই ঘোৰ হ'লো, বিজ্ঞা  
চালকে পুণৰবাৰ প্ৰশ্ন কৰাতহে কোনো মতে উত্তৰ  
দিলে। থাৰা চাৰি আঙ্গি । লগে লগেই চিন্তা হ'ল  
বাহিৰৰ মানুহে অসমীয়া শিকি কাম কৰাৰ প্ৰয়ো-  
জনীয়তা ক'ত ? আমাৰ মানসিকতাই বাধা দিয়া  
নাই নে ?

## মানসিকতা ৩

বহু ধৰণৰ সাজপাৰ পৰিহিত এজাক অসমীয়া  
গাভৰুৰ মাজত এটি বিয়াহ অনুষ্ঠানত সোমাই পৰিলো ।  
শেষটো কেইজনীক তিনি নাপালেও বেছি ভাগকে  
চিনি পাওঁ । তেওঁলোক মহাবিগলয় ছাত্ৰী মোৰ  
ফটা মুখৰ বন্ধুৰে ঘপকৈ কৈ পেলালে ।

বন্ধু :— অসমীয়া ছোৱালীয়ে চাদৰ মেখেলা পিন্ধিলে  
বৰ সুন্দৰী দেখি ।

প্ৰথম ছোৱালী :— আমাক সুন্দৰী নে দেখিলেও হব ।

দ্বিতীয় ছোৱালী :— নিজেও ধূতি কামিজ নিপিন্ধে কিয় ?

তৃতীয় ছোৱালী :— গাৰুৰ পৰা ওতা বেছি দিন  
হোৱা নাই ছাগে ।

আটাই কেইজনীয়ে খিলখিলাই হাঁহিলে—

মোৰ বন্ধু বসিক ঘনোভাৰ উগ্ৰ হৈ পৰিল ।

বন্ধু :— ( ৩য় গৰাকীলৈ অঙুলিয়াই )

হেৰি আপুনি কোনখন চহৰৰ ? অসমৰ কোনখন  
চহৰত আছে ? চাদৰ মেখেলা ভাল বুলি বোৱাৰ কাৰণে

ই গাৰুৰীয়া হলো । নাওঁ হৈ থাকিলে ভাল লাগে  
বুলি কোৱা হ'লে নগৰীয়া হ'লোহেঁতেন নহয় ? কিমান  
নগৰ দেখিছা ? হয়তো বন্ধুৰ ইমান উৎসুক এটা কোনেও  
কামনা কৰা নাছিল । সেয়েহে গাভৰু জাক নিচুপ হৈ  
বল ।

হঠাৎ দ্বিতীয় গৰাকী গাভৰুৰে কথাৰ ভোদ  
ধৰিলে ।

: আনক সমালোচনা কৰাৰ আগতে নিজে শুদ্ধ  
হব লাগে ।

বন্ধু :— কি শুদ্ধ হ'ব লাগে ? ধূতি কামিজ পিৰাৰ  
কথা কৈছা ? ধূতি কামিজ কেৱল অসমীয়া পোছাক  
নে ? কিন্তু চাদৰ মেখেলা কেৱল অসমীয়া । কেৱল  
অসমীয়া মানুহে পিন্ধে চাদৰ মেখেলা । বাহিৰৰ মানুহে  
পিন্ধা দেখিছা ? অসমীয়া সংস্কৃতিৰ এক অপূৰ্ব বৈশিষ্ট  
বক্ষা কৰিছে চাদৰ মেখেলাই ।

বিশ্বৰ প্ৰতিটো জাতিৰ ঐতিহ্য মূলতঃ বক্ষা কৰে নাৰী

সমাজে ; জানানে ?

বন্ধুৰে বক্তৃতাৰ ভঙ্গীমা লবলৈ ধৰা দেখি আৰু  
ডাঙৰ ডাঙৰকৈ কবলৈ আৰম্ভ কৰা দেখি বিবাহ অনুষ্ঠানত  
ব্যাৰাত জন্মিব বুলিয়েই এইবোৰ আলোচনা বাদ দে  
বুলি মই বন্ধুক জোৰ কৰি লৈ আহিলো । — বাটত  
ক'লো প্ৰকৃততে এই একেটা কথা কে মহাবিগলয়ৰ  
শ্ৰেণীৰ ভিতৰত কৈ ময়ো যে বহুবাৰ বেয়া অৱস্থাত  
পৰিছো । বন্ধুৰে পুনৰ কলে তই সঁচাই ক'চোন চাদৰ

মেখেলাই অসমীয়া ছোৱালী এজনী অত্যাশু কৰি নোতো-  
লেনে ? চাদৰ মেখেলাই এক স্বকীয় বৈশিষ্ট্য মনত  
নেপেলায়নে ? অন্ততঃ বিবাহ আদিৰ দৰে সংস্কৃতি  
মূলক অনুষ্ঠানত অসমীয়া ছোৱালীয়ে চাদৰ মেখেলা  
পিন্ধিব নোৱাৰেনে ? — বন্ধুৰ থোকা খুৰি মাত শুনি  
ৰগৰ কৰিয়েই মুখত টৰ্চৰ পোহৰ পেলালে। দেখিলো  
বন্ধুৰ হৃৎকৃত পানী বিৰিঙিছে মইয়ো নিৰ্মাত হৈ গলো।  
উত্তৰ কোনে দিব ?



# ১৮৫৭ চনৰ বিদ্রোহত অসমৰ ভূমিকা

শ্ৰীকমা মণি গগৈ ।  
স্মাভক তৃতীয় বাৰ্ষিক

ঊনৈশ শতিকাৰ দ্বিতীয়ার্দ্ধ । সময় ১৮৫৭ চন ।  
এই চনতেই ভাৰতবৰ্ষৰ বুকুত এটা ঐতিহাসিক বিপ্লৱৰ  
সূচনা হৈছিল, যিটোক ভাৰতবৰ্ষৰ বুৰঞ্জীত চিপাহী  
বিদ্রোহ নামেৰে জনা যায় । ইতিহাস খ্যাত এই বিদ্রোহ  
২৮টাৰ প্ৰভাৱ ভাৰতৰ এয়াে অৱস্থিত অসম দেশৰ  
ওপৰতো পৰিছিল । সুদীৰ্ঘ ৬০০ বছৰ কাল ৰাজত্ব  
কাৰ ইতিহাসত আহোম সকলে যি এটা অভিলেখ  
সৃষ্টি কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল, সেই আহোম শক্তিক  
১৮৬৬ চনৰ ইয়াণ্ডাবু সন্ধিৰ জৰিয়তে ওফৰাই দি অসমত  
বৃটিছ শক্তি প্ৰকৃত শাসনকৰ্তাৰ পৰিণত হ'ল । ইংৰাজ  
সকলে পশ্চিমীয়া আৰ্হিত দেশ শাসন কৰাত বহুতো  
ৰজা ঘৰায়া বিষয়াই পূৰ্বৰ সকলো সা-সুবিধাৰপৰা বঞ্চিত  
হৈছিল । সেয়েহে সা-সুবিধাৰপৰা বঞ্চিত হোৱা কেইজন-  
মান স্বাধীন-প্ৰিয় ব্যক্তিয়ে বৃটিছৰ ওপৰত অসন্তুষ্ট হৈ  
বৃটিছৰ শাসন ওফৰাই দিবলৈ চেষ্টা কৰিছিল । সেই  
অসন্তুষ্টৰ প্ৰতিফলন ১৮৫৭ চনৰ বিদ্রোহতকৈও বহু  
আগেয়েই অসমৰ বুকুত প্ৰতিফলিত হৈছিল ।

১৮২৮ চনত গমধৰ কোঁৱৰে পৰাধীনতাৰ শিকলি  
ছিন্ন কৰিছিল । তেওঁক সহায় কৰিছিল কান্দুৰা  
ডেকাফুকন, ধমধৰমন্ত্ৰী, ধনঞ্জয় ভগা, বৰগোহাঁই আৰু  
আৰু তেওঁৰ পুত্ৰ হৰনাথ গমধৰ কোঁৱৰে তেওঁৰ সহ-  
যোগী সকলৰ সহায়ত নিজকে স্বৰ্গদেউ বুলি ঘোষণা  
কৰিছিল । জানকি তেওঁ সহযোগী সকলৰ সহায়ত  
বিদ্রোহটোৰ সমৰ্থনও যোৰহাটৰপৰা মাৰিয়নিকৈ যাত্ৰা  
কৰিছিল । কিন্তু লেফটেনেণ্ট বাণৰ ফুৰ্ডে কঠোৰ হাতেৰে

এই বিদ্রোহ মৰিষুৰ কৰে ।

এই বিদ্রোহৰ প্ৰধান নায়ক গমধৰ কোঁৱৰক  
অসমৰ কমিচনাৰ ডেভিদ স্কট; সাতবছৰ কাৰাদণ্ড  
দিছিল । তেওঁৰ সহযোগী সকলকো শাস্তি প্ৰদান  
কৰিছিল । কিন্তু ধনঞ্জয় বৰগোহাঁইৰ পুত্ৰ হৰনাথে প্ৰমাণৰ  
অভাৱত নিৰ্দোষী বুলি মুক্তি পাইছিল । কিন্তু হৰনাথে  
বুদ্ধিৰে বাকী বন্দী সকলক কাৰাগাৰৰ পৰা পলুৱাই নি  
পুনৰ বিদ্রোহৰ পাতনি মেলে । এইবাৰ বিদ্রোহৰ গুৰি-  
বঠা ধৰে বদনচন্দ্ৰ বৰফুকনৰ পুত্ৰ পিয়লি বা পোৱালি  
বৰফুকনে । তেওঁ মুখ্য সহযোগী আছিল ধনঞ্জয় ভগা  
বৰগোহাঁইৰ জোৱায়েক জীউৰাম তুলীয়া বৰুৱা আৰু  
দেৱৰাম দিহিঙ্গীয়া ডেকা । কিৰিঙ্গিক খেদি দেশখন  
স্বাধীন কৰাৰ মানসেৰে তেওঁলোক যোৱামৰীয়া, খামতি,  
নগা, গাৰো, খাছীয়া, জয়ন্তীয়া, মণিপুর, ডফলা আদি  
ৰাজ্যৰ লগতো সম্পৰ্ক স্থাপন কৰে । কিন্তু ১৮৩০ খৃঃ  
২৫মাৰ্চ তাৰিখে ৰংপুৰত থকা বৃটিছ সৈনিকৰ ছাউনিত  
জুই দিয়াৰ সময়তে বৃটিছ সেনাই সকলো বিদ্রোহীক  
কৰায়ত্ব কৰি এই বিদ্রোহ দমন কৰে । কেপ্তেইন এ. উভেল  
চাহাবে বন্দী সকলৰ বিচাৰ কৰি স্কটৰ অনুমোদন ক্ৰমে  
জীউৰাম তুলীয়া বৰুৱা আৰু পিয়লি বৰফুকনৰ কাঁচীৰ  
তুকুম দিয়ে । আনহাতে বোম চিফৌ, কপটাদ কোঁৱৰ,  
দেওঁৰাম দিহিঙ্গীয়া ডেকা আৰু হৰনাথক চৈধ্য বছৰলৈ  
নিৰ্বাসনদণ্ড দিয়া হ'ল ।

ঠিক ইয়াৰ পিছতেই ধতুৱাগোহাঁই আৰু তেওঁৰ  
পুত্ৰ গদাধৰে মান বজাৰ লগত যোগাযোগ স্থাপন কৰি

মান সৈন্যৰ সহায়ত পুনৰ কিৰিঙ্গিক অসমৰপৰা খেদি  
পুৰণি ৰাজত্ব প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিছিল । কিন্তু  
এই বিদ্রোহ কাৰ্য্যকৰী হোৱাৰ আগতেই ইংৰাজৰ হাতত  
মৰিষুৰ হৈছিল । কিন্তু বৃটিছে এই বিদ্রোহ দমন কৰিলেও  
বহুতো ডা-ডাঙৰীয়া আৰু সম্ভ্ৰান্ত পৰিয়ালৰ ব্যক্তিৰ  
অন্তৰত বিদ্রোহৰ অগনি উমি উমি জ্বলি আছিল ।।

আহোম ৰাজত্বক সম্পূৰ্ণৰূপে উপেক্ষা কৰি  
১৮২৮ চনৰ বিদ্রোহৰ দৰে য়ে ভ্ৰমমত পুনৰ বিদ্রোহৰ  
সৃষ্টি হব পাৰে সেই কথা উপলব্ধি কৰিয়েই পূবন্দৰ সিংহ  
আৰু চন্দ্ৰকান্ত সিংহক মাহিনী পেঞ্চন দি সন্তোষ্ট কৰি  
বাখিব বিছাৰিছিল । কিন্তু পেঞ্চনৰ টকাৰ্তকৈ সিংহ-  
সনৰ প্ৰতিহে তেওঁলোকৰ মোহ বেছি আছিল । পিতৃৰ  
পথ অনুসৰণ কৰি পূবন্দৰ সিংহৰ নাতি কন্দপেখৰ  
সিংহইও তেওঁক আহোম ৰাজ্যৰ কিছু অংশৰ বজা  
পাতিবলৈ একাধিকবাৰ কোম্পানীক অনুৰোধ জনায় ।  
কিন্তু তেওঁৰ অনুৰোধ বিবেচিত নহ'ল । তাৰোপৰি  
ডা-ডাঙৰীয়া শ্ৰেণীৰ ফালৰ পৰাও পূৰ্বৰ সা-সুবিধা  
বিচাৰি বহুতো আবেদন জনায় । এই ব্যক্তিসকলৰ  
শিৰ্ষত মণিৰাম দেৱান আছিল অগ্ৰস্তম । প্ৰথম  
অৱস্থাত মণিৰাম দেৱানৰ ওপৰত বৃটিছৰ প্ৰগাঢ় বিশ্বাস  
আছিল । এই বিশ্বাসৰ বশৱতী হৈয়ে তেওঁ বৃটিছৰ  
অনিৰন্তৰ তহচিলদাৰ আৰু চিৰস্তাদাৰৰ কাম কৰিছিল ।  
কিন্তু তেওঁ বৃটিছৰ বোফদৃষ্টিৰ কবলৰ পৰা হাত সাৰিব  
পৰা নাছিল । চিৰস্তাদাৰৰ পদ ইস্তফা দি তেওঁ  
অসম চাহ কোম্পানীৰ কাৰ্য্যকলাপত অসন্তোষ্টি হৈ  
তেওঁ এই পদ ইস্তফা দিয়ে । ইতিমধ্যে বৰ্হাদনৰ  
পৰা তেওঁৰ পৰিয়ালে ভোগ কৰি অহা অৰ্থ নৈতিক  
সুবিধা সমূহৰ পৰাও তেওঁ বঞ্চিত হৈ পৰিল । বহুতো  
আবেদন নিবেদন কৰিও সফল নাপালে । ইতিমধ্যে  
অসমলৈ ১৯৫৩ চনত শাসন কাৰ্য্যৰ অনুসন্ধান কৰিবলৈ

অহা জৰ্জ এ. ছে, মফট মিলচৰ ওচৰত নিজৰ সা-  
সুবিধা প্ৰেৰ্তনৰ বাবে কৰা আবেদন কেৱল অৰণ্য-  
বোদনতহে পৰিণত হ'ল । অৱশেষত উপায়হীন মণিৰাম  
দেৱানে শেষবাৰৰ বাবে নিজৰ সা-সুবিধা উদ্ধাৰৰ  
আশাত আৰু কন্দপেখৰ সিংহৰ হৈ ওকালতি কৰিবৰ  
বাবে কলিকতাত থকা বঙ্গৰ গৱৰ্ণৰ জেনেৰেলৰ  
ওচৰলৈ যায় । কিন্তু তাত অশেষ চেষ্টা কৰিও তেওঁ  
নিজৰ উদ্দেশ্য সাধনত সফল নহ'ল । ঠিক সেই  
সময়ত গোটেই উত্তৰ ভাৰততে ১৮৫৭ চনৰ বিদ্রোহৰ  
অগনি বিয়পি পৰিছিল । ক্ষমতাচ্যুত শাসকবৰ্গ আৰু  
চিপাহীৰ ক্ষন্তেকীয়া সাকল্য দেখি মণিৰাম দেৱানে  
তেনে এটা বিদ্রোহ অসমত সংগঠন কৰাৰ উদ্দেশ্যে তেওঁ  
কলিকতাৰ পৰা চাৰিংগজা কন্দপেখৰ সিংহ আৰু অন্যান্য  
বিয়া সকললৈ গোপনে বাতৰি প্ৰেৰণ কৰে । দেৱানৰ  
উপদেশ অনুসৰি ক্ষমতাচ্যুত বিয়া সকলে গোলাঘাট  
যোৰহাট, ডিব্ৰুগড় আদি বিভিন্ন ঠাইত চিপাহী  
সকলক বিদ্রোহৰ বাবে সাজু কৰি ৰাখিলে । কিন্তু  
ভাগ্যবশতঃ দেৱানে অসমত উপস্থিত হৈ নেতৃত্ব বহন  
কৰাৰ আগতেই তেওঁৰ কেইখনমান গোপন চিঠি  
শিৱসাগৰৰ জিলাধিপতি কেপ্তেইন হৰবইদ হুগত  
হোৱাত অতি গুপ্তপৰায়ে বিদ্রোহৰ দমনৰ ব্যৱস্থা  
কৰা হ'ল । ইতিমধ্যে ১৮৫৭ চনৰ আগষ্ট মাহত  
গোলাঘাটৰ First Assam light infantry  
চিপাহী সকলে বিদ্রোহ ঘোষণা কৰিলে । First  
Assam light Infantry চিপাহী সকলে বিদ্রোহ  
ঘোষণা কৰাত বহুতো চিপাহীৰ বৰ্খাস্ত কৰাৰ উপৰিও  
বঙ্গবন্ত সিংহ, বামওহাল সিংহ, চন্দ্ৰন সিংহ, হিৰায়ত  
আলি, শ্বেখগনি, চন্দ্ৰন খান আদিক আজীৱন দেশান্তৰৰ  
শাস্তি দিয়া হ'ল । অতি কৌশলেৰে মণিৰাম দেৱানক  
বৃটিছে কলিকতাত বন্দী কৰি আজিপুৰ জেলত ৰাখে ।

সিকালে হালবইদ চাহাবে ১৮৫৭ চনৰ ৭ চেপ্তেম্বৰৰ দিনা  
 বিদ্রোহৰ অন্ততম নেতা কন্দৰ্পেশ্বৰ সিংহক গ্ৰেপ্তাৰ কৰি  
 আলিপুর জেলত বখা হয় । ইতিমধ্যে বিদ্রোহত লিপ্ত  
 থকা বজাৰ সোহাত স্বৰূপ পিয়লি বৰুৱা আৰু লগতে  
 অন্যান্য নেতা মধুমল্লিক, মৰঙ্গীখোৱা গোহাঁই, মায়াবাম  
 মৰঙ্গীখোৱা গোহাঁই, মায়াবাম নাজিব, ছতিৰাম বৰুৱা  
 বাহাছৰ গাওঁবুঢ়া শ্বেথ কবমুদ আলি প্ৰমুখ্যে বহুতো  
 লোকক গ্ৰেপ্তাৰ কৰা হয় । বিদ্রোহৰ মুখ্যনেতা কেই-  
 জনক বন্দী কৰাত এই বিদ্রোহ ব্যৰ্থ হয় ।  
 ইয়াৰ পিছত যোৰহাটত বিদ্রোহী সকলৰ  
 বিচাৰ কৰা হয় । হালবইদ চাহাবে বিচাৰ কৰি  
 মণিবাম দেৱান আৰু পিয়লি বৰুৱাক ৰাজদোহত  
 অপৰাধত অভিযুক্ত কৰি কাঁচিৰ শুকুম দিয়ে । বিদ্রোহৰ  
 লিপ্ত থকা ছতিৰাম বৰুৱা, বাহাছৰ গাওঁবুঢ়া, কবমুদ



আলিক নিৰ্বাসন দণ্ড বিহি আন্দামানলৈ পঠিওৱা  
 হয় । আৰু চাৰিংৰজা কন্দৰ্পেশ্বৰ সিংহক গুৱাহাটীত  
 ৰাজনৈতিক বন্দী হিচাপে বখা হয় হালবইদ চাহাবে  
 আক্ৰোশৰ বশৱৰ্তী হৈয়েই এফালে গোচৰ তৰিলে  
 আৰু আনফালে বিচাৰপতি ১৭ বিচাৰ কাৰ্য্য সম্পন্ন  
 কৰিলে । বন্ধকেই ভঙ্গকৰ ভূমিকাত অৱতীৰ্ণ হ'ল ।  
 ১৮৫৮ চনৰ ২৬ ফেব্ৰুৱাৰীত ৰাজহুৱা ভাৱে মণিবাম  
 দেৱান আৰু পিয়লি বৰুৱাক যোৰহাটত কাঁচী দিয়া  
 হ'ল । এইদৰেই অসম মাত্ৰক ফিৰঙ্গীৰ কৰলবপৰা  
 উদ্ধাৰ কৰিবলৈ গৈ অকালতে মৃত্যুক সাৱটি ললে  
 মণিবাম দেৱান আৰু পিয়লি বৰুৱাই ।  
 এইদৰেই অসমত ১৮৫৭ চনৰ বিদ্রোহৰ  
 যৱনিকা পৰিল ।

কবিতা

শ  
 বা  
 হ

# স্বহৃদ

ঐশ্বৰ্য্যী কৌৱৰ  
উচ্চতৰ মাধ্যমিক ১ম বৰ্ষ

একাজলি জ্বাজলি তোমালোকলৈ  
তোমালোক আহা কত,  
গুচি পলা একো নোকোৱাকৈ ।  
তোমালোকৰ দকমকীয়া তেজবোৰ  
ববযুণে ধুই নিছে  
তোমালোকৰ আশাবোৰ  
সময়ৰ কোলাত জাহ দিছে  
তোমা লোকৰ সমাজ গঢ়াৰ সপোন ভাঙিছে  
এজাক মূখা পিন্ধা সমানে ।  
আহিবাছোন তোমালোকে  
এই কুৰি শতিকাতে,  
মোৰ সম্ভানটিত  
বুজন হব সেই সময়তে ।  
বীৰ্য সাহেবে ( ডাক )  
সজাই ছুলিম  
কণালত তিলক পিন্ধাই  
দ্রুত শক্তি ধাপি  
মনত আশ্ববল আনি  
মততৰ বনলৈ দিব উলিয়াই ।

## অনুৰোধ

ঐশ্বৰ্য্যী বৰুৱা  
স্বাস্থ্যক ১ম বাৰ্ষিক

অস্তিম সুকবৰ হেঙুলী আভাই  
বঙিয়াল কৰিলে আইৰ মুখ  
হেঁতা পৰা ঠেঁত কিলিকি উঠিল  
এটি মৃগ ধ্বনি  
লাগি থাকিলে মাগি নেযায় ।  
মাউখে উঠিলে গুৰি পৰুৱাৰ নবণ নাই  
মাথোঁ সময়ৰ হিচাপ  
কামেৰে জোৰা হওঁক  
ছুলি লোৱা কৰ্মঠ  
এই হু-হাত  
হাহি বিৰিঙাবলৈ  
দৰদী হিয়াৰ মোৰ  
ধ্বনী আদিব ।

\*\*\*\*\*

# অনুসন্ধিৎসা

বুদ্ধেশ্বর কমান  
স্নাতক ২য় বাৰ্ষিক

ভীৰনৰ বৰি ভাঁজীত  
কোনোবাই অকণমান মৰম দিয়া হলে  
ভেঙৰ টেটু চেপি স্মিলোহেঁতেন  
'আক কিমান আছে ক' ?  
স্বাসিন্ত বিশ্বম্বল  
স্বৰমুখী চোহিবোৰ ধৰিব পৰা হলে  
সিহঁতৰ ভেউকা ভাঙি স্মিলোহেঁতেন  
'বেলিটো কত লুকাই থলি ক'  
চোবালীয়া মৌৱনৰ সত্যতাৰ ঘোৰাটো  
ধৰিব পৰা হলে  
ভাব লোকাম টানি স্মিলোহেঁতেন  
'উত্তৰনৰ সঠিক পথটো ক'  
আক —  
এই সন্ধিক্ষণত  
ভোমাক লগ পোৱা হলে  
ভোমাব আচল জোকাই স্মিলোহেঁতেন  
নৈৰ শব্দতো হৰিনী সচকিত হয়,  
নিয়বৰ টোপোলাতো পূৰ্বতীৰ স্বপ্ন ভাগে  
তেহে তোমাৰ ইমান নিৰবতা  
কাৰনো ভাল লাগিব কোৱা ?



## ঠিকনা

—বিত্ত হাজৰিকা  
স্নাতক ২য় বাৰ্ষিক

(যি সকলে মহ-জিৱমন্দিৰ ভাতৃ সংঘৰ্ঘত মৃত্যু  
হল সেই সকলোৰে সোঁৱৰণত )  
বন্ধু ; তুমি বাবা বিচাৰি মোক  
য'ত পোৱা মৰাশৰ গোন্ধ,  
আক পাবা মোক কোঁতয়াবা  
কুলা মেঘৰ ছায়াত ।  
বন্ধু ; তুমি বিচাৰি বাবা মোক  
সেই কেচ' তেজৰ চেকুৰাত,  
আক পাবা মোক কেঁতয়াবা  
দ্বিধ কুলৰ পাহিত ।  
বন্ধু তুমি বিচাৰি বাবা মোক  
বুদ্ধিজীৱি নেতাৰ দানবীয় সৃষ্টিত  
মহাজিদ মন্দিৰ ভাতৃ সংঘৰ্ঘত  
মৃত্যু হোৱা —  
নিৰীহ জনতাৰ কবৰ স্থানত

## অনুভৱ

সময়বোৰ খবৰোতা নদীৰ দৰে  
বৈ যায় অহবহ  
শিলবোৰত ঠেকা খাই  
ধমকি বয়  
মোৰ দুখ  
বৰ আপোন  
নিজৰাৰ স্তন পান  
নীলাভ শিলবোৰ  
কি প্ৰদাচত  
অনিদ্ৰাত / অনাহাৰত  
পাব কৰা ক্ৰান্তিমৰ জীৱন  
আহ । কি মনোৰম মাধুৰীয়া ।



# সেই বাটেদি মই আহি আছোঁ

নিৰ্বোধ গোহাঁই  
স্নাতক তৃতীয় বাৰ্ষিক ( অসমীয়া )

সেই বাটেদি মই আহি আছোঁ  
যি বাটে বিচাৰি পাম মোৰ সেউজীয়া দেশ  
শাওণৰ সেই জখলা খেতিয়কজনে  
দেখুৱাই দিলে এই বাট  
আধোণৰ অজলা দাৱনৌজনীয়ে  
এই বাটকে দেখুৱালে  
পহমনি বিলত জাকৈ বোৱা গাতক জাকে  
বাঁল মৰা পথাৰৰ গৰখীয়া লবাটোৱে  
সকলোকে দেখুৱাই দিলে সেই বাট  
যি বাটে বিচাৰি পাম  
মোৰ সেউজীয়া দেশ  
বহাগৰ সন্ধিয়াত উকি মৰা তেঁকাটিয়ে  
পথাৰত চেঁচুখানি আঠ মূৰ  
বগা কৰা লবাটিয়ে  
সকলোৱে দেখুৱাই দিলে এই বাট  
সেই বাটেদি মই আহি আছোঁ  
সেই সেউজীয়া দেশ বিচাৰি  
মোৰ মৰমৰ দেশ



সংগ্রামী বন্ধুলে

নবীন পট্টে

উচ্চতম মাধ্যমিক ২য় বার্ষিক

মই জিবনী বিহীন এটি

বুড়াক পৰা

আকাশেদি উৰি উৰি

মহাশূণ্যৰ পৰা

শোষিত জনৰ বাবে

মুকুতিৰ গীত ছুৰি

আগুৱাত শতবাধা ভেদি

সৃষ্টিৰ নিতে নৱৰূপ ৰবি

মানুহৰ পৃথিবীত নবম বিজ্ঞাৰি।

শোষণৰ জাল ফালি

পৃথিবীত য'ত বানে

মানুহৰ ভেজ পিৱা

শোষণৰ বংশক ধ্বংস কৰি

মই আগুৱাত মুকুতিৰ গীত ছুৰি।

দিক দিশত এসাবী মহাশূন্যত

মই উম উম জ্বলাৰ বিপ্লৱৰ ঘোষিত

অমানবিকতাৰ অমানিশা ভেদি

নৱ উদিত মুকুতৰ অৰূপজ্যোতি

মই শোষিত জনৰ বাবে আনিব

চিবমুকুতি। ●

\*\*\*\*\*

\*\*\*\*\*

অৱক্ষয়

শ্ৰীজ্ঞান'ন বৰুৱা

উচ্চতম মাধ্যমিক ২য় বার্ষিক

সেই নিস্তৰ ৰাতিৰ অহকাবত

চতুৰ্থই উগাৰি দিছিল তেজবে চেকুৰা

বিপৰ্যয়ৰ সংকেতত সন্নিহিত আঁহৰ চাৰুচৰক

নিৰাদিত হৈছিল -

"এয়া উজান খৰাব সময়" স্নান কৰি

নিপুণ টেকাবীয়ে

এনে বতৰতে পৰাবদ্ধ কৰে হৰিণ

বিজুলীৰ চমকনি

তৰাবোৰে জোপ মাৰিছিল পাতৰ আৰ'ত

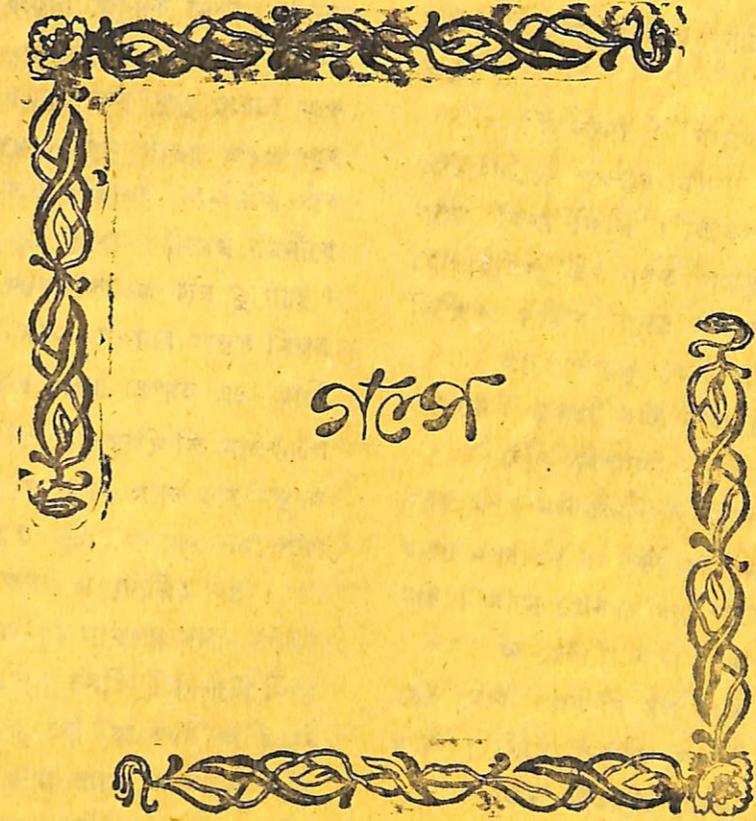
ভোনটো হেৰাই গৈছিল তেজবে পলসত

ঢেপাত গৈছিল আঁহিনৰ ধোৱাবোৰ

অহকাবতৰ আকাশখনৰ পৰা

বীৰদৰ্শে ৰাি পৰিছিল

পনীয়া তৰা। ●



গল্প

# নিমিত্ত বজনিৰ বেদনা

শ্ৰীদুৰ্গা গগৈ

চান্দমাৰী কল্যাণী ১৯৬০ চনত কৃত  
১৯৬০ চনত কৃত

বহাগৰ এটি ফৰিংফটা জোনাক নিশা। জোনৰ  
পোহৰে ধৰিত্ৰীৰ সৰ্বাগ। কৰ্মলিঙ্গন কৰিছে। এক  
শীতল পৰশত পাহাৰী। কণ্ঠাই কুলু কুলু সুবেৰে এক  
অচিন ভাষাৰ গীত জুৰিছে। সেই গীতৰ শক্তি-মধুৰ  
অনুভূতি উপলব্ধি কৰি কৰি পাহাৰৰ নামনিলৈ ধীৰ  
পদক্ষেপেৰে গতি কৰিছে দুটি প্ৰাণী। নিমিত্ত বজনিয়ে  
সিহঁতৰ বিপ্লৱী মনটোক অধিক সতেজ কৰি তুলিছে।

কেইবাবছৰো বয়স জীৱন-স্বাপনৰ অন্তত নিজৰ  
গাওঁখন এবাৰ দেখি পোৱাৰ আদৰ্শ হেপাই এটা জাগি  
উঠিছিল বিপুলেৰ। সেই উদ্দেশ্যে অসম সি গাওঁখনলৈ  
আহিছে; যিখন গাওঁ তাৰ জন্মস্থান। লগত তাৰ অন্তৰঙ্গ  
বন্ধু বটু। দুয়োৰে কাৰুণ্য ছটা শোষণ নিৰ্বেপন  
নিয়ন্ত্ৰণ কৰি পাৰে বুলি ভবা অধ্যাত্মিক যন্ত্ৰ।

প্ৰায় তিনিঘণ্টা কঠোৰ শৰিক কৰ্মৰ পিছত  
দুয়ো পাহাৰৰ নামনিত উপস্থিত হ'লহি। দিশটো নিৰ্ণয়  
কৰি বিপুলেৰে আহ বটু সোহাৰি অধিক্ৰম  
কৰিলেই অসমৰ গাওঁখন গঢ়া পাবি দা অৰ্জি তোক  
বৰ। অন্যান্য ক্ষেত্ৰ যেন লাগিছে কাৰেছিকৈ ভাগিৰ লাগি  
ছেনেকি বটুৰ।

বটুৱাই নাই ভাগৰ মহৰ। কিছুমান ঘটনাই  
মোৰ স্মৃতি পটত ভাঁহি ফুৰিছে। মৰহি যোৱা ফুলৰ  
পাপুৰিয়েও যেনেকৈ নিয়ৰৰ পৰশত জিকমিকাই উঠে  
ঠিক তেনেদৰে তোৰ গাঁৱলৈ আহোতে মোৰ গাঁৱৰ  
বিস্মৃতিয়েও মোৰ মনত পুনৰ্ভাষ্যতি হিচাপে ভাঁহি  
উঠিছে। আচলতে গাওঁখন পাহৰি যাবৰ চেষ্টা কৰিছো

যদিও কিছুমান ঘটনাই সোঁৱৰাই দিয়ে বটুৱে লাহেকৈ  
কলে।  
কি ঘটনা? বিপুলে সুধিলে। মোৰ জীৱনৰ  
আটাইতকৈ স্মৰণীয় ঘটনা মা-দেউতাৰ ঘটনা আৰু  
বহুত কিবা কিবি। যিবিলাকে মোৰ মনত প্ৰেৰণা  
যোগাইছিল এই পথত অগ্ৰসৰ হবলৈ। এটা বেদনা  
নিশ্চি কঠোৰে বটুৱে লাহেকৈ কলে।

আৰে তয়েহু কৈছিল এদিন তোৰ মা-দেউতাক  
তই দেখি পোৱা নাই বুলি। তাৰ মানে তই  
দেখি নোপালো বুলিয়েই নিজৰ মা-দেউতাৰ  
কথা মন নপৰে নেকি? নিজৰ মা-দেউতাকৰ কথা  
মনত নপৰাজন বৰ দুৰ্ভাগীয়া। নহয় নহয় সেইটো কোৱা  
নাই। মানে প্ৰেৰণা দিয়া কথাটো হৈ কৈছো।

অ সেইটো কথা মা-দেউতাৰ জীৱন কাহিনী-  
য়েই মোৰ প্ৰেৰণাৰ মূল উৎস। সেইটো এটা পৃথক  
ঘটনা। যিটো আছিল সম্পূৰ্ণ অমায়।

কিন্তু ঘটনাটো মোক ইমান দিনে কোৱা নাই  
কিয়।

কম এতিয়াই কম। তই মাত্ৰ শুনি যাবি। বটুৱে  
কবলৈ আৰম্ভ কৰিলে।

যেতিয়া মই দ্বিতীয় বিভাগত প্ৰবেশিকা পৰীক্ষাত  
উৰ্ত্তীৰ্ণ হওঁ, মোৰ অভিভাৱকজনে যিজনক মই পিতৃ  
বুলি ভাৱি আছিলো, স্থানীয় মহাবিদ্যালয়ত নাম ভৰ্ত্তি  
বাবে সিদ্ধান্ত লৈছিল। নাম ভৰ্ত্তিৰ প্ৰ-পত্ৰ তেওঁৱেই  
পূৰ কৰি দিছিল। কিন্তু মই যেতিয়া প্ৰয়োজনীয় কাগজ

পত্নী লৈ নামভৰ্তীৰ বাবে উপস্থিত হওঁ তেতিয়া আশাৰ স্থানীয় অধ্যাপকজনে কাগজ পত্ৰ বিলাক মোৰ পৰা লৈছিল আৰু মই কাষতেই থিয় হৈ আছিলো । কাগজপত্ৰ বিলাক নিভুল হৈছেনে নাই পৰীক্ষা কৰি থাকোঁতেই, হঠাতে মোৰ চকুত পৰিছিল দেউতাৰ নামৰ আগত 'Late' শব্দটো দিয়া আছিল আৰু মই এই দেউতাৰ আত্মভাৱিক ভুলৰ বাবে আচৰিত হৈছিলো: মই বিনয় অনুৰোধেৰে অধ্যাপকজনক কৈছিলো 'Late' শব্দটো কাটি 'Shri' বহুৱাবলৈ । কিন্তু অধ্যাপকজনে মোলৈ সহানুভূতিৰ দৃষ্টিৰে চাইছিল আৰু কৈছিল যে থাকক এনে নহয় । এই কথাটো মই মৰ্মাস্তিক হুখ পাইছিলো কাৰণ মই ভাবিছিলো যে মোৰ অভিভাৱকজন মোৰ পিতৃ আৰু তেওঁৰেই এটা নাম প্ৰকল্প বৰা ।

সেইদিনা গধূলি মই মোৰ অভিভাৱকজনক এই বিষয়ে সোধাত তেওঁ কবলৈ অনিচ্ছুক হৈছিল । কিন্তু মই বাবে বাবে সোধাত কবলৈ বাধ্য হল । তেওঁ মোলৈ অপবাধীৰ চকুৰে চাই আছিল আৰু চকুৰ পানীৰে মোক যেন ক্ষমা বিচাৰিছিল । আবেগত মোৰ চকু কেইটা সেমেকি উঠিছিল । তেওঁ মোৰ মূৰত হাত বুলাই কৈছিল. আজিয়েই তোৰ জীৱনৰ বহস্যৰ কাহিনী নিজ কাণেৰে শুনিবি, যিটো আছিল এদিন সম্পূৰ্ণ বাস্তৱ ।

কেইটামান নীৰৱ মূৰ্ত্ত অতিবাহিত কৰাৰ পিচতেই আৰম্ভ হৈছিল মোৰ জীৱনৰ পৰিবৰ্ত্তন অনা সেই বহস্যময় কাহিনী ।

বিমলে সোনৰ পোহৰত বটুৰ চকুৰ পৰা অশ্ৰুৰ নিজৰা বৈ অহা দেখিলো ।

আচল কথাটো ক বটু । সান্তনা দিবলৈকে বিপুলে কলে

বটুৱে পুনৰ আৰম্ভ কৰিলে । শুন, যেতিয়া মোৰ বয়স ২ বছৰ মাত্ৰ তেতিয়া মোৰ দেউতা আৰু গাৱঁৰ কেইজনমান অগ্ৰাণ্য যুৱক গাওঁখনৰ সংস্কাৰমূলক কামত জড়িত আছিল । এই দলৰ দলপতি আছিল মোৰ দেউতা । সেই সময়ত গাৱঁৰ মহাজন মুগাল চৌধুৰীৰ প্ৰভাপত বহুতৰে সম্প্ৰতিষ্ঠিত হৈছিল । ইয়াৰ ফলত কোনোৱে খাবলৈ নেপাই মৰিছিল, কোনোৱে ভেজাল খাদ্য খাই চিৰ-কগীয়া হৈছিল আৰু আন কিছুমানে আত্মহত্যা কৰিছিল । এই 'অত্যাচাৰ'ৰ পৰা গাওঁখনক ৰক্ষা কৰিবলৈ সংস্কাৰমূলক দলটোৱে মুগাল চৌধুৰীৰ ওপৰত হস্তক্ষেপ কৰিলে । লাহে লাহে এই অৱস্থাই এদিন চৰম অৱস্থা পাইছিলগৈ আৰু দলটোৱে উপায়হীন হৈ মহাজনৰ গুদাম ঘৰত 'জুই' লগাই দিলে । অৱশ্যে এই কাম দলপতি অৰ্থাৎ মোৰ দেউতাৰ বিৰোধী আছিল আৰু ইয়াৰ নায়ক আছিল মোৰ অভিভাৱকজন । কিছুদিনৰ পিচত উক্ত ঘটনাৰ দলপতি ত্ৰিচাপে মোৰ দেউতাক আৰক্ষীয়ে গ্ৰেপ্তাৰ কৰে । অগ্ৰাণ্য কেইজনমানক গ্ৰেপ্তাৰ কৰে যদিও মহাজনৰ নিৰ্দেশত তেওঁ লোকক অব্যাহতি দিয়া হয় । কিন্তু মোৰ দেউতাক এৰি দিবলৈ কোনোপধ্যে মান্তি নহল । আৰক্ষী ইয়াৰ অগ্ৰতম কাৰণ মোৰ দেউতাৰ ওপৰত প্ৰতিশোধৰ এটা অদম্য তৃষ্ণা বহুদিন ধৰি মহাজনে মনত পুহি ৰাখিছিল ।

দুমাহ ধৰি দলৰ অগ্ৰাণ্য ব্যক্তি সকলে মোৰ দেউতাক উলিয়াই আনিবলৈ কৰা প্ৰচেষ্টা যেতিয়া বিফল হল তেতিয়া মোৰ মাকে মোৰ ভবিষ্যত চিন্তা কৰিয়ে দেউতাৰ সকলো দৌষৰ বাবে ক্ষমা ভিক্ষা কৰিবলৈ গৈছিল মহাজনৰ কৃত্ৰিম হৃদয়ৰ ওচৰত । কিন্তু মোৰ মা ভিক্ষাৰ পৰিবৰ্ত্তে ক্ৰামনাৰ বলি হব লগা হ'ল মুগাল চৌধুৰী নামৰ মানৱহীন এটা আদিৰ বৰবৰ হাতত । সত্য হৈছেই মোৰ মাতৃয়ে জীয়াই থকাৰ আৰণ্য-

হেমচন্দ্ৰ দেৱ গোস্বামী কলেজৰ আলোচনী

কীয়তা উপলব্ধি নকৰিলে । ইয়াকে কৈ মোৰ অভিভাৱকজনে কাহিনীৰ সমাপ্তি ঘটালে ।

প্ৰায় আধাৰাতি বিচনাত উচুপি উচুপি কটোৱাৰ পিচত মই ঘৰৰ পৰা ওলাই আহিছিলো, দেউতাৰ অপূৰ্ণ আশা পূৰণৰ উদ্দেশ্যে । দেউতাৰ খবৰ লৈ মই গম পালো মাৰ মৃত্যু হোৱাৰ ১৫ সপ্তাহৰ পিচতেই জেলৰ ভিতৰতেই দেউতাকো আত্মহত্যা কৰে ।

সেই ৰাতি ঘৰ এৰি অহাৰ পিচত এদিন মাত্ৰ গৈছিলো মোৰি ভোগলীয়া পিতৃৰ ঘৰলৈ । তেওঁ স্বেচ্ছাক্ৰমে ভিক্ষা বিচাৰিছিল । মই তেতিয়া সেই বৃদ্ধক কোলাত মূৰ থৈ নীৰৱে চকুলো টুকিছিল আৰু মনত

পৰিছিল মোৰ স্নেহময়ী মাতৃয়ে হয়তু ইয়াতকৈ বিনয়েৰে ক্ষমা বিচাৰিছিল একেই এজন ব্যক্তিৰ ওচৰত ।

কিন্তু কি পাপৰ প্ৰায়চিত্ত হিচাপে তেওঁ মোক বঞ্চিত কৰিছিল মাতৃ স্নেহৰ পৰা । ক বিপুল ক, তই নকৰ কিয় ?

কৈ কৈ বটু উচুপি উঠিছিল । বিপুলে অবুজ বেদনাৰ দৃষ্টিৰে তালৈ চাইছিল ।

জোনাকত বটুৰ জ্বৰ পৰা বৈ অহা অশ্ৰু কণিকাবোৰ নিয়ৰৰ টোপালৰ দৰে টপ টপকৈ পৰিছিল আৰু সেই উষ্ণ টোপালবোৰে শীতল নিয়ৰৰ পৰশত সান্তনা লভিছিল ।



হেমচন্দ্ৰ দেৱ গোস্বামী কলেজৰ আলোচনী ৩

# মই শ্ৰীমানে কেছো

শ্ৰীপ্ৰবীন গগৈ

আপুনি বাক এষাৰ কথা শুনিছেনে ?

সেই যে- 'নাই পো গোফে নাই পো মুখে' ।  
শুনিছে কিজানি । কথাষাৰ বাক আপোনাৰ গাত  
ফলিয়াইছে নেকি ? যদি ফলিয়াইছে তেন্তে বেয়া  
নেপাব । কাৰণ আপোনাক কটাক্ষ কৰিবলৈ এনে  
বাক্য প্ৰয়োগ কৰা নাই । কৰিছো এই অধৰ্মক  
লৈহে । গতিকে গাত পাতি নলব । প্ৰকৃততে মোৰ  
একোৱেই নাই বুজিছে । গোফৰ ফালেও নাই মুখৰ  
ফালেও নাই । নাই যি নাই একো ফালেই  
নাই । এনেয়ে জানো জীয়া মাইকীয়ে আজি দেওদি  
যাবলৈ ওলাইছে । তাই যেন এই নিষ্ঠুৰতা মানুহটোক  
দাংবৰলা কৰি এৰি থৈ নেযায় । আই এ দেহি  
সোণজনী ।

কেতিয়াবা মোৰ ভগৱান নামৰ অদৃশ্য  
প্ৰাণীটোৰ ওপৰত খং উঠে । কিন্তু বাক মোক মানৱ  
জনম দিছিলে । অৱশ্যে ভেঙক খং কৰিলে কি হ'ব ।  
যতকুটৰ বাই হ'ল মোৰ পিতাই আৰু বোটি । ক্ৰমেকীয়া  
উত্তেজনাৰ ভুল কৰিলে, তাৰে সাক্ষী হিচাপে থাকি  
গলো মই । এতিয়া মৰ হাবু ডাবু কৰি । ইফালে  
দিনক দিনে সমাজখনে যি ৰূপ লৈ দৌৰিব লাগিছে  
কাহানিবা হাফ্‌ফেইল হৈ পৰি নগলেহে বন্ধা । অৱশ্যে  
এইবোৰ লাজৰ কথা বুজিছে । তথাপি আজি লিখিবলৈ  
সংকোচ নকৰো । অতদিনে বৈধৰ্য ধৰি আছিলো আজি  
খুপি দিলো বাপেকে । অৱশ্যে লিখিমনো কি ফুটকা  
ফেনটো । যিহে ঘোৰা গোগৰ থকা মগজ । কোনোবাই

বালিকী আখ্যা নিদিলেহে বন্ধা ।

আচল কথাটোক জানে ? আজি বহুদিনতে  
স্কুল এৰিলো । এৰিলো-নহয়-মানে একৱালে । নেকৰা-  
বনো-কিয়-দয়া-কোলা-পদাৰ্থৰূপ নথকা নিৰ্দয়া  
মাষ্টৰবোৰক যিহে-মইমতালি, তিনিটোৰ পিঠিত শুকটো  
দিবলৈও মৰে । পিতায়েনো বাক কিমান সহিব । এবাৰ  
ছবাব কৰি পৰীক্ষা ঘৰ গুৱনি কৰিলো মনতে নপৰে ।  
কোনো চুঙা-মুৱা পেট পিন্ধা ডিম্বু-জাতীয় ডেকাই  
কোনোবা অহংকাৰী গাভৰু সান্নিধ্য পাবলৈ বাৰে  
বাৰে চেষ্টা কৰিও বিফল হোৱাৰ দৰে, ময়ো কেইবাবাৰো  
চেষ্টা কৰিও মেট্ৰিক পাচ চাৰ্টিফিকেট খনৰ সান্নিধ্য  
নেপালো পিচে আৰু এবাৰমান ট্ৰাই কৰি চাবৰ মন  
আছিল । কিন্তু পিতায়ে সিমানতে ৰঙা নিচান দাঙিলে ।  
মইনো কি কৰিম হাইকমাণ্ডৰ নিৰ্দেশ । গতিকে বিনা  
বাক্যই সকলো আশা ত্যাগ কৰি স্বৰ্গৰাশী মাদামৰ  
চৰণত এটুপি চকুলো পেলাই এটি দীঘলীয়া চেলুত  
মাৰিলা- 'যা দেৱী সৰ্বভূতেশু ।

সেইদিন ধৰি কোনো দিন নিজকে কাগজ-  
কলমৰ সৈতে ভেটা-ভেটি কৰোৱাব পৰা নাট । পৰিত্যক্ত  
কিতাপ-পত্ৰ বহীবোৰ লৈ বোটি গবেষণা কৰাত লাগিল ।  
গোটিৰ গবেষণাই মহান বৈজ্ঞানিক নিউটনৰ মধ্যাকৰ্ষণ  
সূত্ৰটোক ভুল বুলি প্ৰমাণ কৰিলে । যিহেতু গবেষণা  
গাৰৰ পৰা ওলাই যোৱা বৰ্ণহীন পদাৰ্থবোৰ তুললৈ  
যোৱাৰ পৰিবৰ্ত্তে ওপৰলৈহে গতি কৰিলে । বাক সেই-  
বোৰ যাওক । মিহাতে আজি-বাজি কথাবোৰ লিখি

আপোনাক আশা দিয়াৰ ইচ্ছা নাই । ইচ্ছা থাকি-  
লেও সাহস নাই । যিহে ফটা মুা অশ্লীল জাতীয়  
শব্দবোৰ ওলাই নপৰিলেহে বন্ধা ।

জীৱনটো একো এটা ই-কৰিব নোৱাৰিনো । পঢ়ি  
শুনিও ডাঙৰ মানুহ ই-ক নোৱাৰিনো নাইবা মন্ত্ৰী এম  
এল, এ-হৈও সমাজখনক চেপা মাৰি ছপইচা ঘটিবও  
নোৱাৰিলে । মুঠতে সমাজখনৰ পৰা টকা-পইচা  
মান সন্মান এ-কাজি দিয়া কৰিব নোৱাৰিলো । অৱশ্যে  
আন কিছুমান মানুহৰদৰে সমাজৰ পৰা ডাঙৰ ডাঙৰ  
সন্মান পোৱাৰ উচ্চ অকাঙ্ক্ষা মোৰ নাই । আমাৰ  
সমাজৰে বহুলোকে নিজকে ডাঙৰ কৰি সন্মান  
প্ৰায়ে ডাঙৰ ডাঙৰ উপাধিবোৰ ব্যৱহাৰ কৰা দেখা  
যায় যে-ন অমুক শইতীয়া এম এ-অমুক গোহাঁই  
বি এ ইত্যাদি । এই বা- বাক কিয় লিখ মই  
কিন্তু এইবোৰ প্ৰসঙ্গ নকৰো । অৱশ্যে লিখা বুলিলে  
অমুকা-বা এম. পি এ. ভি এইবোৰ নোহোৱা  
নহয় । কিন্তু নিলিখো । সেইফেৰা আত্মসন্মান মোক  
নেলাগে । মোৰ দুখ লাগিছে কাৰণ মোৰ জীয়াই  
থকাৰ পথ এটাও সূচন নহয় । ছে-মহা মক্ষিল ।  
এতিয়া বাক জীয়াই থকাৰ দিন কেইটাত কি কৰি  
খাব । দুদিনমানৰ কাৰণ হে-ড সংসাৰলৈ পঠালে  
সময় হ'লে ওৱাৰেট দি ধৰাই নিব । কিন্তু এই দিন  
কেইটাত জীয়াই থাকিব লাগিব । সচাকৈ জীৱনৰ  
দ্বিতীয়'ৰ্দ্ধ কিবা এটা সংস্থাপনৰ খুউব প্ৰয়োজন ।  
চাকৰি, ব্যৱসায়, খেতিবা তেনে কিবা এটা । চাক  
ৰিৰ কথ টো গুণনই কিজানি । কথাতে কয়-ইল্লি  
দিয়া কাপোৰ গলত গাঁঠি ভাকে নকৰিলে চাকৰিলৈ  
পিঠি । কিন্তু মোৰ দৰে এটা দৰিদ্ৰ পৰিয়ালৰ ডেকাই  
কেতিয়া গলত গাঁঠি লবলগীয়া হয় জানানে । গতিকে  
ময়ো গলত গাঁঠি নললো অৰ্থাৎ চাকৰিৰ আশা বাদ

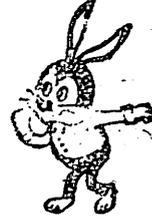
দিলো ।  
ব্যৱসায় কৰিবলৈ মূলধনৰ প্ৰয়োজন  
কিন্তু মোৰ মূলধনৰ হিচাপ দি আপোনাক মিহাতে  
জুৰু দিয়াৰ ইচ্ছা মোৰ নাই । মূলধনৰ নাথ পিতাৰ  
হাড় ওলোতা বুকুখন । কিমাননো টানিব দেহাহে ।  
কোনোৱা এদিনা হাফ্‌ফেইল হৈ নগ হৈ বন্ধা । মুঠতে  
কেতিয়াবা এনে অৱস্থা হয় গৈ যে চেনা অকণ  
খাবলৈও আনৰ ওচৰত হাত পাতিব গীয়া হয় । গতিকে  
ব্যৱসায়ৰ কথা ভাবিবই নোৱাৰি ।

শেষত থাকিলগৈ খেতি । খেতিৰ কথা নাকি  
কৰ । পিতাই আৰু ভাই কেইটাই মূৰৰ ঘাম মাটিত  
পেলাই খেতি কৰে তথাপি চমাহ খাবলৈ নাটে ।  
ঠাণ্ডা পানী খাইও বিচনাত পৰি থকাৰ অভ্যাস আছে ।  
গতিকে খেতিৰ কথা চিন্তাট কৰিব নোৱাৰি । মুঠতে  
জীয়াই থকাৰ পথ এটাও মোৰ বা-ব সূচন নহয় ।  
হে প্ৰভু কিনো চুগৰ খোপাত হাত দি জন্ম লৈছিলো ।  
কেতিয়াবা নিজৰ জীৱনৰ ওপৰত বিকাৰ জন্মে ।  
কিখনো মানৱ জন্ম লৈছিলো । চৰাই লোৱা হলেও  
মানুহে ছটিওৱা মাহ, সৰিয়হৰ গুটিকে খাই জীয়াই  
থাকিব পাৰিলো-হ'জন । নাই যি নাই একো ফালেই  
নাই ।

ব্যৱসায় কৰিবলৈ মূলধনৰ অভাৱ । চাকৰিৰ  
কথাটো গম পাই নাই । গতিকে ব্যৱসায় আৰু চাক-  
ৰিৰ আশা বাদ দি থাপতে আকঁণী এজমীকে গোটা  
লৈ চীন জোকে লেচটা লাগি ধৰাদি পিতাইৰ  
সম্পত্তিটোক কাৰু ধৰিলো । এনেয়ে বুঢ়া নাচনী  
তাতে নাশিনীয়েকৰ বিয়া মানে হাফ্‌টনত ডেৰটন  
দহেটি লৰা-ছোৱালীয়ে তাল-ফাল কৰি থকা ঘৰখনত  
আকৌ এজমী নতুন বোৱাৰী । বোটিক আৰু পায়  
কোনে । জেৰজেৰীয়া বৰষুণৰ দৰে প্ৰায় এমাহ মানলৈ

বোটিৰ কলগ্ৰামখন ফুলস্পিডত বাজি থাকিল। ইফালে মোৰ শ্ৰীমতী বেচেৰীজনী একেবাৰে অৱলা। তাইনো বাক কেনেকৈ জানে যে, এনেকুৱা এটা পৰিস্থিতিৰ সন্মুখীন হ'ব লাগিব। চিন্তাত বেচেৰীজনী একেবাৰে খেহুভীয়া হৈ পৰিছে। মই কেতিয়াই কওঁ, হেৰো চিন্তা নকৰিবি। এদিন কিবা হ'ব দে। কিন্তু কি হ'ব সেইটো ময়ে নেজানো। তাইনো কেনেকৈ জানিব। মুঠতে কিবা এটা হ'ব। বাক সেইবোৰ বাদ দিছো। কিন্তু এইবাৰহে নিগমে মৰিলো। বোলে বাৰম্বাৰ

বাখিলা প্ৰভু এইবাৰহে নিগমে মৰিলো। কথাটো হ'ল আজি কেইদিনমানৰ পৰা শ্ৰীমতীয়ে মাকৰ ঘৰলৈ যোৱাৰ কথা বৰকৈ কৈ আছে। সম্ভৱ পুনৰ এইখন ঘৰলৈ ঘূৰি নাহে। বুজিছো এইবাৰ মোৰ গাত বেয়া গ্ৰহৰ দৃষ্টি পৰিছে। শ্ৰীমতীৰ অবিহনে মই বাক জীয়াই থাকিব পাৰিমনে। ওহে! তাইক নেদেখিলে মই ক্ষুণ্ণকো থাকিব নোৱাৰিম। হে ঈশ্বৰ, মোক আৰু জলাই নামাৰিবা। মোৰ সোণজনীক ক্ষমতি দিয়া। নহলে নিগমে মৰিলো।



## মানুহৰ ইতিহাস

শ্ৰীতনু বৰুৱা

স্নাতক তৃতীয় বাৰ্ষিক

মানুহৰ জীৱনটো বাক কি? এটা এটা জীৱন মানেই একোটা কাহিনী। জন্মতে এই কাহিনীৰ পাতনি মেলে আৰু মৃত্যুৰ আগমুহূৰ্তলৈকে ই এটা কাহিনীৰ দৰেই সুখ দুখৰ সাক্ষ্য হৈ আগবাঢ়ি গৈ থাকে। হয়ত বা কোনো গাৰ্হীত হয়ত বা চহৰত, সৈন্য বাহিনীত বা বাজনীতিত অবতৃত হ'তেই নহওঁক জীৱন কাহিনী নিজে নিজেই আগবাঢ়ি গৈ থাকে।

জীৱনৰ পথত লগ পাই গলো পুনাককাইক প্ৰথমে মোৰ কোনো চিনাকী নাছিল। এদিন মই অফিচৰ পৰা আহোঁতে বাটত লগ পাইছিলো। 'টকা এটা দিবনে ডাঙৰীয়া?' ছদিন লম্বোনে আছো, দিছিলো এটকা, কিন্তু মনৰ কৰবাত খোকোজং লাগিল। মানুহজনৰ টকা খোজাৰ ভঙ্গী দেখিয়েই বুজিব পাৰিছিলো মানুহজন ঠিক মগনীয়া নহয়।

ফুটপাথেৰে গৈ থাকোঁতে নোক অনুসৰণ কৰি কোনোৱা আহি থকা দেখি উভতি চালো।

অ' তুমি! মগনীয়াজন লাখুটিত ভৰ দি দি লেঙকেচিয়াই আহি থকা দেখা পালো। আৰু লাগিছিল নেকি? মই বৰ আথে-বেথে গুধিলো।

'নহয়! কিবা কবহে আহিছিলো'।

কি!

চাওক নিৰুপায় হৈ টকা মাগিলো।

কিন্তু মোৰ মাগি ফুৰাটো কাম্য নাছিল। বেয়া নেপায় যেন।

নাই নাই বেয়া পাম কিয়?

সঁচাই মগনীয়াজনৰ ব্যৱহাৰে মোক আকৃষ্ট কৰিলে। কেবাদিনো আমাৰ অফিচৰ সেই চকটোতে

মগনীয়াজনক লগ পাইছিলো, আৰু শেষত গৈ এটা সম্পৰ্ক গঢ়ি উঠিছিল।

এদিন কৈছিল মানুহটোৱে 'জানে এদিন ময়ো এই সমাজৰ এজন লোক আছিলো। অসম চৰকাৰৰ কোনোবা এটা বিভাগৰ তৃতীয় শ্ৰেণীৰ কৰ্মচাৰী আছিলো; আৰু আছিলো দহ বিঘা পথাৰৰ মাটি, কিন্তু ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ মথাউৰি বান্ধোঁতে মোৰ পথাৰৰ মাটিখিনি চৰকাৰে লৈ যায়। বিষয়াজনৰ গাফিলতিৰ কাৰণে মোৰ পথাৰৰ মূল্যখিনি নেপালো। তাৰ বাবে মই চৰকাৰৰ বিৰুদ্ধে মোৰ্কৰ্দমা চলালো। নাজানো কিয় জানো মোৰ চাকৰিটো চিগি থাকিল।

মই কিন্তু ধৈৰ্য নেহেৰুৱালো। মোৰ্কৰ্দমা চলাই থাকিলো। ইতিমধ্যে মোৰ বন্ধু নকুলৰ সহায়ত নলবাৰী নগৰত এখন চাহৰ দোকান খুলিলো। দোকানখন দোপত দোপে উন্নতিৰ চৰমসীমাত উপনীত হ'ল গৈ মোৰ দিন ঘূৰিল, মই দুবছৰৰ ভিতৰতে অৰ্থবান হৈ পৰিলো আৰু মোৰ বন্ধুৰ উদগনিত বিয়া পাতিলো। কন্যাজনীৰ নাম আছিল জয়া। তাই মাথোন কপৰতীয়ে নহয় গুণৱতীও আছিল।

বিয়াৰ পোন্ধৰ দিন মানৰ পিছতেই লক্ষ্মী পূৰ্ণিমা ন বোৱাৰী জয়াই লক্ষ্মীৰ পূজাৰ আয়োজন কৰিলে। লক্ষ্মীপূৰ্ণিমাৰ পূৰ্বতে মই নাৰিকল চিঙিবলৈ আমাৰ বৰৰ পিছফালে থকা গছজোপাত বগাই উঠিলো। আৰু মৰমৰ জয়া গছজোপাৰ তলত বৈ আছিল।

নাৰিকল চিঙি নামোঁতেই অঘটনটো ঘটিল। মই ওপৰৰ পৰা খহি পৰিছিলো তললৈ। তাৰ পিছত

আৰু ক' নোৱাৰিলে। চকু মেলি চালে ঘট্ট মেডিকেল কলেজৰ চাৰ্জিকেল ৱাৰ্ডত। প্লাষ্টাৰ কৰা হ'ল। এল্লবে কৰা হ'ল। কিন্তু ভাৰি আৰু কৰ্মালৰ সন্ধি স্থলত সৰুহুঁড়াল হাড়ভঙা বাল ডাক্তৰে কলে। গাতকে অপাৰেখনৰ দৰকাৰ আৰু সেই সময়ত তেনে স্তম্ব অপাৰেখনৰ ব্যৱস্থা গুৱাহাটীত নাছিল।

তেন্তে উপায় ভেলোৰ।

জয়াক শহুৰৰ ঘৰলৈ পঠিয়াই দি মই মোৰ মৰমৰ চাহ দোকানৰ সৰলো উপাৰ্জন লগত লৈ দোকানখন বেছি দি বন্ধ নকুলক লগত লৈ ভেলোৰলৈ গলো। ভেলোৰত চাৰিমাহ থাকি অসমলৈ উভটি আহিলো। দেখাত মই এতিয়া সম্পূৰ্ণ সুস্থ মাথোন মোৰ ভৰিটো অপাৰেখনৰ পিছৰ পৰা কিকিৎ দোষ থাকি গ'ল। লাখটিত ভৰ দি খোজ নিদিলে কৰ্মালৰ সন্ধিস্থলত বিষ হয়। হিম্পিতলৰ পৰা বিলিঙ্গ দিয়াৰ দিনা ডাক্তৰে মোক কলে মিষ্টাৰ পুনা কলিতা আপুনি এতিয়া সম্পূৰ্ণ সুস্থ কিন্তু

মই ডাক্তৰৰ মুখলৈ চালো।

কিয় জানো ডাক্তৰে কিন্তুত বৈ গ'ল সেই কিন্তুৰে যেন উকুৰাই আনিলে এক ভীষণ অসম্ভৱীয় ধুমুগাৰ আগজাননী।

কিন্তু কি ডাক্তৰ ডিঙিত ক্ৰুশ চিহ্ন হাত থৈ ডাক্তৰে ক'লে - কিন্তু আপোনাৰ কিড্‌নি ডেমেন্জ হোৱাৰ কাৰণে আৰু উৰু সন্ধিত অস্ত্ৰোপচাৰ কৰাৰ কাৰণে আপোনাৰ শৰীৰৰ কিছুমান স্তম্ব অঙ্গত প্ৰতি ক্ৰিয়াৰ সৃষ্টি কৰিছে। ফলত আপুনি চিৰ জীৱনৰ কাৰণে যোৱা জীৱন আৰু সন্তান জন্ম দিয়াৰ ক্ষমতাৰ বাবে অক্ষম হৈ পৰিব।

ডাক্তৰ, মই চিঞৰি দিছিলো। সকলো ঈশ্বৰৰ মহিমা। গড্‌ ব্লেচ্‌ ইউ।

অসমলৈ আহি থাকোতে ট্ৰেনত বতি বতি ভাবিছো জয়াৰ কথা। সেই ন বোৱাৰী জয়া। মাথোন পোন্ধৰ দিনৰ দাম্পত্য জীৱনত জীৱনবো কিমানখিনিয়েই তাই ভোগ কৰিছিল। মনত পৰিছিল সেই প্ৰথম নিশাৰ কথা। তাই আছিল অনভিজ্ঞ কোমল বয়সৰ বোৱাৰী। তাক আছিল যোৰ বুকুত সোমাই নিগাৰী জয়াৰ দৰে লাজতে তাই মোৰ কোনো কথাৰ উত্তৰ দিয়া নাছিল। মই তেতিয়া মৰমৰ আবেগত উত্তপ্ত হৈ উঠিছিলো। তাই মোৰ গাৰ উত্তাপ সহ কৰিব নোৱাৰি কৈছিল। আপোনাৰ জ্বৰ উঠিছে নেকি ?

“হয়! মই হাঁহি হাঁহি কৈছিলো “তুমি মেলেৰীয়া ম হৈ মোৰ বুকুত কামুৰি দিয়াত মোৰ জ্বৰ হৈছে।” ছয়ো হাঁহিছিলো। আৰু মই চাকিটো হুমাই দিছিলো, সেয়া আছিল মোৰ প্ৰথম নিশাৰ স্মৃতিৰ কথা। ভাবি ভাল লাগিছে কিন্তু পোন্ধৰ দিনৰ পিছতেই সকলো আশা সুখ আবেগৰ সমাপ্তি ঘটিল।

প্ৰথম কথাটো গোপনে ৰাখিছিলো, কাকো কোৱা নাছিলো। শাহুৰৰ ঘৰতে উঠিছিলোঁগৈ। প্ৰথম নিশাত মই বাহি কোঠালিতে শুই থাকোতে জয়াই আহি মোক মনে মনে ক'লে “এই; মোকে তোমাকে মায়ে মাজৰ কোঠালীতে শুবলৈ কৈছে।”

জানো এবুকু ধমকি থকা আশা লৈ তাই মোৰ গুচৰত শুবলৈ আহিছিল। হোমপুৰি তাইক মই পল্লী ৰূপে বৰণ কৰি আনিছো। তাই আহিছে কাম বাসনাৰ বশৰে নহয়, তাই অভিসাৰিকাত নহয়, আহিছে পল্লীৰ অধিকাৰত দাবীত।

মই তাক সাৱটি ধৰি গুৰোটো নিশা কান্দিছো। মাথোন সেই নিশাই নহয় আৰু বহু নিশা মই ছক ছকাই কান্দিছো তাই সান্তনা দিছিল; কান্দিছা কিয় ?

ধন আৰু অভাবৰ বাবে? তাৰ বাবে ছখ কৰি লাভ কি? তুমি থাকিলেই মোৰ সকলো থকা আৰু তুমি সুস্থ হৈ থাকিলে পুনৰ সকলো হব।

মই আৰু লুকাই নাৰাখিলো; কলো জয়া! তুমি এতিয়া জীয়া গাভৰু ছোৱালী। জীৱনৰ সুখ কি তুমি এতিয়াও বুজি নাপালা। আৰু মই চিৰজীৱনৰ কাৰণে দাম্পত্য জীৱনৰ বাবে অক্ষম। সন্তান সৃষ্টিৰ বাবেও মোৰ ক্ষমতা নাই। মই পল্লী হৈ পৰিলো। তুমি পুনৰ আনত বিয়া গোমোৱা জয়া। মোৰ সৈতে থাকি তুমি গোমাৰ জীৱনটো অপচয় নকৰিবা। মই সত্য কৰি থাকিব নোৱাৰিম।

তাই কৈছিল “মই হিন্দু নাৰী” স্বামীৰ সেৱাৰ মাজতে মোৰ সুখ। সেয়েই হিন্দু নাৰীৰ মুখ্য কামনা। শাৰীৰিক সুখ কেলে লাগিছে।

কি মাতৃ? ভাগদৰে উপলব্ধি কৰিব নোৱাৰিলে।

মই কোনো মতেই জয়াৰ বৃজাব নোৱাৰিলো। আৰু এদিন নিশা মই জয়াক শয্যাতে শুই থকা অৱস্থাতে এৰি থৈ নিৰুদ্দেশ হৈ পৰিলো। বিশ বছৰ দিন মই বহুতো দেশ ঘূৰি পুনৰ স্বদেশলৈ ঘূৰি আহিলো। মন গৈছিল জানিবলৈ জয়া ক'ত আছে। তাই পুনৰ

সংসাৰ পাতিলেনে? কিন্তু অৱশেষত জানিলো তাই এতিয়া ছটা সন্তানৰ মাক। ডাঙৰ লৰাটোৱে এইবাৰ প্ৰবেশিকা পৰীক্ষাত ২য় স্থান পাইছে। ছোৱালীজনী সপ্তম মানত তাই এতিয়া এজন ইঞ্জিনীয়াৰৰ পত্নী। তাই সুখত আছে।

“তাই সুখত থকাটোৱেই মই বিহাৰিছিলো, পুনাকাই; মই ছখেৰে মাং দিলো।

“পুনাকাইয়েও যেন সন্ধিৎ ঘূৰাই পালে আৰু” কলে মাজে মাজে বৰ মন যায় জাক আৰু লৰা ছোৱালী হালক চাবলৈ। আচলতে মই জয়াক পাহৰিব পৰা নাই।

এটা সমৰত বিদায় ললে পুনাকাইয়ে.....। খিৰিকিয়ে এবাৰ জুৰি চালে লাখটিত ভৰ দি গৈ আছিল পুনাকাই। ফুটপাথটো তেওঁৰ আগে আগে বহল হৈ গৈ আছিল এক অন্ধকাৰৰ মাজলৈ। গৈ থকা এই মল্লজয়ৰ বুকুত যে এডোখৰ বেদনাৰ ঠাঁ লৈ উদ্ভ্ৰান্তৰ দৰে ঘূৰি ফুৰিছে কোনে জানে? মাহুহ.....

মাহুহ.....। এই দৰেই অভিনয় কৰি জীয়াই থাকিব লাগিব এটি নাট্য কাহিনীলৈ।

মাহুহৰ ইতিহাস তো এবেকুৰাই.....।





শ্রী ছলাল সর্কৰ  
সাধাৰণ সম্পাদক (১৯৯১-৯২) চন।



শ্রী দেবেন নাথহলীয়া  
১৯৯১-৯২ বৰ্ষৰ মহাবিদ্যালয়ৰ শ্ৰেষ্ঠ শিল্পী ৰূপে পৰিগণিত  
হোৱাৰ উপৰিও বিভিন্ন অনুষ্ঠানত গীত পৰিবেশন কৰি  
মহাবিদ্যালয়লৈ সুনাম কঢ়িয়াই আনিছে।



মঃ বিতু হাজৰীকা  
আলোচনী সম্পাদক (১৯৯১-৯২) চন



শ্রী বিনোদ কোঁৱৰ  
১৯৯১-৯২ বৰ্ষৰ মহাবিদ্যালয় ক্ৰীড়া সপ্তাহৰ শ্ৰেষ্ঠ  
বেডমিন্টন আৰু টেবুল টেনিচ খেলুৱৈ ইয়াৰ উপৰিও ভেঙ  
গল বন্ধক হিচাপে মহাবিদ্যালয়লৈ সুনাম কঢ়িয়াই  
আনিছে।



শ্রীপ্ৰদীপ গগৈ  
এওঁ মহাবিদ্যালয়ৰ ১৯৯১-৯২ বৰ্ষৰ শ্ৰেষ্ঠ মাৰাথন  
দৌৰ বিদ হোৱাৰ উপৰিও শিৱসাগৰ জিলাৰ  
এজন নিপুণ ফুটবল খেলুৱৈ হিচাপে পৰিগণিত।



শ্ৰীপূৰ্ণানন্দ বৰুৱা

এই একেৰাহে কেইবাবাৰো স্বৰ্গপোত ডিচ্কাচৰ শ্ৰেষ্ঠ  
থ'ৱাৰ ইয়াৰ উপৰিও তেওঁ কেইবাৰে অসম দলক  
প্ৰতিনিধিত্ব কৰে তেওঁ এইবাৰ মধ্যপ্ৰদেশত হোৱা সৰ্ব-  
ভাৰতীয় আন্তঃ বিশ্ববিদ্যালয় ক্ৰীড়া প্ৰতিযোগিতালৈও  
নিৰ্বাচিত হয় ।

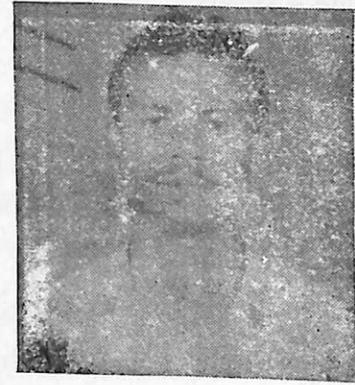


শ্ৰীমতী পৰিস্নিতা আৰনধৰা

এওঁ শ্ৰেষ্ঠ ছোৱালী দৌৰ বিদ হোৱাৰ উপৰিও  
হাই জাম্প, লং জাম্প আদিত সু নাম কঢ়িয়াই আনিছে



আলোচনী সম্পাদনা সমিতি (১৯৯১-৯২ বৰ্ষ)  
বাওঁফালৰ পৰা বহি ক্ৰমে - উপদেষ্টাৰূপে উপাধ্যক্ষ  
উদ্বুদ্ধৰ নেৰ্গ অধ্যাপক বাণীকান্ত গগৈ  
অধ্যাপিকা শ্ৰীমতী প্ৰভা গগৈ  
থিয় হৈ বাওঁফালৰ পৰা - সদস্য শ্ৰীমতী মধুমিতা  
কোৱঁৰ, সম্পাদক মঃ বিতু হাজৰিকা সদস্য  
শ্ৰীমতী মিত্ৰমাণ চুৱৰা ।



শ্ৰীকেশৱ গগৈ

এখেত মহাবিদ্যালয়ৰ তিনিবছৰ শ্ৰেষ্ঠ দৌৰ বিদ  
হোৱাৰ উপৰিও, ১৯৯১ চনত মণিপুৰত হোৱা উত্তৰ  
পূৰ্বাঞ্চল ক্ৰীড়া সমাবোধ বিলেত নতুন অভিলেখ প্ৰতিষ্ঠা  
কৰে । সেই একে বছৰতেই মণিপুৰ ইফলত হোৱা  
পূৰ্ব মণ্ডলিক ক্ৰীড়া আৰু ডিব্ৰুগড় বিশ্ববিদ্যালয়ৰ আন্তঃ  
মহাবিদ্যালয় ক্ৰীড়া প্ৰতিযোগিতা ৪০০ মিঃ দৌৰত  
অসমৰ ভিতৰত এক নতুন অভিলেখ প্ৰতিষ্ঠা কৰে  
তদুপৰি মধ্যপ্ৰদেশত হোৱা সৰ্বভাৰতীয় আন্তঃ বিশ্ব-  
বিদ্যালয়ৰ বাবে নিৰ্বাচিত হয় ।

সাধারণ সভাপত্র

প্রতিবেদন



প্র  
তি  
বে  
দ  
ন



# সাধাৰণ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

আমাৰ প্ৰতি আষ্টা বাৰি উত্তেজনাপূৰ্ণ নিৰ্বাচনত যি সকল ছাত্ৰ ছাত্ৰীয়ে মোক হেম চন্দ্ৰ দেৱ-গোস্বামী মহাবিদ্যালয়ৰ ১৯৯১-৯২ চনৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ সাধাৰণ সম্পাদক হিচাপে সাংবিধানিক নীতিৰে নিৰ্বাচিত কৰিলে সেইব্দল ছাত্ৰ-ছাত্ৰীলৈ প্ৰতিবেদনৰ আন্তৰ্গত আন্তৰ্গত কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলো। এই অ'পা-হতে অসমীয়া জাতিৰ কৃষ্টি সভ্যতা তথা অস্তিত্ব বক্ষাৰ বাবে জীৱন আত্মা দিয়া মহান শ্বহীদ সকললৈ সশ্ৰদ্ধ আন্তৰিকতাৰে প্ৰণাম কৰিলো।

শিৱসাগৰ জিলাৰ উত্তৰ দিশত প্ৰকৃতিৰ এক মনো-বম পৰিেশৰ মাজত শিক্ষা সাংস্কৃতিৰ প্ৰাণকেন্দ্ৰ স্বৰূপ ঐতিহাসিক হেম চন্দ্ৰ দেৱ গোস্বামী মহাবিদ্যালয়খন অৱ-স্থিত। এনে এখন মহাবিদ্যালয়ৰ সাধাৰণ সম্পাদক হিচাপে গুৰুত্বপূৰ্ণ পদটোৰ অধিকাৰী হৈ মহাবিদ্যালয় খনলৈ কি সেৱা অংগবতাব পাৰিলো বা নোৱাৰিলে সি বিচাৰ্য্যৰ বিষয় আৰু তাক সংশ্লিষ্ট সকলোৱে বিচাৰ কৰিব।

সাধাৰণ সম্পাদকৰ দায়িত্ব গ্ৰহণেৰে মহাবিদ্যালয় খনৰ উন্নয়নৰ অৰ্থে যৎপৰোনাস্তি চেষ্টা কৰিছিলো। অৱশ্যে সীমাবদ্ধ ক্ষমতা আছিল প্ৰতিবেদক।

হেমচন্দ্ৰ দেৱ গোস্বামী মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলৰ শুভ প্ৰচেষ্টাত সাধাৰণ সম্পাদকৰ দৰে গুৰু ভাৱ এটা কান্দ পাতি ল'বলগীয়া হৈ আজি বিয়াৰ মুহূৰ্ত্তত উপনীত হৈ পুনৰ সেইসকলৰ শুভ প্ৰচেষ্টাক

শ্ৰদ্ধাৰে সোৱৰণ কৰিছো। সাধাৰণ সম্পাদকৰ দায়িত্ব লৈ মহাবিদ্যালয় খনিৰ সৰ্বস্বাক্ষীৰ উন্নতিৰ প্ৰচেষ্টাত বত হওঁ। অৱশ্যে এইটো কথা ঠিক যে চালুকীয়া অৱস্থাত থকা আমাৰ মহাবিদ্যালয় খনিৰ বিভিন্ন সমস্যা সমূহ হৰীকৰণৰ কাৰণে সাধাৰণ সম্পাদকৰ এবহুৰ কাল নিশ্চয় লেখত ল'বলগীয়া নহয়। তথাপিও সমস্যাসমূহৰ সামাধানৰ বাবে যৎপৰোনাস্তি প্ৰচেষ্টা চলোৱা হৈছিল মহাবিদ্যালয় খনিৰ উন্নতিৰ প্ৰথম পদক্ষেপ হিচাপে নিশ্চয় শিক্ষক আৰু ছাত্ৰৰ মাজত সমন্ধ সৌহাৰ্য্য মূলক হ'ব লাগিব। এই দুটাৰ সম্বন্ধতহে পৈক্ষিক পৰিবেশ সৃষ্টি হোৱাৰ আশা বাধিব পাৰি।

নিৰ্বাচনত জয়ী হৈ ৭/১২/৯১ তাৰিখে মহাবি-দ্যালয়ৰ পুৰুষীয় শিক্ষাগুৰু তথা পুৰণা কমিটিৰ বিষয় ববীয়া আৰু অগ্ৰাণ্য ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ উপস্থিতিত আনুষ্ঠানিক ভাৱে শপত গ্ৰহণ কৰি সাধাৰণ সম্পাদকৰ কাৰ্য্যভাৰ গ্ৰহণ কৰো। পত্ৰিক তাবে পুৰ্চেষ্টাৰ প্ৰথম খোজ হিচাপে হাত তুলি লগো স সৃষ্টিৰ্থিতম বাৰ্ষিক ক্ৰীড়া সপ্তাহ। প্ৰতি খৰতকীয়া ভাৱে ১৬/১২/৯১ তাৰিখৰ পৰা ২১/১২/৯১ তাৰিখলৈকে মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ উদযাপন কৰা হয়।

মহাবিদ্যালয়ৰ ২১/১২/৯১ তাৰিখে ছাত্ৰ একতা সভাৰ দ্বাৰা আয়োজিত এখনি সাধাৰণ সভা আহ্বান কৰা হয়। উক্ত সাধাৰণ সভাত মহাবিদ্যালয়ৰ অভাৱ

অভিযোগ সম্পর্কে আলোচনা কৰি মাননীয় অসমৰ মুখ্যমন্ত্রী এখন স্মাৰক পত্ৰ দিবৰ বাবে পুস্তক আকাৰে পোৱা হয়।

যথা সম্ভৱ বঁটা বিতৰণী সভা পাতিবৰ নোৱাৰাত ছানুৱাৰী মাহৰ ২৮/১/৯২ তাৰিখে বঁটা বিতৰণী সভা অনুষ্ঠিত কৰা হয়। সভাত বিশিষ্ট অতিথি হিচাপে শিৱসাগৰ জিলাৰ ক্ৰীড়া বিভাগৰ সভাপতি শ্ৰীযুত বৰন গোহাঁইদেৱে উপস্থিত থাকি সভাৰ সৌষ্ঠৱ বৃদ্ধি কৰাৰ লগতে খেলজগতৰ সম্পর্কে আৰু মৌ কথাকৈ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সমূহক উৎসাহিত কৰে।

ভৌনতৰ বীতি নীতি অনুসৰি পৰম্পৰাগত ভাৱে স্নি মহা শ্ৰী শ্ৰী বাকদেৱী বীণাপানি সৰস্বতী মাতৃৰ সপোষিত্ব অৰ্থে মহাবিদ্যালয় সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, অধ্যক্ষ উপাধ্যক্ষ, অধ্যাপক অধ্যাপিকাও সমূহ কৰ্মচাৰী বৃন্দৰ সহযোগত জাক জমকভাবে পূজা পালন কৰা হয়।

ফেব্ৰুৱাৰী মাহৰ ৮/২/৯২ তাৰিখে মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ শ্ৰীঅক্ষয় দিহিঙীয়াক ভাৰতীয় সেনা-বাহিনীয়ে গ্ৰেপ্তাৰ কৰা প্ৰতিবাদ এপ্ৰিল মাহৰ ১৫/৪/৯২ তাৰিখে মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে শ্ৰেণী বৰ্জন কাৰ্য্যসূচী গ্ৰহণ কৰি পাঠ গ্ৰহণৰ পৰা বিৰত থাকে। ১৫/৪/৯২ তাৰিখে মহাবিদ্যালয় অধ্যক্ষ উপাধ্যক্ষ, অধ্যাপক অধ্যাপিকা তথা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীও সমূহ কৰ্মচাৰী বৃন্দৰ উপস্থিতিত স্বাধীনতা দিৱস উদ্‌যাপন কৰা হয়।

ইয়াৰ পৰাহে ছাত্ৰ একতা সভাৰ কাৰ্য্যনিৰ্বাহক সভাৰ সিদ্ধান্ত ক্ৰমে ছাত্ৰ একতা সভাৰ এটা প্ৰাৰ্থী কাৰ্যালয় নিৰ্মাণৰ বাবে আৰ্থিক সাহায্য বিচাৰি ছাত্ৰ একতা সভাৰহে ৰাজশ্ৰী পাৱলকেচনৰ স্বত্বাধিকাৰ ওচৰত এখন আবেদন নিজ হাতেৰে প্ৰেৰণ কৰা। এই একে উদ্দেশ্যে তত্তলৈ ২৮/৪/৯২ তাৰিখে আৰ্থিক সাহায্য বিচাৰি মৰাণ চাকুলৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ কেইজনমান

দ্বিৱৰ বৰীয়াৰ মৈতে গৈ একোখনকৈ আবেদন প্ৰদান হয়। অৱশেষত চাকুলৰ চেয়াৰমেনক লগ কৰি অভাৱ অভিযোগ সম্পর্কীয় এখন আবেদন নিজ প্ৰেৰণ কৰা।

চেপ্তেম্বৰ মাহৰ ৮/৯/৯২ তাৰিখে ছাত্ৰ একতা সভাৰ এখনি সাধাৰণ সভা আহ্বান কৰা হয়। উক্ত সাধাৰণ সভাত মহাবিদ্যালয় বছেৰেকীয়া আলোচনীখনৰ সম্পর্কে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সাজ পোছাক পৰিধান তথা কপালী জয়ন্তী সম্পর্কে আলোচনা কৰি সেইটামান প্ৰস্তাৱ লোৱা হয়। উক্ত প্ৰস্তাৱ কেইটা ২১/৯/৯২ তাৰিখে মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ মহোদয়ৰ ওচৰত প্ৰদান কৰা হয়।

২৫/৯/৯২ তাৰিখে মহাবিদ্যালয় সপ্তবিংশতিতম নৱাগত আদৰনি সভা পতা হয়।

উক্ত আদৰনি সভাত বিশিষ্ট অতিথি হিচাপে মাননীয় অসমৰ আইন পৌৰ প্ৰশাসন ও শক্তি মন্ত্ৰী মহোদয় মাননীয় অসমৰ শিক্ষা মন্ত্ৰী, এবিটা চেয়াৰমেন ও শিৱসাগৰ জিলাৰ প্ৰাণ্ড; বয়স্ক শিক্ষা বিভাগৰ পৰিদৰ্শক মহোদয়ক আমন্ত্ৰণ কৰি অনা হয়। সভাত সভাপতিত্ব কৰে মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ মহোদয়ে। এই সভাতেই মহাবিদ্যালয়ৰ অভাৱ অভিযোগ সম্পর্কে এখনি স্মাৰক পত্ৰ মাননীয় আইন পৌৰ প্ৰশাসনৰ ও শক্তি মন্ত্ৰী মহোদয়ে আৰু শিক্ষা মন্ত্ৰীলৈ প্ৰেৰণ কৰা হয়। লগতে আইন মন্ত্ৰীৰ যোগেদি মুখ্যমন্ত্ৰীলৈও প্ৰেৰণ কৰা হয়।

নৱেম্বৰ মাহৰ ৬/১১/৯২ তাৰিখে মৰাণ চাকুলৰ এবিটা চেয়াৰমেন ছাত্ৰ একতা সভাৰ আমন্ত্ৰণ ক্ৰমে আছিল মহাবিদ্যালয়ৰ অভাৱ অভিযোগ সম্পর্কে বুজায়। শেষত অধ্যক্ষ মহোদয়ে, শিক্ষক শিক্ষয়ত্ৰী বৃন্দ তথা ছাত্ৰ একতা সভাৰ বিষয়ববীয়া সকলৰ আলোচনাত মিলিত হৈ এটা পক্ষী ঘৰ নিৰ্মাণ কৰি দিম বুলি আশ্বাস দিয়ে।

ছাত্ৰ বন্ধু বান্ধবীসকল আপোনালোকে জানে

আমাৰ মহাবিদ্যালয়ে পূৰ্ণ পৰ্য্যায়ত বিকশিত হবলৈ হলে আমি বহুতো বাধা অতিক্ৰম কৰিব লাগিব। আমাৰ কিছুমান নিজস্ব দাবী আছে সেই দাবী সমূহ ভালকৈ

কাৰ্য্যকৰি কৰিব পাৰিলে শুকুৰ্ভাৰত মহাবিদ্যালয়ৰ মান উন্নত হব।

## আমাৰ দাবী সমূহ হ'ল

- ১) অতীৰ প্ৰয়োজনীয় এটা প্ৰেক্ষাগৃহ আমাক লাগে।
- ২) মহাবিদ্যালয়খনৰ চৌহদটো পৰিষ্কাৰ কৰি সীমা সংৰক্ষণ কৰিব লাগে।
- ৩) দুৰ্গাৰতীয়া ছাত্ৰ-ছাত্ৰী থাকিবৰ বাবে দুটা আবাস গৃহ আমাক লাগে।
- ৪) দুটা ছাত্ৰ-ছাত্ৰী জিৰণী চৰা আমাক লাগে।
- ৫) শিক্ষাৰ প্ৰধান অংগ, এটা পূৰ্ণাঙ্গ গ্ৰন্থাগাৰৰ লগতে এটা পঢ়া কোঠাৰো আৱশ্যক।

এইবিলাক সমস্যা সামাধানৰ বাবে মাননীয় অসমৰ মুখ্যমন্ত্ৰী স্থানীয় বিধায়ক ও মাননীয় অসমৰ আইন মন্ত্ৰী মাননীয় অসমৰ শিক্ষা মন্ত্ৰী মহোদয়ক অৱগত কৰা হয়। কিন্তু এই সকলো বিলাক সমস্যা সামাধানৰ বাবে এক দীৰ্ঘমাদি প্ৰক্ৰিয়াৰ প্ৰয়োজন আছে। আমি আশা ৰাখিছো এনে সমস্যা সমূহ সামাধানৰ বাবে আমাৰ কৰ্তৃপক্ষই উপযুক্ত সহায়ি দিলে, আমাৰ দাবীৰ সামকৰ্তা এদিন কাৰ্য্যকৰি নিশ্চয় হ'বই লগতে এই সকলো বিলাক দিশত বৰ্ত্তমানে আগবঢ়োৱা সেৱাৰ উপৰিও পৰৱৰ্ত্তী ছাত্ৰ একতা সভাৰ কাৰ্য্যকালত

## একতা সভাৰ বিষয়ে দু-আশাৰ

অসমৰ সাম্প্ৰতিক ৰাজনৈতিক পৰিস্থিতিৰ পৰি প্ৰেক্ষিতত আমাৰ প্ৰধান প্ৰয়োজনীয় কথাটো হৈছে বিভিন্ন শক্তি উপজাতিৰ মাজত থকা সমন্বয় সৃষ্টি কৰা। এইখিনিতে এটা কথা কব লাগিব পৰিবন্ধনশীল সমাজে বিচৰা, জানিব লগীয়া; কৰিবলগীয়া আদি বহু

ই সম্ভৱ হৈ উঠিব বুলি আশা কৰিলো।

ইয়াৰ উপৰিও ছাত্ৰ সমাজে ভোগ কৰি অহা মহাবিদ্যালয়ৰ বিভিন্ন অন্ত্যন্তৰীণ সমস্যাৰলৈ দুৰ কৰিবলৈ ডিব্ৰুগড় বিশ্ববিদ্যালয় অহৰ্গত মহাবিদ্যালয় সমূহৰ সাধাৰণ সম্পাদক সকলৰ প্ৰতিনিধি সভাৰ যোগেদি গৃহীত প্ৰস্তাৱ সমূহ মাননীয় অসমৰ মুখ্যমন্ত্ৰীক ২১/৯/৯২ তাৰিখে প্ৰেৰণ কৰা হয়।

আমাৰ দুৰ্বল আৰ্থ সামাজিক ব্যৱস্থাই এনে বিলাক দাবী অতি সোনকালে পূৰ্ণ কৰাত সক্ষম নিশ্চিত নকৰে বুলি আমি জানো, কাৰণেই এনে ব্যৱস্থাৰ আমি দীৰ্ঘমাদি প্ৰক্ৰিয়াৰ কথা বিবেচনা কৰো।

আমাৰ কাৰ্য্য মাপত আ জালতে যত্ন ক আকৌৱালী লোৱা আমাৰ মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ বন্ধু তৰুণ বৰুৱা আৰু ছাত্ৰী বান্ধবী মঞ্জুৰমা চাংমাই মৃত আত্মাৰ সদগতি কামনা কৰি মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ, উপাধ্যক্ষ, অধ্যাপক, অধ্যাপিকা তথা ছাত্ৰ ছাত্ৰী ও সমূহ কৰ্মচাৰী বৃন্দৰ উপস্থিতিত এখনি শোকসভা পতা হয়।

ক্ষেত্ৰতেই আমিৰোৰ প্ৰায় অনতিজ্ঞ। এয়া আমাৰ দোষ জ্ঞান আহৰণেই ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মূল উদ্দেশ্য হলেও আৰ্জি ঘাৰ দোষতেই হওঁক বা যি কাৰণতেই নহওঁক অসমীয়া ভাষা সংস্কৃতি বিপন্ন হোৱাৰ উপক্ৰম হৈছে আৰু এনে অৱস্থা নীৰৱ দৰ্শক হোৱাটো জানো উচিত

অসমীয়াৰ অস্তিত্ব আজি বিপন্ন পৰাধীনতাৰ শিকলি  
ডালে ১৯৪৭ চনত চিগি পৰোতে যেতিয়া আনন্দত  
নাচি উঠা হৈছিল তেতিয়া অসম বাসীয়ে ভাবিছিল নে  
যে, আকৌ এদিন অস্তিত্ব বক্ষা আন্দোলনত নামিব  
লাগিব। দুখৰ বিষয় আজি অসমীয়াই দেশীয় চৰকাৰৰ  
ওচৰতে অস্তিত্ব বক্ষাৰ আন্দোলন কৰি শ শত্ৰুনে  
প্ৰাণ বিসৰ্জন দিব লগীয়া হৈছে। অসমীয়া জাতিক  
বচাবৰ বাবে আজি ওলাই আহিব লগা হল ছাত্ৰ  
সমাজ অসমৰ অস্তিত্ব বক্ষা কৰিবৰ বাবে নেতৃত্ব  
লৈ আগবাঢ়িব লগা হল ছাত্ৰ সমাজেই।

শত্ৰু উপন্যাস লক্ষ্য অনুকূল বতৰত যেনে সমৰ  
কাৰী ফলস্বৰূপ লক্ষ্য উৎসাহ উদ্দীপনা, সুপৰামৰ্শ  
প্ৰেৰণা আদিৰ ওতপোত : সমৰ আছে। কিন্তু অশ্ৰিয়  
হৰ্ষিত ই সত্য যেতিয়া কৰ্মই লাগিব যে, কিছু ক্ষেত্ৰত  
প্ৰায় প্ৰতিক্ৰম।

অসমৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলৰ কৰ্তব্য আশ্ৰিত  
যুগত বহুগুণে বৃদ্ধি হৈ পৰিছে। ক্ষমতাৰ অপব্যৱহাৰে  
অসমীয়াৰ গণতান্ত্ৰিক অধিকাৰ বিপদাপন্ন কৰি তুলিছে।  
চৰ্তাঙ্ককাৰীয়ে সৃষ্টি কৰিব পৰা বাধা বিধানিবোৰ  
হেৰাৰেও আঁতৰ কৰি উদ্দেশ্য সক্ষমত উপনীত হবলৈ  
যাওঁতে একতা সভাখনে সকলোবোৰ দিশ-ৰাতে সামৰি  
লব পাৰে তাৰ বাবে বৰ্তমানৰ দৰে ভৱিষ্যতেও ছাত্ৰ-  
ছাত্ৰী বন্ধু-গৰুৱী সকলে পৰস্পৰাগতভাৱে চেপ্তাৰ ক্ৰুটি  
নকৰিব বুলিয়েই মোৰ দৃঢ় বিশ্বাস।

শৈক্ষিক পৰিবেশটোৰ লগত জড়িত হৈ জ্ঞানৰ  
প্ৰসাৰ ঘটাবলৈ চেপ্তা চলোৱাৰ লগে লগে ছাত্ৰ-ছাত্ৰী  
সকলে বাৰ্ষিক ধাৰণ ধাৰণাৰ প্ৰতি আকৃষ্ট হৈ সামাজিক  
দায়বদ্ধতাৰ মাজত নিজেও অন্তৰ্ভুক্ত কৰাৰ প্ৰয়োজন।  
ছাত্ৰ বা ছাত্ৰী হিচাপে নিজে চিনাকি দি বিভিন্ন  
বাদানুবাদেৰে অগ্ৰসৰ হওঁতে সন্মুখীন হব লগা অন্তৰায়  
সমূহক মৰ্মিবুৰ কৰি আগবাঢ়ি গলেহে বাঞ্ছিত আশাৰ

কুসুম আয়ত্ব কৰিব পৰা হব। যিহেতু ছাত্ৰ অৱস্থাৰ  
পৰাই পুথিগত জ্ঞান আহৰণৰ লগে লগে দেশৰ সামাজিক  
পৰিস্থিতিৰ প্ৰতি তীক্ষ্ণভাৱে চকু দিয়াৰ লগতে অধ্যয়ন  
আৰু একাগ্ৰতাৰ অতীৰ প্ৰয়োজন। অত্যাধিক ছাত্ৰ-  
ছাত্ৰীৰ মাজতে একা সংহতিৰে সকলোটি একেখন হাতৰ  
পতকাৰে নতশিৰ হৈ যাতে প্ৰকৃত উদ্দেশ্য সিদ্ধি কৰিব  
পৰা হয় তাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখিব লাগে। মহাবিদ্যালয়  
ছাত্ৰ গোটে "ছাত্ৰ একতা সভাখন" গঠন কৰাৰ লগতে  
আগবঢ়াই নিয়াটো সমানে কৰ্তব্য।

মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক এই প্ৰতিবেদনৰ  
দ্বাৰা অত্ৰ এক বিষয় অৱগত কৰাৰ আদ্য হেপাহ  
সামৰিব নোৱাৰিলো।— কিয়নো এখন মহাবিদ্যালয়ৰ  
ছাত্ৰ একতা সভা প্ৰগতিবাদী আৰু সক্ৰিয় হবলৈ সকলো  
ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সহায়-সহযোগিতা তথা গঠনমূলক সমা-  
লোচনা একান্তই বাঞ্ছনীয়। কিন্তু আমাৰ মহাবিদ্যা-  
লয় ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মাজত ইয়াৰ অভাৱ পৰিলক্ষিত হোৱা  
দেখা যায়। গতিকে ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলৰ প্ৰতি এটি মোৰ  
অনুবোধ - বিষয় ববীয়া সকলক নিৰ্বাচন কৰিয়েই কৰ্তব্য  
শেষ বুলি নধৰি সকলো সমন্বয়ে সদায় সহায় সহযো-  
গিতা দিহা পৰামৰ্শ আগবঢ়াই যেন। লগতে একতা সভাৰ  
বিষয় ববীয়া সকলৰ দৃষ্টি গোচৰ কাৰণ বিচাৰো যে  
তেখেতসকলে মহাবিদ্যালয়ৰ সপ্তাহ উদযাপনক বিভাগীয়  
দায়িত্ব পালন কৰিয়েই ক্ৰান্ত নাথাকি বিভিন্ন সময়ত  
একতা সভাৰ কাম কান্ধত সহযোগিতা আগবঢ়োৱা উচিত।

আমাৰ ইমান বিলাক সমস্যা থকা সত্ত্বেও  
আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ শিক্ষক ছাত্ৰই সকলো মূৰ পাতি  
লৈ শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত অগ্ৰগতি লাভ কৰোতা আমাৰ  
বাবে প্ৰশংসনীয়। আমি আশা ৰাখিছো সন্মত সমূহৰ  
মাজতো আমাৰ সতীৰ্থসকলে শিক্ষা শেষ কৰি  
ভৱিষ্যতৰ মানৱ সেৱাত আৱনিয়েগ কৰিব।

## কৃতজ্ঞতা II

যিসকল উদ্যোক্তাই নিতাই পুখুৰীত এনে এখন  
শিক্ষানুষ্ঠান গঢ় দিলে— যাৰ নামত হেমচন্দ্ৰ দেৱ গোস্বামী  
মহাবিদ্যালয়, সেই মাননীয় উদ্যোক্তাসকলে পৰিচালনা  
সমিটিৰ প্ৰাক্তন সভাপতি তথা সদস্যসকলে আন্তৰিক  
অভিনন্দন জনোৱাৰ লগতে তেখেত সকলৰ এই মহান  
বৰঙনি নতুন পুৰুষৰ বাবে সদায় স্মৰণীয় হৈ ৰব।  
লগতে বিদায়ী অধ্যক্ষ মহোদয়লৈ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা  
জ্ঞাপন কৰিলো। লিখাৰ অভ্যাস নেহোৱাৰ হতুকে  
অজানিতে ভুল হোৱাতো স্বাভাৱিক বুলি ভাবিয়েই  
ভুলৰ ক্ষমা প্ৰাৰ্থনা বিচাৰিলো।

মোৰ সম্পূৰ্ণ কাৰ্যকালছোৱাত বিভিন্ন কৃত—

কৰ্মত দিহা পৰামৰ্শ, আৰু সহায় সহযোগিতা, গঠনমূলক  
পৰামৰ্শ দিয়াৰ বাবে মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ, উপাধ্যক্ষ  
অধ্যাপক, অধ্যাপিকা গুৰুগাৰিকা মৰমৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী,  
বন্ধু-বান্ধৱী ছাত্ৰ একতা সভাৰ বিষয়ববীয়া ও সভাপতি  
মহোদয়লৈ লগতে সমূহ কৰ্মচাৰী বৃন্দলৈ মোৰ  
আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলো।

সদৌ শেষত নৱ-নিৰ্বাচিত বিষয়ববীয়া ও  
সভাপতি মহোদয়লৈ শুভেচ্ছা জনাই আৰু মহাবিদ্যা-  
লয়খনৰ উদ্বোধনৰ উল্লেখ কামনা কৰি প্ৰতিবেদন  
ইমানতে সামৰণি মাৰিলো।

শ্ৰীচুলাল সন্দিকৈ

জয়তু  
হেমচন্দ্ৰ দেৱ গোস্বামী মহাবিদ্যালয়  
ছাত্ৰ একতা সভা  
১৯৯১-৯২

# সহঃ সাধাৰণ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভণিতেই অসমৰ অস্তিত্বক্ষমতা  
 বিসৰ্জন কৰিবলৈ বৰীন্দ্র নাথ বৰুৱাৰ কলিঙ্গাৰ কেঁচু স্তেজ  
 চালি। স্বীয় উচ্চতৰ কৰ্মৰে সেই সকলৰ স্মৃতি সশ্ৰদ্ধ  
 কৰিবলৈ জনাইছোঁ।

১৯২১/২২ অধ্যয়নবৰ্ষটোৰ বাবে মোক যি সকল  
 ছাত্ৰছাত্ৰীক বন্ধুনিলাক্ষীয়ে হেমচন্দ্ৰ দেৱগোস্বামী মহাবি-  
 দ্যালয়ৰ ছাত্ৰছাত্ৰীক একত্ৰ সভাৰ সহকাৰী সাধাৰণ সম্পাদক  
 পদত অধিষ্ঠিত কৰিবলৈ অনুমোদন দিলে তেখেত সকলৰ  
 সহায়ৰে মোৰ জ্ঞানভাণ্ডাৰ বৰ্ত্তমান স্থাপন কৰিছোঁ। আগতে  
 মোৰ প্ৰত্যাহ্বানৰ প্ৰত্যক্ষ সাক্ষাৎকৰী ছাত্ৰছাত্ৰীক মৰম  
 সঁচিলাই ৮ প্ৰতিবেদনৰ জৰিয়তে মোৰ কাৰ্য্যকৰীক এটি  
 চমুয়া জাতীয় মাজিৰাৰ যিহে ইচ্ছা কৰিছোঁ।

মই ইতিমধ্যেই কাৰ্য্যকালত মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ  
 একতা সভাৰীতৰ কাৰ্য্যপৰা আয়োজন কৰা প্ৰতিটো  
 কাৰ্য্যমুচীতে সক্ৰিয় অংশগ্ৰহণ কৰিছোঁ। মহাবি-  
 দ্যালয় সপ্তাহ শ্ৰীশ্ৰী সবস্বতীয়া সন্মত আদৰণ  
 সভা আন্তঃ মহাবিদ্যালয় ফুটবল প্ৰতিযোগিতা আদি  
 প্ৰতিটো কাৰ্য্যমুচীতে বিভাগীয় সম্পাদক সকলক তথা  
 সাধাৰণ সম্পাদকক উৎসৰ্গা সহযোগিতা আগবঢ়াই  
 তৰফৰ ভাৱে অনুষ্ঠিত কৰাত সহায় কৰিছোঁ। ইয়াৰ  
 উপৰিও বহু সময়ত সাধাৰণ সম্পাদকৰ অনুপস্থিতিত  
 প্ৰত্যেক একতা সভাৰ কিছুমান দায়িত্ব পূৰ্ণ কাম পালন কৰিব  
 লগা হৈছিল। আয়াৰ কাৰ্য্যকালত মহাবিদ্যালয়ৰ  
 বিভিন্ন দিশত ক্ৰিয়মানখিনি উন্নতি কৰিব পাৰিলো  
 আমাৰ কাৰ্য্যকালত ঘটা ছটা শোকবহ ঘটনা

১৯২১/২২ এপ্ৰিল মাহ ভিতৰতে একাদশ শ্ৰেণীৰ ছাত্ৰ  
 বন্ধু তপন বৰুৱা আৰু দাদেশ শ্ৰেণীৰ ছাত্ৰী বান্ধবী  
 চন্দ্ৰাৰমণ চাংমাইৰ অকাল মৃত্যু। তেওঁলোকৰ  
 প্ৰকাৰী মৃত্যুৰ বাস্তবিক পাই শোক সন্তপ্ত পৰিয়াল-  
 বৰ্গলৈ গভীৰ সমবেদনা জ্ঞাপন কৰিছোঁ।

কৃতজ্ঞতা— সন্দেহ শেষত মোক বিশেষ ভাৱে সহায়  
 সহযোগিতা কৰিবলৈ বাবে অধ্যক্ষ মহোদয় শ্ৰীযুত  
 চিত্ৰসেন বৰজিৎমাৰ অধ্যাপক শ্ৰীযুত বাণীকান্ত গগৈ  
 প্ৰবক্তা শ্ৰীযুত সঞ্জীৱ বৰগোহাঁই প্ৰবক্তা শ্ৰীযুত  
 কনীৰ্ব শইকীয়া অধ্যাপিকা শ্ৰীযুতী কৰিপ্রভা গগৈ  
 ওলাইন বাইদেউ অধ্যাপিকা অঞ্জলী গগৈ শ্ৰীযুত  
 দীপালী গগৈ বাইদেউলৈ সন্তপ্ত কৃতজ্ঞতা আগবঢ়াইছোঁ।

মাননীয় শিক্ষা গুৰু সকলৰ উপৰিও বন্ধু  
 স্বৰ্গীয় দয়ামণি সন্দিকৈ অচ্যুত গগৈ, সোপাল গগৈ  
 জ্ঞানেন গগৈ, বেৰ দিহিঙ্গিয়া, ভবেন কোৱৰ  
 অতুল গগৈ দিপুল ছৰী, ভবেন খনিৰ, যুগল বড়া,  
 সুনীল ফুকন, বাজীৰ বৰগোহাঁই, চন্দ্ৰ দিহিঙ্গিয়া  
 আৰু বান্ধৱী - শ্ৰীমতী নিহাৰিকা ৰাজখনিৰ, কবীকা  
 দত্ত, মঞ্জু শইকীয়া গণতি চেতিয়া, সোনমাই গগৈ  
 চাকমণি ভূঞা পৰিস্থিতা আৰু বা, টুটমনি কোৱৰ  
 বেধা সন্দিকৈ, দিপালী দিহিঙ্গিয়া, কপজ্যোতি চাংমাই  
 সোনমণি গগৈ তথা বাইদেউ - শ্ৰীমতী পূৰ্ণিমা  
 গগৈ ৰঞ্জু দত্ত আৰু কমা গগৈয়ে সহায় সহযোগ  
 আগবঢ়োৱাৰ বাবে তেখেত সকলক জ্ঞানাবে সোঁৱৰিছোঁ।

ইতি  
 শ্ৰীমঞ্জু শইকীয়া

সহঃ সাধাৰণ সম্পাদক  
 হেমচন্দ্ৰ দেৱগোস্বামী মহাবিদ্যালয়, নিতাইপুখুৰী  
 ছাত্ৰ একতা সভা

## ছাত্ৰ জিৱণি চ'ৰা বিভাগৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

হেমচন্দ্ৰ দেৱ গোস্বামী মহাবিদ্যালয়ৰ ১৯১১-১২ চনৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ ছাত্ৰ জিৱণি চ'ৰা বিভাগৰ সম্পাদক হিচাবে মোক ভোটদি নিৰ্বাচিত কৰাৰ বাবে মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীলৈ আন্তৰিক শুভাকাঙ্ক্ষি জ্ঞাপন কৰিলো।

মই ছাত্ৰ জিৱণি চ'ৰাৰ সম্পাদকৰূপে কাম কৰাত কিমানখিনি সফলতা লাভ কৰিলো সেয়া বিচাৰাৰ ভাব ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ ওপৰত অৰ্পণ কৰিলো। অৱশ্যে মহাবিদ্যালয়ৰ উন্নতি হকে মোৰ কাৰ্যকালৰ সময়ছোৱাত কিবা এটা কৰাৰ বাবে চেষ্টাৰ অৱহেলা কেতিয়াও কৰা নাছিলো। এইখিনিতে অনিচ্ছাকৃত ভাৱে ৰৈ যোৱা ভুল ক্ৰমটোৰ বাবে সকলোৰে ওচৰত ক্ষমা বিচাৰিছো।

কাৰ্য্যভাৰ গ্ৰহণ কৰাৰ কেইদিনমানৰ পাছতে ষষ্ঠবিশিষ্টম 'মহাবিদ্যালয় সঞ্জীৱ' আৰম্ভ হয়। মোৰ দায়িত্বত থকা কেৰম, ডবা বেডমিণ্টন, টেবুল টেনিছ আদি প্ৰায়বোৰ খেলেই অনুষ্ঠিত কৰা হয়। খেলসমূহ অনুষ্ঠিত কৰাও যথেষ্টখিনি অশুবিধাৰ সন্মুখীন হৈছিলো যদিও বিভাগীয় উপদেষ্টা মহোদয়ৰ পৰামৰ্শ, কেইজনমান বন্ধুৰ সহযোগত সকলোবোৰ বাধা বিধিণি অতিক্ৰম কৰি সকলোৰে খেল অনুষ্ঠিত কৰিবলৈ সক্ষম হুপো। উক্ত খেল সমূহত যোগদান কৰা সকলো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীলৈ ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলো। শ্ৰীবিনোদ কোঁৱৰে ছাত্ৰ জিৱণি চ'ৰাৰ অন্তৰ্গত খেল-সমূহত শ্ৰেষ্ঠ খেলুৱৈৰ সন্মান লাভ কৰে। তেখেতৰ

লগতে অগ্ৰাণ্ড সকলো বিজয়ী প্ৰতিযোগীৰ পৰা অদূৰ ভৱিষ্যতত উচ্চ মানদণ্ডৰ খেল প্ৰদৰ্শনৰ আশা ৰাখিলো। আৰু সকলোটলৈ শুভেচ্ছা জনালো।

ছাত্ৰ জিৱণি চ'ৰাৰ সমস্ত সমূহ এইখিনিতে আমাৰ ছাত্ৰ জিৱণি চ'ৰা ঘৰটোৰ এটা প্ৰতিচ্ছবি দাঙি ধৰিব বিচাৰিছো। ছাত্ৰ জিৱণি চ'ৰা ঘৰটোত ছাত্ৰই সম্পূৰ্ণকৈ জিৱাৰ পৰা অৱস্থা আজি পৰ্যন্ত হোৱা পৈ নাই। তাৰ উপৰি ছাত্ৰই তাত কোনো খেল খেলিবলৈ পোৱা নাই। ইয়াকপৰি ঘৰটোৰ মজিয়াখন কেচা, বাব ফলত টেবুল টেনিছ খেলাত অশুবিধাৰ সৃষ্টি হয়। গতিকে মহাবিদ্যালয়ৰ কৰ্তৃপক্ষক জিৱণি চ'ৰা ঘৰটোৰ মজিয়াখন পৰীক্ষণ আৰু ছাত্ৰ জিৱণি চ'ৰাত অতিকৈ প্ৰয়োজনীয় বিজুলী পোহৰ আৰু বিজুলী বিচনী তথা নানা খেলাৰ সাৱগ্ৰী যোগান ধৰি ছাত্ৰসকলৰ খেলৰ মানদণ্ড উন্নত কৰিবলৈ সহায় আগবঢ়াব বুলি টানি অনুৰোধ জনালো।

আমাৰ কৰ্তব্য - মহাবিদ্যালয়ৰ সকলো বস্তুকে নিজৰ বস্তুৰ দৰে ব্যৱহাৰ কৰিব লাগে আৰু মহাবিদ্যালয়ৰ ভিতৰত যিখিনি নিয়মামুৰ্ত্তিতা মানি চলিব লাগে আৰু সেইখিনি মানি চলিলেহে আমি লক্ষ্যত উপনীত হব পাৰিম। মোৰ কাৰ্য্যকালত বিভাগীয় উপদেষ্টা মহোদয় শ্ৰীশঙ্কৰ বৰুৱা শৰ্মা চাবে যি সহায় আগবঢ়ালে তাৰ বাবে তেখেতৰ ওচৰত মই 'চিৰকৃত্তজ' হৈ বুলো। লগতে মাননীয় শ্ৰী অজিত বেহেৰা চাৰ, শ্ৰীস্বামী বৰগোহাঁই

চাৰ আৰু শ্ৰী কণীধৰ শইকীয়া চাবে যি সহায় সহযোগ আগবঢ়ালে তাৰ বাবে তেখেতসকললৈ কৃতজ্ঞতা য়াকপৰি মোক সকলো সময়তে সহায় সহযোগ আগবঢ়োৱা শ্ৰীতপন গোহাঁই, জিতুল কোঁৱৰ বৰ্জিত বড়া, অশোক চাহু, নাৰায়ণ চাহু, বিনোদ

কোঁৱৰ, দেৱানন্দ বৰুৱালৈ শলাগৰ শৰাই আগবঢ়ালো। সদৌ শেষত মহাবিদ্যালয়খনৰ সকলো দিশতে উন্নতি কামনা কৰি মোৰ চমু প্ৰতিবেদন সামৰণি মাৰিলো।

শ্ৰীপুলিন সন্দিকৈ  
সম্পাদক ছাত্ৰ জিৱণি চ'ৰা  
ছাত্ৰ একতা সভা  
হেমচন্দ্ৰ দেৱ গোস্বামী মহাবিদ্যালয়



## ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাৰ সম্পাদিকাৰ প্ৰতিবেদন

সম্পাদিকাৰ প্ৰতিবেদন  
ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাৰ সম্পাদিকাৰ প্ৰতিবেদন  
ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাৰ সম্পাদিকাৰ প্ৰতিবেদন

প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভণিতেই অসমৰ অস্তিত্ব বন্ধাৰ আন্দোলনত প্ৰাণ আহুতি দিয়া শহীদ সকললৈ মোৰ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধাঞ্জলি জ্ঞাপন কৰিলো। ১৯৬৫ চনতে স্থাপিত হোৱা এই মহাবিদ্যালয়ৰ খনিয়ে বৰ্তমান ২৭ বছৰত ভৰি দিলোঁহ। এই শিক্ষানুষ্ঠানত শিক্ষালাভ কৰিবলৈ আহি মোৰ এদিন ছাত্ৰী জিৰণিকোঠাৰ সম্পাদিকা হোৱাৰ সৌভাগ্য ঘটিছিল। সেয়েহে ১৯৯১-৯২ বছৰটোত ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাৰ সম্পাদিকা হিচাপে মোক বিনা প্ৰতিদ্বন্দিতাবে নিৰ্বাচিত হোৱাৰ সুবিধা কণ দিয়াৰ বাবে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ লগতে শিক্ষানুষ্ঠানটিক পেৰা কৰিবলৈ মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী তথা বন্ধু বান্ধৱী সকলে যি সুযোগ দিলে তাৰ বাবে তেওঁলোকৰ ওচৰত মই চিৰকৃতজ্ঞ।

আমাৰ এই মহাবিদ্যালয় খনিয়েই নিতাইপুখুৰী পানী দিহিং অঞ্চলৰ একমাত্ৰ উচ্চ শিক্ষাৰ অনুষ্ঠান। মহাবিদ্যালয় খনিত প্ৰায়ভাগ কৃষক সকলৰ লৰা-ছোৱালীয়ে শিক্ষা আহৰণ কৰে যদিও কলাবিভাগৰ ফলাফল আগৰে পৰাই উৎসাহজনক। এনে এখন মহাবিদ্যালয়ত ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাৰ সম্পাদিকা হিচাপে ছাত্ৰ-ছাত্ৰী তথা বন্ধু বান্ধৱী সকলক কিমানদূৰ সহায় সহযোগিতা আগবঢ়াইছো সেইটো তেওঁলোকৰ বিচাৰ্য্য বিষয়। যিহেতু এই মহাবিদ্যালয় খনিৰ দৰে অৰ্থনৈতিক ক্ষেত্ৰত পিছপৰা এখন মহাবিদ্যালয়ত ভবামতে ছাত্ৰ ছাত্ৰী সকলক সুযোগ সুবিধা দিয়াটো সম্ভৱ নহয়। মোৰ কাৰ্য্যকালছোৱাত মোক প্ৰতি ক্ষেত্ৰতে দিহা পৰামৰ্শ দি

সহায় কৰা অধ্যাপক বাণীকান্ত গগৈ চাৰ, উপাধ্যক্ষ মহোদয় শ্ৰী ডিব্ৰুগড়ৰ নেওগ চাৰ, শ্ৰী সঞ্জীৱ বৰগোহাঁই চাৰৰ ওচৰত বিশেষভাৱে কৃতজ্ঞ। হযাৰোপৰি মৰুদা মনোজদ, সঞ্জীৱ দা, তুলসী দা, বিতুদা, আৰু নিৰুদা পূৰ্ণিমাৰা মঞ্জুবা, ইগুবা, বন্ধু বাজীৱ, তপন, বিনোদ, কুশল, নেত্ৰ, অৰুণ তথা বান্ধৱী, বশিৰেখা, অৰ্চনা, পৰিস্বতাৰ সহায় সহযোগৰ কথাও স্মৰিছো।

ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলৰ প্ৰতিভা বিকাশৰ স্থল "কলেজ সপ্তাহ" ১৬ ডিচেম্বৰৰ পৰা এইবাবো উলহ মালহেৰে উৎযাপন কৰা হয়। আমাৰ কাৰ্য্যকালছোৱাত ১৬/১২/৯১ তাৰিখৰ পৰা ২১/১২/৯১ তাৰিখলৈ সপ্তাহ জোৰা কাৰ্য্যসূচীৰে "কলেজ সপ্তাহ" অনুষ্ঠিত হৈছিল। মোৰ বিভাগত হোৱা প্ৰতিযোগিতা সমূহ আছিল- ১) ডবা ২) কেবম ৩) বেড মিৰ্টন ৪) টেবুল টেনিছ।

উক্ত প্ৰতিযোগিতা সমূহত বিচাৰকৰ ভূমিকা পালন কৰা সকলোলৈকে মোৰ কৃতজ্ঞতা জনালো। ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাৰ সম্পাদিকা হোৱাৰ পাছতে কিমান অভাৱ অনুভৱ কৰিছিলো সেইটো সকলোৰে জ্ঞাত। বিশেষকৈ ছাত্ৰী সকলৰ জিৰণীৰ সময়ত মানসিক আনন্দৰ বাবে আহল বহন ঘৰ আৰু উপযুক্ত পৰিবেশ জিৰণী কোঠাত নাই। খেলৰ প্ৰায়বোৰ সামগ্ৰী এইবাব ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলে যথা সময়ত পোৱা গল বুলিয়ে কব লাগিব। কিন্তু টেবুল টেনিছ খেলৰ সামগ্ৰীবোৰ ছাত্ৰী জিৰণী কোঠাই দেখিয়েই পোৱাই

নাই বুলি কলেও বেছি কোৱা নহয়। গতিকে আমাৰ জিৰণী কোঠাৰ অভাৱ সমূহ দূৰ কৰিবলৈ কৰ্তৃপক্ষক অনুৰোধ জনালো। ই অকল মোৰেই দাবী নহয়। ই সকলো ছাত্ৰীৰে দাবী বুলি ধৰিব পাৰি। লগতে আহল বহল ছাত্ৰী জিৰণী কোঠা এটি অনতিপলমে নিৰ্মাণ কৰিবলৈও অনুৰোধ জনালো।

আমাৰ মহাবিদ্যালয় খনিয়ে কপালী জয়ন্তী বৰ্ষৰ দেওনা পাৰ হৈ গ'ল যদিও মহাবিদ্যালয়খনত এটা শৌচাগাৰ (টেনিটৰী মেট্ৰিন) নাই। এইটো

কিমান ডাঙৰ সমস্যা ভাবিলে আচৰিত লাগে। গতিকে মই কৰ্তৃপক্ষক এইটো অভাৱৰ কথাও উল্লেখ কৰি দিহো। সন্দেহ নহয় মহাবিদ্যালয় খনিৰ সৰ্বাংগীন উন্নতি ও ভৱিষ্যত উজ্জ্বল কামনা কৰি মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আৰু নিৰ্নিৰ্বাচিত সম্পাদক সম্পাদিকা সকললৈ মোৰ ফালৰ পৰা আগতীয়াকৈ অভিনন্দন জ্ঞাপন কৰি মই মোৰ প্ৰতিবেদন সাৰণি মাৰিলো।

শ্ৰীমতী বিনীতা সন্দিকৈ

"জয়ন্তী নিতাই পুখুৰী হেঙাৰেগো মহাবিদ্যালয়



# Hem Chandra Dev Goswami College Magazine :

Annual Publication :  
1991—92



English Section,

Prof In-charge :  
Sri-Alok Gohain; M. A.

Editor  
Md, Ritu Nazarika;

# IN THIS ISSUE

## Article ;

### EDITORIAL :

- 1 A Short Review of Egyptian civilization : Its contributions to— D. D. Neog M A ,  
world civilization. Principal I/c
- 2 The Religious Society of Assam through ages ; A Perspective View—Prof. Sibarajan Sarmah M.A

## Poem -

- 1 The Ghouls : Prof. Sudhir Kumar Das.
- 2 A Proem to Passion Prof, Ajit Kumar Behra
3. The Plight of a Mother Miss Anjumoni Phulkonwer
4. Charm Sri Jatin Mohan

## Article

- 1 Problems of Economic growth In Developing Economy. Prof. M. Mahanta M.A
- 2 When January Became the First month of the year Sri Sanjib Konwar
- 3 Words worth's poetry of Nature Prof. A, Gohain
4. Aim and pu. pose of Education Miss Mintumoni Dowarah  
A Short Review

# *Editorial*

This is an age of competition, an age of growing opportunity, and an age of shrinking opportunity too. More the career avenues open up, more the number of competitors jostle with each other to elbow out others. So in this world of sheer competition where survival of the fittest becomes motto of life. It is an acknowledged fact that the old sense of complacency would not work any more. It is high time that now we have to sit up and take notice the fast changing world around us. We have to prepare ourselves to face the ongoing competition head on and prove our mettle before others. A determined effort would certainly see us through. But determination should must be followed by hard work because there is no substitute for hard work. If determination is not followed up by equally strong and planned hard work then achieving the goal of life would be as elusive as a mirage.

Once Nehru had gone to Moscow on a state visit. He had gone to see the Moscow University campus. A gigantic statue of Lenin placed on an equally gigantic pedestal with one hand raised over the shoulder with bifurcated fingers drew his attention; he asked his guide the significance of the statues bifurcated fingers and the guide replied that Lenin reminds the student community of their duties that is study; study, study study and study means all the five duties of a student is to study. And that is true to its core, a student's main duty should be studies, we must not forget that enquiry yields knowledge and knowledge is power. It is only knowledge that can see us through. We should always keep it at the back of our minds that we are at the midst of the most constructive years of our lives, we must not waste it rather spend it constructively, we know everything is not right in the surrounding. There are a lot of things which needs immediate attention but a weak person can't help others, a strong can. And by strong I mean the mental strength. Let us from today try to gain as much as we can.

Amidst acute resource crunch we have managed to bring out this modest copy of our college magazine and it is in your hands now, we are ready for your boutiques as well as brickbats.

Thanking You —

Md, Ritu Hazarika, Editor,  
H. G. J. G. College Magazine

# A Short Review of Egyptian Civilization ; Its Contributions to World Civilization

*D. D. Neog M. A.*

Vice Principal.

Head, Dept. of History

Egypt is the gifted land of the Nile, which rises among the high land of East - Central Africa and flows north wards. Passing through the whole of Egypt, Egypt was fertile because of the river Nile and a rich and the oldest civilization grew up in this river valley. The nomads of the New stone - Age settled down in this fertile river Valley and developed elaborate art of agriculture. It is because of the works and efforts of the ancient Egyptians that a rich and oldest civilization grew up in the Nile Valley of Africa, So, Egypt, the land of the Pyramids, can rightly be called as one of the cradles of human civilizations.

Long long before the birth of lord Jesus, the forefathers of the Egyptian contributed much to the world civilization. It is said that a mythical King Hems established an united Kingdom in the Delta and the river regions of the river Nile and there he ruled from about 6300 B. C. Menes established a second united kingdom in about 5000 B. C. This king Menes is credited to be the founder of the first dynasties ruled over Egypt, one after another till the last dynastic rule was destroyed by the Persian invaders in about 525 B. C.

Hard working ancient Egyptians with their tireless and great effort, established a well-organized society and became the creator of a rich civilization which contributed much to human

civilization in which we are proud of living now. Their contributions touched every branch - art, Science and literature.

The excellent type of the works of the artists and the craftsmen of Egypt have been revealed in the monuments they built. Their skill in sculpture is shown by the magnificent images which are still existing. The fine decoration on the wall of the temples and the tombs proves that the ancient Egyptian artists mastered in the art of painting too. It is because of their paintings we are now fortunate to have a complete picture of their private, social and religious life. Papyrus, lotus and palm columns are very common in the buildings of ancient Egyptians some of which still remain undisturbed by the passing of so many thousand years. The Great pyramid of the pharaoh cheops, one of the seven wonders of the world, built in Gizeh near Cairo in about 2880 B. C. or 2650 B. C. by king khou shows the skills and abilities of the Egyptian workers engaged in Engineering works. Skilled hands were also seen in the minor crafts in making ornaments made of gold, silver, ivory, precious stones and coloured glass,

Traces of geometry, mathematics, medicine, chemistry, and astronomy are seen in Egypt for the first time in the history of mankind. The world is indebted to the ancient Egyptian scientists? The Greek historian Herodotus, the father

of History, opined that it were the ancient Egyptians who invented Geometry first. They invented it for the division of their land in to regular portions and also for the construction of the Pyramids and temples. The Egyptian could multiply, divide and also subtract and add. Decimal system was prevalent in ancient Egypt.

The introduction of medicine by ancient Egyptian helped much in the advancement of human civilization, plants, herbs, fat and other specimens were used for the manufacture of drugs, perfumes and ointments. It is said that in the book Exodus (Bible) mentions had been made that the Pharaoh of Egypt, in about 1400 B. C, instructed the mid-wives to kill the male babies born of the Hebrew women in order to exterminate the Hebrew race. This fact shows that in ancient Egypt there were maternity hospitals.

The word chemistry is said to have derived from the Egyptian word "Kempt" meaning black land of Egypt. In ancient Egypt there were experts engaged in chemical research in their laboratories as proved by the works of mummification of dead bodies some of which are still fresh as before even after the four thousand years passed since their death. Modern Historians regard Antoine Lavoisier of France, a victim of guillotine 1794, as father of chemistry. But it were the Egyptians who initiated the works he mastered. From the towers of the temples the ancient Egyptian astronomers observed the heavenly bodies. In the year of about 4341 B. C, the astronomers of Egypt worked out a systematic method of recording time on the basis of the solar year having 365 days. Julius Caesar, in the year of 45 B. C, modified the calendar and later

on the catholic Pope Gregory XIII amended the calendar by adjusting some days and thus the introduction of the calendar came in to being. The credit for this introduction must go to the ancient Egyptian astronomers.

The Roman script now used is said to have descended from the Egyptian script. Known as 'Hieroglyphic' Temples and places were the sites of learning. In many Pyramids and Papyrus texts beautiful passages on morality, love, complaints, divine praise of the gods and the pharaohs are seen. The Egyptian poets found their expression in flowers, rivers, plants and other inanimate things. It is said that some of the poems composed by the Egyptian poets of by-gone days were of wordsworth class.

The foreigners invaded Egypt many times and robbed the creations of the ancient Egyptians of their art, Science and literature. But Egypt was the "mother of art and Science"

According to J. E. SWAIN, —  
"compared with modern standards, the civilization of the Egyptians may not be impressive, but one should not forget that they were Pioneers, originators of civilization. They fell short of actual perfection, but they were practical originators. They set civilization on its way after a period of long struggle. The People of Egypt decidedly raised themselves above barbarians and lived gracefully and joyously. The Hebrews, the Phoenicians and the Greeks were all students of Egyptian culture and borrowed much from it. Writing, Science, architecture literature and religion were all started on the road to progress by the ancient Egyptians who passed on to successive civilizations a priceless heritage"

## The Religious Society of Assam through ages : A perspective view

Prof. SIBARANJAN SARMAH, M. A.  
DEPT. OF HISTORY.

The great Assamese culture is grown out of the waves of people belonging to different ethnic groups. It is evident that ancient Assam came in to contact with vedic culture in very early periods. Establishment of the Brahmanas in different parts, conversion of the non-Aryans to Hinduism, with the adoption of many religious myths and cults ultimately gave a new form to vedic culture. In the period, prior to Bhakti Movement, Saivism and Saktism were the dominant cult in Assam. The worship at Kamakhya, Tamreswari mandir, Jayanteswari Mandir etc are being famous from very early period. Human sacrifice was the chief feature of the worships of these temples.

The royal families and the tribal communities both paid homage to tribal God Siva. The Barahis (meaning people) worshipped God Bathou Bathou. Bathou-Siv-Rai identified with God Siva. Both the Brahminic and tribal rites were observed in these functions. We get that in the medieval period, the Koch king Naranarayan, before his Assam expedition, worshipped God Siva with tribal rites. Again in order to secure the support of the tribal people Ahom king Pratap Singha built Siva temples at Dregaon and Biswanash. So far Saktism was concerned, the Kacharis, the Chutias, and the Barahis worshipped Kechalkhati of Sadiya-identified with Goddess Dikkara-

vasini of the Tantras. Likewise, the Koches at Kamakhya, the Jayantiyas at Jayanteswari, Lalungs at Kechalkhati are mentioned in the Baranjis. Human beings were sacrificed at the temples of Kamakhya, Kechalkhati, Variabi, Kapili, and Jayanteswari. Immense facilities were given to the victim selected for sacrifice at Kechalkhati. In his book "A History of Assam" Sri Edward Gait writes that there was in Kamarupa a class of people called 'Bhogis' who were voluntary victims of a goddess called Ai, who dwelt in a cave, from the time when they announced that the Goddess had called them, they were treated as privileged person and were allowed to do whatever they liked, and every woman was at their command; but when the annual festival came round, they were killed. Even when both the temples Kamakhya and Kechalkhati passed to the Ahoms, they also propitiated the Goddess with human sacrifice, and we get that twelve and double of that number of human beings were annually sacrificed. This inhuman practice was stopped by Ahom king Gauranth Singha (1780-94) and according to the Deoris, this stopping was the main factor of the fall of the Ahoms. In his book "The Khasis" Major Garden writes how the Jayantiyas performed human sacrifice and the royal family took the taste of meal cooked from the Victim's blood.

In addition to these, the Ghaghua Dol of Dibrugarh, Nilagasan, Borhawati, Garakhia than, Panchanan, Lonpani of North Lakhimpur, Kalyani, Ghandi and Uma of Vairabi of Tezpur are being recognised as sacrosanct from very ancient period, sakta faith was the dominant cult in these areas as even before the coming of the Ahoms. Again, Umananda, and Basisthasram of Kamrupa, Gopeswar, Mahavairabi, Rudrapad, Valrabpad, Haleswar, Nagsankar, Biswanath and numerous other temples at Tezpur prior to the 11th century implies it clearly that Saivism was largely prevalent in these areas in the pre-Ahom period.

In the period prior to Sankaradeva vaishnavism was also prevalent in Assam. Sankaradeva is said to have been born in 1449, Ere to his era Assam produced talents like Rudrakandali, Hemsaraswati, Harihar Bipra, Kabiratna Saraswati, Madhab Kandali, Anantakandali, Duzgabar Kayastha, Pitambar, Dbiya etc, whose contribution to the Assamese literature is beyond question. There are few who do not like to go through history opine that at the time of Sankaradeva's birth, illiteracy, ignorance, and superstition covered Assam from pole to pole. He had to flee to the Koch kingdom and was anti-Brahmin. But it is not the fact, out of the elite circle mentioned above, Mohendrakandali was the tutor of Sankaradeva. Prior to Sankaradeva, Hemsaraswati composed "prahlad Charitra", like wise "Babrubahanayudha" by Harihar Bipra, "Puran" by Kabiratna Saraswati, Beula-Bakhindrar Katha, by Manakar etc mentionable, The architecture and sculpture music of the same period implies the same. Again the existence of the temple of Hayagriva

Madhaba at Hajo, the Aswaklanta of North Guwahati, the Kanaibarasal rock inscription shows it clearly that prior to the Ahom period the vaishnava faith was also a dominant creed in Assam though it was confined within the high-caste people of Assam. It was Sankaradeva that caused its flow down to the ordinary people, but the high-caste people denied to accept it.

With the advent and consolidation of the Ahom power in the Brahmaputra valley, the religious society of Assam took a new turn. A group of historians opines that the Ahoms were Buddhist by religion. But as there remains nothing in the long period of six hundred years of reign in support of this view, we can conclude that the Ahoms had their own religion developed like Hinduism "They were not mere animists of the type commonly found among the aboriginal tribes in India, but had a regular pantheon of which the leading members were in later times at least, identified with Hindu Gods and Goddess".

(Im, Gaz, of India E, B, & Assam P, 34). In the "Ahom Buranji" translated from Ahom language by Golap Baruah, and in "A History of Assam by Sir Edward Galt, both the writers notice few similarities of the religion of the Ahom with that of Hinduism. The religious functions observed by the Ahoms were as (i) Rik Khunmung Khanban, (ii) Me-dam-Me-phi, (iii) Umpha Saragpuja, (iv) Saipha, (v) Dampuja (vi) Kalikapuja etc, For performing these functions like Brahmanas and Astrologers of the Hindus, the Ahoms had also their particular clan like Deodhai, Mohon, Ballung and Siring. Like the Hindus the Ahoms have also their tantra books. The existence of God is not cleared in Buddhism, but the Ahoms have their God called Pha, Hence it is difficult to regard

the Ahoms as Buddhists. Rather we can conclude that they had their equally developed faith like Hinduism as a result of which it took a long period of three hundred years in the process of Hinduisation of the Ahoms.

The process of Hinduisation of the Ahoms is one of the notable chapters of the cultural history of Assam. It was in the year 1397 that Sudangpha Bamuni Konwar ascended the Ahom throne and Lakhimi Narayan Salegram entered into the Ahom royal house. Many Hindu rites and ceremonies began to be observed. The Naga Sankar Dol of Modern Tezpur subdivision built by king Susenpha in 1402 is the first Hindu temple. It was during the period of Suklengmung, who made his capital at Gargaon, the ancestral Ahom deity Somdev was replaced by Lakhiminarayan Salegram following king's order. Thus the tutelary deity Somdev, after worshipping whom Sukapha founded the Ahom Kingdom, remained isolated from the royal house.

It is seen that with the Hinduisation of the Ahoms, to a great extent the Ahom court was under the influence of Brahminism. In the meantime, in order to make religion a living, dynamic force in social life of the common people throughout India, attempts had been made by few famous reformers like Ramantuj, Kabir, Nanak, Tukaram, Mirabai, Chaitanya etc. It was the Bhakti Movement or new-vaishnavite movement that created a renaissance in the religious field throughout India.

In Assam it was Sankaradeva and his disciple Madhavadeva who launched the Bhakti or New-Vaishnavite movement. The creed of Sankaradeva, adhering to the main principles of Bhakti could revolutionise the entire face of the life of

the common people and lead to the formation of a broader civil society. By uniting all diverse tribal communities, it gave birth to a culture to be identified later as the Assamese culture. His doctrine of universal social brotherhood could attract about all the communities, including the Muslims. What Sankaradeva taught is that of absolute surrender to one supreme God. The supreme God of his religion is Sri Krishna. His religion comprised four principles. Param Brahma, Ek-Sarana, Sat Sanga and Nam-Kirtana. As his ideas were based mainly on the Bhagawata Gita and Bhagawata Purana, his creed was called Bhagawati Dharma, popularly known as Mahapurushia Dharma. He advocated for the equal rights of all human beings and thus accepted disciples from various tribes or groups, which brought about a change in the religious outlook of the people. His vaishnava society had its three components, namely Nam Kirtana (the community prayer) Satra (the religious headquarters) and Namgar (prayer hall) and all these brought a new orientation to the society.

After the death of Sankaradeva in about 1597 AD, as a result of difference of opinion between Madhavadeva and Damodordeva, the Mahapurushia Bhagawati Dharma divided into four sub-sections: (i) Brahma Samhati of Damodordeva (ii) Purush Samhati of Sankaradeva (iii) Kala Samhati of Gopaldeva and Annirudhadeva and (iv) Nika Samhati of Madhavadeva.

The Brahma Samhati of Damodordeva was of the Brahmanas and used to give initiation to the kings. As a result the Ahom kings who accepted Vaishnava cult, selected their Gossains from this samhati. This samhati had four leading satras, namely Aunlati, Dakhinpat, Garmur and Karuwa-

bahī popularly known as Bamūla Satras. They were so called because this samhati was founded by the preachers belonging to Sankaradeva or Purusha.

The Kala Samhati was consisted of twelve satras out of which six presided by Sudra and six by Brahmana Pontiffs. Out of these six presided by Sudra pontiffs, Dihing and Mayamora were most notable. The characteristics of this samhati was that they considered their Guru as God in human form. They were so adamant and egalitarian in their outlook while so liberal in the matters of castes, which brought to them immense popularity among the low castes.

The Nika Samhati was founded by Mathuradas Ata and Padma Ata under the rules and regulations prescribed by Madhavadeva and this purified sect came to be known as Nika meaning clear.

Now the question arises that in spite of the domination of the Saktism how Vaishnavism get a wide publicity. It is what that king Sukthampha (Khoraraja) though starts the celebration of Durga Puja for the first time, yet he allowed Sri Sankaradeva, Madhavadeva, Aniruddhadava to preach their Dharma throughout the state. Though the king did not embrace vaishnavism, yet many high officials accepted it. To quote E.A. Gait, "The propagation of vaishnavism was continued" by the disciples of Sankaradeva Madhavadeva, who wandered all over the country and founded numerous Satras. Many common people and even some of the highest officials openly joined the ranks of Mahapurushas. "During the period of Pratap Singha (1603-41) though the rising influence of the

Brahmanism is noticed, yet it is not that the king made torture upon the Vaishnavas as Gait speaks. According to the "Vamsavali pathi," of the Moemariyas, it was during the period of Pratap Singha the Mayamora dharma came to be known as Motek (Mot. EK-le, one opinion) also. For the first time land grants were made for Hinduism and the Ahom king began to take both the Ahom and the Hindu name.

It was in the 2nd half of the 17th century, that Assam witnessed the development of Vaishnavism with the establishment of various satras. Out of the four leading Satras, Auniati, Dakshin-pati and Garmur these three were established during the period of Jayadharaj Singha who is said to have formally accepted Hinduism for the first time. In the book 'Sri Sri Banamalidevar Charit' it is stated that king Jayadharaj Singha took the advice of Yanamali Gosain in various matters. He wanted to propitiate the Gods by his devotion to religion and atone for his patricide.

With the accession of Godagar Singha to the throne, royal patronisation towards saktism noticed clearly. After the death of Rudra Singha, who was an open supporter of Saktism it became the creed of the Ahom monarchs including the nobles and officers. Thus Saktism became the creed of the rulers and vaishnavism that of the ruled. Yet with grants and endowment to the vaishnava satras, the monarchs showed due regards to the vaishnava priests. Thus by adopting the sakta faith, by supporting the vaishnavite monks and Satras, and by maintaining the Ahom rituals and ceremonies the Ahom rulers encouraged a state of triarchy in religious matters leading to a considerable amount of rivalry between the three groups. Again

the Ahom Kings did patronize all the Satras no doubt, but it is also right that all were not treated equally. The titles given to them were as Goswami to the Sakta Gosains, Babu to the Gosains of four Satras, and Mahanta and Medhi to others. The difference could be realised when the Gosains came to the Court

The existing satras of today are the products of intellectual developments of the medieval period. The first Satra was set up by Sankaradeva near his ancestral village at Bordowa, in about 1494 AD. As a result of the Hinduisation process of the Ahom, numerous satras were established throughout Assam. It is consisted of a Satradhikar, Bhakats and Sikyas. The satradhikar or Gosain, who conducted the religious function and initiated disciples was usually a life long celibate though in some satras they lead a household life. The Bhakats remaining within the satra campus led a life of celibacy. The administration was run by the Satradhikar. Moreover, there were the important functionaries like Bhagawati, Pathak, Bharali, Gayan-Bayan etc. The Satradhikar must be a man of intellectual and spiritual enlightenment. It was the centre of learning and education and guardian of religion and

morality. The recitation and expoundation of religious texts, various intellectual and spiritual discussion education for a monastic life, initiation to new disciples etc, caused the satras to turn into well developed institutions. It must be admitted that the satras thus played a vital role in giving shape to the Assamese Culture.

And there with, Assamese society was Preeminently Pregnant with religion and afterwards shaped the Assamese culture. It is not known whether such religious organizations outside Assam existed or not. It was the ideology of the Satras that life was for religion but not religion for life, God, the Almighty, became the unseen power for the Assamese people, But this slogan evolutionised no religious conflict till the end of the 19th century among the Assamese people. It is because of a consciously shaped liberal society towards all the creeds. And to cite a burning example, we see tolerance and the restraint within the Assamese people during the demolition of the Babri Masjid. But if anything happened anywhere that was only due to political motivation. Here the thing is that to build a strong and high cultured Assamese society we never need a malign co-operation rather an innocent and harmless mobilization among ourselves.



# THE GHOULS

SUDHIR KUMAR DAS

( Lecturer )

( Dept. of English )

It was noon;  
The Sun was in full bloom;  
And a busy market place.  
Six youngmen came on bikes,  
To snatch away the peace of people's minds.  
Bullets they rained,  
They left two dead and one injured;  
Terror, blood, bullets and human corpse.  
Replaced the market that was busy once.  
They came, they killed and they fled.  
The friends were perhaps thirsty of human blood  
The shrieks, the screams of hapless victims,  
The hot oozing blood.  
Seeping through dry earth.  
Failed to bring the human in them.  
The ghastly business, in minutes, was over,  
People say they disappeared into thin air.

\*\*\*      \*\*\*      \*\*\*      \*\*\*

But no, they reappeared in their own places,  
Where people hailed them as heroes.  
Mothers came out with blessings  
"Live long my son, kill more of them",

The father's smile told all how proud is he.  
"He has done it for our race" said he.  
A smiling maiden took the killer's shirt  
"Let me wash it, you should look smart"  
"He has done it again, killed a traitor,  
Let us celebrate, long live our race,  
Our language and our culture.  
With every drop of blood we shed  
Let our race prosper, said the brother

\*\*\*      \*\*\*      \*\*\*      \*\*\*

Oh! what has happened to humanity?  
Are we all wild animals,  
Living in a chaotic Jungle,  
Where might is right,  
And only killers survive?  
Where have our human values gone?  
Why has life so cheap become?  
The fiendish laughter of the mother  
And the maiden's satanic joy,  
The brother's euphoric eulogy,  
Of the killer's heroic,  
And the hissing sound of the bullets raining,  
Have perhaps numbed their human feelings.  
Who bothers to know who is killed,  
What was he? How many destitute  
Orphans he has left behind?

\*\*\*      \*\*\*      \*\*\*      \*\*\*

Amidst a wife's scream, a sister's silent tears,  
And an old mother's incomprehensible mumbles,  
Lies a bullet ridden human body.  
Yes, a human body killed by another out of hatred  
Whose dead body is it after all ?  
As just of another man ?  
Of of a harmonious society ?  
Of human sanity ;  
Or of humanity ?



# A PROEM TO PASSION

Prof. Ajit Kumar Bose  
( Deptt. of English )

Once, twice, thrice  
I met you,  
You too near then,  
Too close to me,  
And your sweet entralling voice  
Unheard, unperceived

But, the new Sun beams  
Gleam'd, all afresh;  
And the mild golden rays  
Engineered the thrill,  
And you too there,  
Quite close to me,  
With your new mild voice  
And the hypnotised smile.

And your long dark hair dancing  
With the sweet music of  
The chilly blue-hill breeze  
And the deep dark eyes with  
The lids open, unmov'd  
To Perceive my speechless passion.



# The Plight of a Mother

Miss Anjumoni Phulkonwar

T. D. © 3rd Year

Oh, my mother !  
why are you crying  
For a Piece of bread ;  
Are you hungry ? wait.  
for the turn of the wheel  
in society — oh ; my mother ;

My desire for a platful of food  
growing day by day  
Like a Pompkin.  
but, we ought to know well  
that never comes joy and  
two square meals to our lives

Till they deceive, exploit suck  
us for their petty gains

The day will come,  
Our strength of endurance  
Would end and their  
Power of exploitation would not last  
Their end is not for off  
"Have Patience !" Oh, my mother ---

\*\*\* \*\*

# Charm

Shri Jatin Mohan.  
T. D. C final year

The charming sky  
Has been exchanging the  
Warm welcome  
With the charming earth  
Light and darkness  
Stones and jungles  
Over the globe  
Along with the  
Golden jems  
And silver coins  
All the object on earth  
Are the subjects of charm  
On this wide and vast world.

\*\*\* \*\*



# Problems of Economic Growth in Developing Economy.

— Prof. M. Mahanta, M. A.,  
Dept. of Economics.

Economic growth is a complex phenomenon and it cannot be described in a very simple manner. But in a given desirability of economic growth we find that an underdeveloped economy is faced with a number of problems in its task of economic growth. These problems are there both at the initial stage and also crop up during the process of economic growth. In other words, the problems are not just given and static ones but dynamic and overchanging too. Ordinarily, it is thought that the basic problem of an underdeveloped country is that of capital formation and getting out of vicious circle of poverty. However, the nature of growth problem is a much wider and also substantially different one.

In order to understand the nature of growth problem let us note the fact that an underdeveloped country is to get out of its vicious circle of poverty. In this vicious circle of poverty the economy has a low rate of capital accumulation low labour productivity and hence low rate of savings. Now in a developed country, high labour productivity is an essential feature of economic growth. This labour productivity can be sustained amongst other things, by using capital intensive techniques in the long run. In the short run, of course, it is often very much possible to increase labour productivity even through labour intensive techniques. This is because, to begin with, there

is a lot of scope to improve the division of labour, to improve the organisation of production processes, to educate and train labour and to induce labour to work harder and longer hours. Through a proper system of productive process labour productivity can be increased. But there is a limit to such an improvement in labour productivity.

Again, to a limit, it is possible to increase labour productivity and national income without much use of capital. If, for example there is surplus land, it can be used to produce more food and other items. Mineral resources may be exploited to a larger extent. But we must remember that to improve agricultural productivity beyond a certain stage it is necessary to have a corresponding growth of industry also. This is because the development of agriculture also demands a number of inputs which can only come from the industrial sector of the economy. All kinds of fertilizers, pesticides, insecticides, tools, machinery, tractors, pumps electricity and the like are supplied by the industry. These industrial products act as inputs of agriculture. Also, the industries create a demand for the agricultural production such as cotton, jute and the like. In this way we note that even to develop agriculture we have to develop our industry.

However, for the development of both agri-

culture and industry, it is essential that the economy must accumulate capital. Hence capital formation is the main problem which a country faces. There are two ways of accelerating the process of capital formation. One is to reduce the consumption and save a larger proportion of the national income. The other is to increase national income and divert a major portion of increased income to savings. It is quite difficult to implement both these options. Any such action and effort in increasing national saving rate will involve a lot of organisational and institutional changes in economy. The financial structure of the economy will also have to develop along healthy lines, both to create facilities for channelising savings and for inducing people to save more. The general thinking of the people will also have to be modified so that they become concerned about their future.

To an extent an economy is not able to augment its own savings. It might depend up on external aid. This aid may take various forms, such as equity capital, loans grants and so on. An important advantage of foreign aid is the fact of corresponding importation of technical knowledge, machinery and equipments and so on. At the same time, however, there are many inherent dangers also in the utilisation of foreign aid. For example, foreign aid in the form of loans or equity capital may create balance of payment problems for the future. Also in the same cases, technical collaboration may retard the growth of indigenous technology.

An important problem connected with accelerating savings is the demonstration effect

Furthermore, demonstration effect not only reduces the country's savings but also diverts the productive resources of the country to low priority employment. In some cases, even imports of various consumer items may increase, leading to a further deterioration of the balance of payment problems.

Savings can easily be frittered away in wrong types of investment projects which may add to the economic difficulties of the country, or which may create just additional consumption avenues for the people. Also same types of investment can lead to shortages and bottlenecks. The policy of investment here is to be decided in the context of who is to take the decisions. Is investment to be decided by the private sector or by the public authorities? If the investment decisions are in the hands of private sector than a proper and effective system of taxation public expenditure subsidies and other controls and regulations will be needed to guide the private sector in to investing in those lines which are considered more desirable from economy's point of view. The market prices will have to be guided in such a way as to make the high priority investment more profitable and the low priority ones less profitable. On the other hand if the investment decisions are in the hands of the authorities then they can straight away go ahead and invest in the high priority projects.

Since the objective is to help the economy in improving its labour productivity in the long run, the authorities should give top priority to investment in social overheads and also basic and key industries. Here the problem is that of formulating proper plans whereby on

the basis of limited funds we are able to assign true priorities to different projects. This is not an easy task and creates all the problems usually connected with the formulation of plans. Similarly, even if we are able to decide about plan priorities we have to make sure that different industries and sectors are in harmony with each other. The physical flows of the economy should not create undue shortages and bottlenecks, and these physical flows have to be matched with financial flows. The precise techniques and policy steps have to be formulated for the guidance and regulation of the private sector. All these are difficult tasks and no government can hope to cope with them perfectly. The response of the individuals, firms and other concerned economic units are not always known in quantitative manner.

Usually development efforts of a country are likely to lead to inflationary pressures so much so that inflation is considered almost inevitable in an underdeveloped country. The economy moves on the process of monetization and for that it needs of monetary resources. At the same time, the authorities would need more of public revenue also. On the other hand, therefore, the authorities would probably resort to deficit financing. Indirect taxation is also likely to increase adding to the cost-price level of many commodities. The projects taken up are usually of long gestation type so that output comes to the market much later. This way so many forces join hands to bring about inflationary pressures in the economy. It is really difficult task to contain these inflationary forces.

A very difficult but necessary task in economic growth is to usher in large scale changes in the institutional set up of the economy. The growth of entrepreneurial talent has to be encouraged. The workers have to be trained to think and act in a disciplined way which is very much essential for the industrial society. The population of the country has to be educated and trained in such a way that its general skill improves. The organisational set-up of the society has to be modified. The very life of the people has to undergo a change which suits industrial organisation and structure of the economy. This is a very difficult task. People are so wedded to their traditional values that they find it difficult to adopt themselves to the new values. A number of traditions, customs, superstitions and other forces act as hindrances in the way of economic growth and must be replaced by the ones which are conducive to growth. In the same category, we have the strange phenomenon of dual economics. In such a system, a developed and modern sector co-exists with a primitive and traditional sector. The productivity in a modern sector is high. The techniques of production are modern and advanced. On the other hand, the techniques of production are backward and less productive in the primitive sector. It is a very difficult problem to transform the primitive sector into a modern one. Another problem which is faced by all underdeveloped countries is that of population explosion. A rapid population growth is associated with the early stages of economic development unless remedial action is taken in time. As the economy grows the birth rate tends to increase. This happens on account of

better health of the people, control of epidemics and other main killer diseases and also lack of knowledge and facilities for family planning. On the other hand, the death rate falls rapidly due to many similar reasons. However, the population growth has a very retarding effect on economic development.

Unless the country is able to stem the growth of its population, its growth rate will be stultified. It has also to make sure that there is a gradual reduction in birth rate. Then only the much desired economic development can be achieved.



"All they that take the sword shall perish with the sword"

— Bible

"Calamity has tempered and hardened me, And turned my mind in to steel,"

— Ho-chi Min

"We shall overcome some day Deep in my heart — I do believe,"

— Paul Robson

# WHEN JANUARY BECAME THE FIRST MONTH OF THE YEAR

- Shri Sanjib Konwar,  
T.D.C, 3rd year,

Everybody knows that there are twelve months in a year, January is the first and December is the last. But the names for each of the twelve months of a year haven't come down to us from the English. The names have come down to us from the ancient period of the Roman. In their times, most interesting thing was that January wasn't the first month of the year.

The ancient Romans believed in various Gods and Goddess, Such as Jupiter, Mars, Maia, Venus etc. So, there was a relationship between the names of their months versus the names of their gods. At least five names of the months were named after these gods, March was named after Mars, the Roman God of war. March was the first month and April was the second month, then.

May, now the 5th month of the year, was named by the Romans to show honour to their Goddess 'Maia', whom they thought as the Goddess of the Earth. As like, the month of June was also named after June, the wife of God Jupiter, regarded as the guardian of women. But the month of July wasn't named after any Gods. This month was named after Julius caesar. As like, the great dictator of the ancient Roman empire, was honoured by the Roman People, The month of August was called sextilis by the

Romans before, Augustus Caesar. But later, the name was changed by them. Now, the ninth month of the year is September. In Roman empire, at that time September was the seventh month. In Roman language, 'septem' means seventh. So, it is clear that why they gave September the seventh position. Aslike in their language 'Octo' means eight, 'Novem' means ninth and 'Decem' means tenth So, then October was the 8th month.

January was named after Janus, the famous God of ancient Roman's whom they thought the door keeper of this Earth. This God was highly respected by them. Because they belived this God as the King of beginning and the end.

The ancient Romans celebrated various festivals. Such as 'Februa'. February was named after Februa because that festival was celebrated only in that month. Roman History says that the festival was celebrated every year after cutting collecting their crops from paddy fields and it was lasting for seven days.

But the most interesting question is when did January become the first month of a year and December the last.

It was the year of 152 BC from which January became the first month of the year and December the last.

\*\*\*

# Wordsworth's Poetry of Nature.

Wordsworth is the high priest of Nature and the poetry of nature finds its most sublime and sustaining expression in his work. Wordsworth's delight in nature was not confined like the pre-romantic poets to mere external manifestation of the varied charms of nature. His great contribution to the poetry of nature does not lie in the fact that he could give accurate and closely observed pictures of nature right and minute in detail but in the fact that he elevated nature to heights of spiritual glory and made it a better teacher. We have a complete picture of the evolution of the various stages of his appreciation of nature beginning with the physical plan and ending with the mystical and spiritualistic interpretation of nature. The poet's conception of nature advanced and developed as he grew in years. His attitude towards nature may be classified in to four stages:

- (i) The period of the senses.
- (ii) the period of the blood.
- (iii) the period of the imagination and
- (iv) the period of the soul.

Wordsworth's youth and formative years of life were spent in the midst of nature's beautiful surroundings. In this first stage of life his love for nature was without any mystical and spiritual touch. In his youth he was attracted by the physical beauty of nature. In

the second period, he loved nature with a passion which was all physical, without having any tinge of intellectual or philosophical association. It was the age of sweet sensations. He was thrilled and enchanted by the sights and sounds of nature. Referring to the boyish delights of this period when he viewed nature with a physical passion, he writes boldly in Tintern Abbey:

The sounding cataract Haunted me like a passion, the tall rock, The mountain and the deep gloomy woods, Their colour and their forms, were then to me an appetite for a feeling and love.

His worship of nature is based completely on impressions which his physical senses have received. But nature in wordsworth's poems, is no mere external power to be admired and feared. Her dwelling is everywhere, in  
: the light of setting Sun's

And the round ocean, and the living air.

And the blue sky and in the mind of man. And gradually something mysterious touched him and from henceforward started the period of spiritualistic interpretation of nature. Wordsworth begins to find in the objects of nature a soul and a living spirit, and in the later period of his life, his physical and sensu-

ous appreciation of nature takes the form of a spiritual and mystical apprehension of the inner spirit of nature.

The belief of the poet that the divine soul permeates through all the objects of nature finds vigorous expression in Tintern Abbey : I have felt

A presence that disturbs me with the joy of elevated thoughts,

In nature the poet begins to find a nobler spirit which arises out of the poet's feelings to death and suffering of human being. We can get a fine evidence of it in his Tintern Abbey : I have learned

To look on nature, not as in the hour of thoughtless youth, but hearing often times,

The still, sad music of humanity

Throughout his life Wordsworth remained a true interpreter of nature to humanity. He became the worshipper of nature, her true priest and a revealer of her harmonies to humanity. In his poems we can find the fullest expression of the poet's spirit in him

indicating that he has found his permanent resting place in nature. He finds in her :

The anchor of my purest thoughts

The nurse, the guide; the guardian of my heart and soul

And of all my moral being.

(Tintern Abbey)

Here it is that we reach the distinctive quality in Wordsworth's Nature Poetry. The essentially Wordsworthian feature of his treatment of nature is his intense spirituality. Now for Wordsworth it is because of the essential kinship between the spiritual quality in man and the indwelling soul of the universe, and because the external world and the mind are exquisitely fitted to each other.

This is the essence of the entire interpretation of Wordsworth's theory of Nature. What gives unity to the entire poetic production of Wordsworth is the presence of a systematically developed theory of nature and of the relationship between man and nature.

Prof. A. Gohain,  
Head, Dept., of English,

- \* -

## Aim and Purpose of Education - A short Review.

Miss Mintumoni Dowarah.

T. D. C. 1st year.

Education is an essential part of our life. It gives us an opportunity to understand the world around us, and our place in it. Education means in the past reading of books or doing work, using the past experiences or learning something for enrichment of knowledge. The thinkers of education for some times past, had been seriously engaged in conducting various experiments for child's education. As a result of their experiments and researches we now come across many methods and plans in the field of Education. In the olden times man was completely dependent on nature which is mystery to us. The forces of nature like earthquake, flood and such other dark forces were beyond the comprehension of man and to console himself had to depend upon the existence of supernatural power and led to the growth of religion and superstition.

Gradually, under the impact of necessity man started developing various kind of tools and this led to the growth of natural sciences. The invention of tools, domestication of animals and the growth of agriculture led man to agrarian society and develop social sciences to understand the laws of social development. Education has a social purpose its purpose is not just to help the student to

get a degree or a job. If the purpose of education is not organised properly, degree thus achieved will lose its meaning and the whole system of education will become irrelevant as it is happening today. Education should teach man to have a reasonable thinking, develop the spirit of enquiry and make man to understand the society properly. This is what we mean by social relevance of education. Education becomes meaningless without this social meaning. In other words, education and society are both interdependent. Education is not meaningful without society and it is also not possible to get a properly developed society without education.

In the Pre British period education was a monopoly of Brahmins who tried to give knowledge through the medium of Sanskrit. Common people were particularly taught reading and writing primary, mathematics and were given moral instructions in their own languages. The sons of traders were mainly benefited from this kind of education. Education was not open to woman, lower castes and peasants.

There were two schools of thought among the British regarding the type of education given to Indian. The first school was represented by Lord Macaulay who wanted to

create a class of Indian who would be Indian in blood and colour but English in tastes in opinion, in morals and in intellect. This school wanted English as the medium of instructions. And the other school stood to spread the western knowledge but supported the Sanskrit and Arabic literature. This school wanted modern Indian language as the medium of instruction.

This conflict was resolved in 1854 in favour of Lord Macaulay and the present education system was introduced in India with three main objectives : (i) spreading western culture; (ii) Training public servants to run the administration and (iii) Training Indian people to serve the British Raj.

This system of Education had an impact on the life of the Indian people. It put them in contact with western knowledge in the field of science. Arts etc, but the western scientists did not impart any good to Indians as they were capable of because the British rulers were mainly interested in the exploitation of India rather than its development. At the same time, a section of upper class Indians were trained in English education and way of life which lost its social root. A section of Anglicist Indians with their hats, stics and cigars actually ridiculed the Indian culture and tra-

dition. In course of time, this section occupied a crucial position in the administration of India.

When we glance in our Education system and the courses of study in our University we find this type of education largely irrelevant to the real problems of our present day. The present system of education seems to be a source of constant boredom not only to the student community, but to the society and nation in general. This system, being completely examination oriented does not help to develop the inquisitive minds of the students. Going simply to school or College does not serve the purpose of education. To pass a certain examination and to secure a Certificate or a degree has become be-all and end-all with education. And the so-called "Notes," are available piled in huge quantity in the book stalls to help the students. Really, it underlines a grave degradation of student's minds. Education today has nothing to do for moral and spiritual upliftment. Examination-oriented system of education has suffocated the very breath of education and is solely responsible for student unrest in India. So a drastic change is necessary. Let us hope some positive step would cure the present malady before long.

